

DE MORGENSTER.

Tweemaandelijksch Tijdschrift.

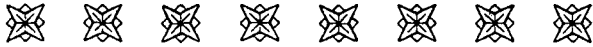
Vierde Jaargang.

N. ROT,
APELDOORN.
1912.

I N H O U D
van den
Vierden Jaargang.

	BLADZ.
Totdat de dag aankomt	1
Beschouwingen over het boek Daniël	6, 82, 174
De Bruid van Christus	21
Adonia's Feestmaal	26
Enkele opmerkingen over het boek Esther	
33, 72, 122, 136	
Het Filistéa der Schrift	37
De tien maagden	47
De komst des Bruidegoms (Gedicht)	64
Henoch	65
„Zijne oogen opslaande, zijnde in pijnen”	91
„Ik kom haastelijk”	97
Opdat God zij alles in allen	109
In alle brieven	129
De heilige stad	147
Beantwoording van vragen	154
Mijn Jezus (Gedicht)	157
Een nuttige en leerrijke opmerking	158
De „Spruite”	161
Ik kom weldra (Gedicht)	192

Totdat de dag aankomt en de schaduwen vlieden.

De *schaduwen* zullen vlieden!

Hoe talrijk zijn de schaduwen, en wat zijn ze donker!

Nog zijn we in het land der schaduwen.

De volken leven in den zwarten nacht van het heidendom, een nacht wel verlicht reeds door een enkelen straal der prediking, maar nochtans zitten de volken neder in duisternis en schaduwe des doods.

Israël is verstrooid en doolt als schapen zonder herder in schaduwen voort. *Het Licht* was onder hen, maar zij hebben zich in Zijn glans niet willen verheugen. „Weggaande,” heeft Israëls Messias „Zich voor hen verborgen” (Joh. 12 : 36).

De Gemeente is in hopeloos verval. Haar zonden zijn talrijk, haar ontrouw is groot. De wereld is in de Gemeente binnengeslopen en haar roeping heeft ze verloochend.

Hoeveel schaduwen in ons *persoonlijk* leven!
We verkeeren op het terrein van zonde en dood.

In een koude, liefdelooze wereld. De weg is vol bezwaren en gevaren. De reis naar de heerlijkheid is voor den Christen een pelgrimstocht door de dorre, brandende woestijn. Daar valt de zwarte schaduw des doods op ons. „Al ging ik ook in een dal der schaduwe des doods”

Maar de schaduwen zullen *vlieden!* We komen daar, waar het eeuwig licht is. Daar zijn geen schaduwen; ze kunnen er niet zijn. In het nieuwe Jeruzalem schijnt de zon niet meer, en de maan blinkt er niet. De heerlijkheid Gods verlicht die stad; het Lam is haar lamp. De volken zullen in haar licht wandelen. Ze zitten niet langer neder in duisternis en schaduwe des doods. Voor Israëel — voor het tot Jehovah wedergekeerde volk — zullen eenmaal „de dagen der treuring een einde nemen, want de Heere zal Zijn volk tot een eeuwig licht wezen.” (Jes. 60 : 20.)

De schaduwen maken plaats voor eeuwig licht. Heerlijke vertroosting voor hen, die op God geworpen zijn.

God spreekt ook van „de duisternis.” Daar worden *de afgevalen engelen* met eeuwige ketenen bewaard tot het oordeel des grooten dags. „De donkerheid der duisternis” wordt bewaard tot in eeuwigheid voor *de dwaalsterren*. (Judas : 6—13). De Schrift spreekt evenzeer van „de

buitenste duisternis, waar weening zal zijn en knersing der tanden." Daar zijn *de zonen des koninkrijks*, die den Koning hebben verworpen; daar is *de man, die geen bruiloftskleed heeft ontvangen*; daar tenslotte *de onnutte slaaf*, die den Meester niet gekend en van hardheid heeft durven beschuldigen. Zie Matth. 8 : 12; 22 : 13; 25 : 30. Voor den ongeloovige is het geen gelukkige dag, als de schaduwen vlieden en eeuwige donkerheid aanbreekt. Maar voor den zoodanige (misschen de lezer dezer regelen?) is er nog tijd. De deur der zaligheid is nog niet gesloten. Binnen die gesloten deur is eeuwig licht; daar buiten eeuwige duisternis. De zoodanige haaste zich, opdat hij de deur niet gesloten vinde!

De schaduwen *zullen* vlieden. Wanneer? Als Jezus komt! Dan breekt de dag zonder wolken aan. Dan is de winter voorbij en de zangtijd is aangebroken.

„Mijn liefste is mijn en ik ben zijne, die onder de leliën weidt, totdat de dag aankomt en de schaduwen vlieden. Totdat de dag aankomt en de schaduwen vlieden, zal ik gaan tot den mirreberg en tot den wierookheuvel.” (Hoogl. 2 : 16, 17; 4 : 6.)

De Bruidegom, de Liefste der Bruid, *weidt onder de leliën*. Hij heeft Zich teruggetrokken en *is gegaan tot den mirreberg en wierookheuvel*, en

blijft daar, totdat de dag aanbreekt en de schaduwen vlieden. De Bruidegom heeft Zich teruggetrokken. Hij zegt van Zijn discipelen in Joh. 17 : 19: „En ik heilig mijzelfen voor hen, opdat ook zij geheiligd mogen zijn door de waarheid.” Hij heeft Zich geheiligd, afgezonderd; Hij is tot den Vader gegaan. „Ik ga heen om u plaats te bereiden, en ik kom weder en zal u tot mij nemen, opdat gij ook zijn moogt, waar ik ben” (Joh. 14 : 2, 3).

Het hart der Bruid gaat naar den Bruidegom uit; zij oefent met Hem gemeenschap, maar wacht nog het oogenblik, dat zij Hem zien zal. Haar wandel is niet meer hier beneden, hoewel zij doortrekt, maar in den hemel. Haar hart volgt Hem, daar, waar Hij is, en zij verlangt vurig te wonen, te rusten in Zijn tegenwoordigheid.

„Nog een zeer weinig tijds, en Hij, die komt, zal komen en niet vertoeven.” (Hebr. 10 : 37.) Welk een stellige verzekering, dat de dag aanbreken zàl en de schaduwen zullen vlieden.

„De behoudenis is ons nu nader, dan toen wij geloofd hebben.” (Rom. 13 : 11.) Welk een beoediging te weten, dat elke dag ons nader brengt aan het oogenblik, dat we de volkomen behoudenis, het ingaan in de heerlijkheid, zullen verkrijgen.

„Verblijdt u in de hoop.” (Rom. 12 : 12.) Trefende aansporing, de hoop niet uit het oog te verliezen.

De schaduwen zullen vlieden en de dag zal aanbreken, die ons het eeuwig licht invoert.

Heerlijk woord om er den vierden jaargang mede in te gaan!

En inmiddels zien we op het Voorwerp van onze hoop, op Jezus in de heerlijkheid, die „de Morgenster” is, welke reeds in onze harten is opgegaan. In afhankelijkheid van Hem, roepen we uit: „Bewaar mij als het zwart des oogappels, verberg mij onder de schaduw Uwer vleugelen.” (Ps. 17 : 8.) Daar is het heerlijk! „In Zijne schaduw heb ik grooten lust, ik zit er onder, en Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet.” (Hoogl. 2 : 3.) Ja, daar is groote vroolijkheid, in spijt van al de donkere schaduwen der woestijn. Als de psalmist roepen we uit: „In de schaduw Uwer vleugelen zal ik vroolijk zingen” (Ps. 63 : 8), totdat we den Heer zien en het ons als den discipelen des Heeren gaan zal, van wie we lezen: „De discipelen dan verblijdden zich, toen zij den Heer zagen.” (Joh. 20 : 20).

De schaduwen zullen vlieden! En gemoedigd gaan we voort met het onderzoeken van „het profetische Woord, hetwelk bevestigd geworden is en schijnt als een lamp in een duistere plaats.” (2 Petr. 1 : 19).

Totdat de dag aanbreke!

J. T.

Beschouwingen over het boek Daniël

door Dr. A. H. BURTON.

(Vervolg van bladz. 172, vorige jaargang.)

Het koninkrijk van den Zoon des Menschen.

(Dan. 7 : 13—28.)

In de verzen 7—15 wordt ons klaar voor oogen gesteld, *wat* het einde is van „de tijden der volkeren,” *waarom* dit einde komt en tevens *hoe* het zal tot stand komen.

De toekomst dezer wereld is, dat God zal ingrijpen door oordeelen. De Oude van dagen zal zich zetten; een vurige rivier zal van voor Hem uitgaan; duizendmaal duizenden hemelsche heirscharen zullen voor Hem staan; het gericht zal zich zetten; de boeken worden geopend.

Dit is niet het oordeel vanaf den grooten witten troon (Openb. 20), waar de dooden geoordeeld worden, een gericht, dat plaats heeft *aan het eind van het 1000-jarig rijk*.

Hier is sprake van een schrikkelijk oordeel, hetwelk *levende* volken op de aarde zal treffen, als de Zoon des menschen Zijn koninkrijk zal hebben aanvaard. Christus is de door God aan-

gestelde Rechter, beide van levenden en dooden, doch deze oordeelen zullen niet op denzelfden tijd plaats hebben. Niemand, die zich onderwerpt aan het Woord Gods, zal in twijfel trekken, dat God de wereld in gerechtigheid richten zal. Niettemin is het van gewicht te onderzoeken, wat de onmiddellijke aanleiding tot het oordeel wezen zal: „*Toen zag ik toe van wege de stem der groote woorden, welke die hoorn sprak; ik zag toe, totdat het dier gedood, en zijn lichaam verdaan werd, en overgegeven om van het vuur verbrand te worden.*”

Vanaf den val des menschen in Eden is de zonde in de wereld. Zedelijke ongerechtigheid en misdaden van het donkerst en afschuwelijkst karakter zijn sindsdien toegenomen. Dit zal alles in het licht van Gods tegenwoordigheid openbaar worden voor den grooten, witten troon en zal zijn rechtvaardige vergelding ontvangen, wanneer de dooden zullen geoordeeld worden naar hun werken.

Maar hier (Dan. 7 : 11, 25) is de oorzaak van het oordeel een andere. De macht, die God oorspronkelijk in de hand der volkeren gesteld heeft, zal aan het einde tegen Hem-Zelf worden gekeerd. Het doet niets ter zake, dat deze heidensche volkeren uitwendig Christenen geworden zijn. Bij de groote massa — niet dan de meest verblinde zal het ontkennen — blijft het bij een uitwendige

belijdenis, en ook deze wordt spoedig opgegeven. Een gebeurtenis, waar de wereld geen oog voor heeft, maar waarin al meer Christenen gelooven, staat voor de deur en deze zal op een verbijsterende wijze het verschil openbaren tusschen oprecht geloof en een belijdenis, welke slechts op de lippen is. We bedoelen de komst des Heeren, die in een punt des tijds de Zijnen zal wegnemen van de aarde. Dan komt het ware karakter van het beest openbaar. Degenen, die in de zoogenaamde Christelijke landen achterblijven, worden aan den afval prijsgegeven en zullen de leugen gelooven. Ontzettend is het te zien, dat vele leermeesters van het hedendaagsche Christendom bezig zijn het volk te verzadigen met dat ongeloof, waarvan misschien morgen de resultaten worden gezien, welke zoo klaar en duidelijk worden beschreven in Daniël en de Openbaring, zoo goed als op andere plaatsen.

Niet velen zullen moeite hebben bij het lezen dezer bladzijden het vierde beest van Daniël 7 te herkennen als *het* beest van Openbaring 13 en 17. Ten tijde, dat Daniël schreef, moesten nog alle vier dieren oprijzen, waarom zij een plaats in de beschrijving innemen, welke in overeenstemming is met hun plaats in de wereldmachten. In deze volgorde is het Romeinsche rijk het vierde. Maar toen Johannes schreef, hadden de eerste drie opgehouden te bestaan als wereldmacht;

alleen het vierde bestond nog, en daarom is er in de Openbaring sprake van *het* beest. In het laatste stadium evenwel zal dit rijk een keizerlijk hoofd hebben, hetwelk de *tien* koninkrijken, die het beest zullen vormen, beheerscht. Dit hoofd wordt in ons hoofdstuk „de kleine hoorn” genoemd. Soms wordt de uitdrukking „het beest” gebezigd om het rijk als zoodanig aan te duiden, en soms voor het hoofd des rijks, en van belang is het op te merken, wat in ieder geval op zich zelf bedoeld wordt. Er is misschien voor enkelen een moeilijkheid in het feit, dat het beest volgens Openb. 19 : 20 *levend* geworpen wordt in den poel des vuurs, terwijl in Daniël wordt gezegd, dat „het dier gedood en zijn lichaam verdaan wordt, en overgegeven om van het vuur verbrand te worden” (vs. 11). Er is evenwel geen tegenstrijdigheid, want in Openbaring gaat het om het hoofd en in Daniël om het rijk als zoodanig, dat vernietigd wordt [om de lasterlijke woorden, die de hoorn tegen God sprak.

„Aangaande ook de overige dieren, men nam hunne heerschappij weg, want verlenging van het leven was hun gegeven tot tijd en stonde toe” (vs. 12). Slechts één rijk had op een gegeven tijdstip de macht in handen. Toen het Medisch-Perzische verrees, ging Babel onder; en toen het Grieksche den voorrang verkreeg, verdween het Medisch-Perzische. Op gelijke wijze viel 't Griek-

sche voor de macht van 't Romeinsche. Maar, ofschoon deze rijken achtereenvolgens hun heerschappij verloren, bleven de natiën en volken, waaruit ze bestonden, toch voortbestaan. Nog heden bestaan de Perzen als volk, en zoo ook de Grieken, ofschoon hun macht als wereldrijk is vergaan. Bij de verdere beschouwing van ons Boek zullen we zien, dat een vertegenwoordiger van het Grieksche rijk in de toekomst een zeer belangrijken rol zal spelen in betrekking tot de Joden.

We hebben gezien, dat het eind van 's werelds aanmatiging en staatkunde een uitstorting zijn zal van Gods rechtvaardig en vlammend oordeel over den trotschen en lasterlijken tegenstand van den kleinen hoorn tegen Hem. Hoe zal het worden uitgevoerd?

„Ik zag in de nachtgezichten, en ziet, er kwam een, met de wolken des hemels, als eens menschen zoon, en hij kwam tot den Oude van dagen, en zij deden hem voor Denzelve naderen” (vs 13). Hier wordt ons levendig beschreven de komst des Heeren, niet als de Bruidegom voor Zijn Bruid, maar als de Zoon des menschen in gericht. In het voorbijgaan zij het opgemerkt, dat, waar ook gesproken wordt over de komst van den *Zoon des menschen*, dit altijd Zijn komst ten oordeel beduidt. Eén plaats schijnt zich daar tegen te verzetten, n.l. Matth. 25 : 13, doch de woorden:

„in dewelke de Zoon des menschen komen zal” zijn een invoeging. *) „Waakt dan, want gij weet den dag niet, noch de ure.” De Heer zal eerst komen en Zijn gemeente van de aarde opnemen om Hem in de lucht te ontmoeten; daarop zal een korte tusschentijd volgen van afval en snel toenemende boosheid, en allen zullen plotseling tot zwijgen worden gebracht bij de komst van den Zoon des menschen op de wolken des hemels.

Als Hij komt voor de Zijnen, dan zullen de dooden in Christus en de levendovergebleven heiligen te zamen *in wolken* opgenomen worden den Heer tegemoet *in de lucht*, maar hier komt de Zoon des menschen *met de wolken des hemels* en Hij komt *tot de aarde*. Naar deze gezegende ure verwees de Heer, toen de hoogepriester Hem plechtig bezwoer te verklaren, of Hij de Christus, de Zoon Gods was. „Van nu aan zult gij den Zoon des menschen zien, zittende aan de rechterhand der kracht, en komende op de wolken des hemels.” (Matth. 26 : 64.) Ontzaglijk moment voor deze arme wereld! De doornenkroon dan vervangen door een diadeem van heerlijkheid; de rietstaf, dien de mensch in spotternij Hem in handen gaf, dan verwisseld voor den sceppter der gerechtigheid!

*) Deze woorden komen wel in de Statenvertaling voor, maar zijn in de nieuwe vertaling van het Nieuwe Testament weggelaten. (Noot van den vertaler.)

Dit zag Johannes ook in een gezicht op Patmos, en hij kondigt het aldus aan: „Ziet, hij komt met de wolken, en alle oog zal hem zien, ook zij, die hem doorstoken hebben; en alle stammen des lands zullen weeklagen. Ja, amen!” (Openb. 1 : 7). In Daniël komt de Zoon des menschen tot „den Oude van dagen,” want hier wordt Christus gezien als mensch, terwijl in de Openb. de Zoon des menschen door den profeet gezien wordt in het bezit van al de attributen, die den Oude van dagen toebehooren (vgl. Dan. 7 : 9 met Openb. 1 : 14), want in waarheid zijn in den aanbiddelijken Persoon onzes Heeren Jezus Christus in volmaaktheid vereenigd beide, de menschelijke en goddelijke natuur en, hoewel onderscheiden, zijn deze naturen niet te scheiden. „Niemand kent den Zoon, dan de Vader.” (Matth. 11 : 27.)

Eerst nadat het oordeel is uitgegoten, en niet eerder, zal het heerlijk Koninkrijk van den Heere Jezus Christus worden opgericht. Dan zal een koning regeeren in gerechtigheid. De ijzeren voet van den verdrukker zal van de aarde weggenomen worden. Genade en waarheid zullen elkander ontmoeten. „Men zal nergens leed doen noch verderven op den ganschen berg mijner heiligheid, want de aarde zal vol van de kennis des Heeren zijn, gelijk de wateren den bodem der zee bedekken.” (Jes. 11 : 9.) „Zijne heerschappij is eene eeuwige heerschappij, die niet vergaan zal, en

zijn koninkrijk zal niet verdorven worden." (Dan. 7: 14). Geen ander aardsch koninkrijk zal volgen op dat van den Zoon des menschen; ziedaar de kracht van het woord „*eeuwig*” in dit gedeelte. Uit andere gedeelten der Schrift weten we, dat aan het einde van het duizendjarig rijk het koninkrijk van den Zoon des menschen, waarin Christus tusschen God en de menschen staat, zal „*worden overgegeven aan den God en Vader.*” Het vers hier in Daniël heeft niet betrekking op den eeuwigen toestand, want de Oud-Testamentische profeten bepalen zich tot beschrijvingen — en zeer heerlijke, voorwaar — aangaande de aardsche regeering des Heeren Jezus Christus als Zoon des menschen, en deze zal — gelijk ons gezegd wordt — duizend jaren duren, vandaar de naam *duizendjarig rijk*. (Openb. 20.) Wanneer dat voorbijgegaan is en de laatste vijand, dat is de dood, is teniet gedaan bij het oordeel vanaf den grooten witten troon, dan „za! hij het koninkrijk aan God den Vader overgegeven en God zal alles zijn in allen.” (1 Kor. 15 : 24—29.) Een gezegende beschrijving van den eeuwigen toestand wordt ons gegeven in Openb. 21 : 1—8.

Het vierde of slotgedeelte van ons hoofdstuk bevat de uitlegging van de drie voorgaande gezichten. Doch, zooals immer in de Schrift, voegt de uitlegging bijzonderheden toe en breidt, wat

voorafging, uit. Want nimmer herhaalt zij zonder meer.

Zoo worden dan de vier dieren in vers 17 verklaard te zijn vier koningen, die „*uit de aarde opstaan zullen.*” Hier is geen tegenspraak met vers 3, waar gezegd wordt: „er klommen vier groote dieren op *uit de zee.*” Uit een rustelooze verwarring van volkeren — een volkerenzee — klimmen de vier dieren op. Groote rijken, gelijk Egypte en Assyrië, hebben bestaan vóór den tijd van deze vier dieren, over welke de profeet spreekt, maar deze zijn verbroken en uit hun organisme gerukt en uit die chaos komen vier koninkrijken voort. Van belang is het aan de hand der geschiedenis na te gaan, dat ze, hoewel niet gelijk tot macht komende, toch hun oorsprong in nage-noeg denzelfden tijd hadden, terwijl de Oostersche machten zich veel sneller ontwikkelden dan de Westersche.

Wat Gods leiding betreft, komen ze alzoo voort uit een rustelooze zee van verwarring, en wat hun zedelijk karakter betreft, zien we ze uit *de aarde* oprijzen. In tegenstelling dus met het koninkrijk van den Zoon des menschen, die komen zal met de wolken des *hemels*.

In vers 18 wordt een andere trek van groote beteekenis toegevoegd, te weten „**de heiligen der hooge plaats**en zullen dat koninkrijk ontvangen.” Wij onderstellen niet, dat dit een bloote

herhaling is van hetgeen voorafgaat. Sommigen hebben gemeend, dat hier op een figuurlijke wijze gesproken wordt van de regeering van Christus. Neen, wanneer de tijd aanbreekt, dat Christus komt om Zijn groote kracht en heerschappij te aanvaarden, zullen de heiligen der hooge plaatsen *met Hem* regeeren.

Men zal vragen, wie die „heiligen der hooge plaatsen” zijn. Andere deelen des Bijbels zullen ons behulpzaam zijn om een recht antwoord te vinden. Zonder twijfel is de uitdrukking gelijk aan die, waarmede we vertrouwd zijn door den brief aan de Efeziërs. Hemelsche heiligen, in tegenoverstelling met aardsche, schijnen hier bedoeld. En inderdaad zal God in den tijd, dat Daniëls profetie vervuld wordt, op aarde heiligen hebben, zoo goed als in den hemel. In vers 27 wordt op de aardsche heiligen gezinspeeld, als er sprake is van „*den volke* der heiligen der hooge plaatsen.”

We moeten niet verwachten, dat we van de Gemeente op een bijzondere wijze gesproken vinden in Daniël, maar toch gelooven we, dat de heiligen van dezen tijd in de uitdrukking vervat zijn. Het komt ons voor, dat de Oud-Testamentische heiligen, zoowel als de geloovigen tusschen den Pinksterdag en de opneming der gemeente, zoo goed als de heiligen, die verdrukt worden na die opneming en vóór de verschijning van Christus op aarde, dat deze *allen* bedoeld worden

met „de heiligen der hooge plaatsen,” die „het koninkrijk zullen ontvangen en bezitten tot in der eeuwigheid, ja tot in eeuwigheid der eeuwigheden” (vs 18).

Doch, als dit zoo is, dan zal toch de Gemeente alleen kennis hebben van haar hemelschen toestand, gedurende haar verblijf op aarde. Hoe groot behoorde de invloed hiervan op onzen wandel en weg te zijn! Grooter voorrechten en nauwere betrekkingen tot Christus zijn het deel van de Gemeente, meer dan die, waarvan hier gesproken wordt, maar dit zou ons te ver afvoeren van ons onderwerp. Het is genoeg evenwel te herinneren, dat de grootere voorrechten de mindere niet doen verdwijnen, en de apostel past dezelfde waarheid, welke ons in Daniël voor de aandacht gesteld wordt, op een praktische wijze op de Korinthiërs toe.

Er zijn verscheidene bijzonderheden van buitengewoon aanbelang in het overig gedeelte van het hoofdstuk, doch één onderwerp schijnt een zeer aanzienlijk aandeel te hebben in de gedachte van den Geest van God. Het is „de kleine hoorn.” Hij zal het karakter van buitengewone goddeloosheid bezitten, en zal een gewichtigen rol vervullen in de toekomstige Europeesche staatkunde en zal in nauwe betrekking staan tot het Joodsche volk aan het einde der dagen. Hij zal een wijd begrip des verstands bezitten.

„In dezen hoorn waren oogen als menschenoogen” (vs. 8, 20). Doch alles zal hij aanwenden om zichzelf te verhoogen. „Hij heeft een mond, die groote dingen spreekt, en (zijn) aanzien is grooter, dan van zijn medgezellen.” Afgaande op deze kenmerken, zijn sommigen er toe gekomen hem te houden voor den antichrist of den mensch der zonde uit 2 Thess. 2.

Later zullen we zien, dat dit niet zoo is. Er zal een persoonlijke antichrist terzelfder tijd leven, doch de sfeer van diens werkzaamheid zal Jeruzalem zijn, terwijl „de kleine hoorn” zal bloeien in West-Europa.

Hiermede zeggen we niet, dat dit hoofd van het Romeinsche rijk geen betrekking zal onderhouden met den antichrist of met Palestina. In vers 21 lezen we, dat „diezelfde hoorn krijg voerde tegen de heiligen, en dat hij die overmocht.” Sommigen zullen vragen: „Waar zijn deze? Zijn niet alreede de heiligen opgenomen, als de Heer komt in de lucht? Hoe zijn er dan nog heiligen op de aarde?” Het antwoord luidt, dat deze heiligen Joodsche heiligen zijn, welke bekeerd zijn geworden na de opneming der Gemeente. Openbaring 7 is zoo klaar op dit punt. Velen uit de stammen Israëls, en een groote menigte uit de volkeren zullen bekeerd worden, nadat de Gemeente opgenomen is. Een noodlottige dwaling is het te meenen, dat ook uit het Christus-

verwerpende Christendom daarbij zullen behooren. De gelegenheid voor de Christenheid is nu. **Dan** zal de deur gesloten zijn voor allen, die nu de gelegenheid hebben ontvangen, doch deze verachten. Bij een ernstige overweging van 2 Thess. 2 kan geen twijfel blijven bestaan.

Dat er sprake is van *Joodsche* heiligen blijkt duidelijk uit vers 25. De kleine hoorn zal God lasteren. Dezelfde booze persoon wordt zonder twijfel beschreven in Openb. 13 : 5—8. Maar niet alleen zal hij groote woorden van lastering spreken tegen God, hij zal ook lasteren tegen „hen, die in den hemel wonen” (Openb. 13 : 6), welke ongetwijfeld dezelfde zijn, als „de heiligen der hooge plaatsen” (vs. 25). Deze zullen in den hemel zijn en zijn niet dezelfde als de heiligen, „die hij overmocht” (vs. 21), die blijkbaar op aarde zijn. „En aan hetzelfde werd macht gegeven krijg te voeren tegen de heiligen en hen te overwinnen” (Openb. 13 : 7). De laatsten zijn *Joodsche* heiligen, het vervolgte overblijfsel van Israël, als het teruggekeerd is in zijn eigen land.

Wat ons in deze gedachte versterkt is het feit, dat „de tijden en de wet” in zijn hand zullen overgegeven worden. Klaarblijkelijk zijn dit de *Joodsche* feesten en de heilige dagen, die eenmaal weer in eere zullen worden gehouden naar de wet. Deze, en niet de heiligen, zullen worden gegeven in zijn hand, maar niet voor al-

tijd — „tot eenen tijd, en tijden, en een gedeelte eens tijds.” Later zullen we bij onze overdenking meer vernemen betreffende deze begrensde periode; op dit oogenblik zij het voldoende op te merken, dat het overeenkomt met de twee en veertig maanden uit Openb. 13 : 5. Het zal de tijd zijn van „de groote verdrukking,” die drie en een half jaar zal duren. Aan het eind zal het gericht zich zetten en de heerschappij van dezen uitermate goddeloozen machthebber zal een einde nemen. Dit zal plaats hebben door en bij de komst van den Oude van dagen. De Zoon des menschen zal verschijnen met kracht en heerlijkheid, en het brandend oordeel Gods zal worden uitgesproken op dezen vertegenwoordiger van al den trots en godslastering der menschen. Andere schriftplaatsen gaan meer omstandig hierop in, en deze zullen te gelegener tijd onder onze aandacht komen.

Doch hoe verheven is de schilderij, hier ontworpen! Eenerzijds, de mensch op aarde in al de nietigheid van zijn eigenwaan zich stellende in rumoerige bedrijvigheid tegenover God, tegenover Zijn heiligen, tegen den hemel. Anderzijds, God in den hemel in al de waardigheid en rust Zijner majesteit en kracht, door menschen niet gezien, doch Zelf alles ziende. Tenslotte vloeit de laatste lastering van de lippen der menschen; de laatste daad van uittarting rijst op voor het

oog van God. Opeens verandert alles! De hemel komt in beweging. De raderen van brandend vuur van den troon van vuurvonken, waarop de Oude van dagen Zich gezet heeft, komen in beweging. Zie, daar komt een, „een Zoon des menschen gelijk,” en toch meer dan mensch, en Hem wordt gegeven het oordeel uit te voeren, het oordeel, dat wel lang is uitgesteld, maar rechtvaardig verdiend is.

Hoe ernstig, alles in deze wereld rondom ons te zien samenloopen naar dit brandpunt. De tijden gaan snel voorbij. „Hemel en aarde zullen voorbijgaan; maar Mijne woorden zullen niet voorbijgaan” (Luk. 21 : 33). Als evenwel de oordeelen voorbij zullen zijn en de engelen uit het koninkrijk van den Zoon des menschen zullen bijeengelezen hebben al de ergernissen en hen, die de ongerechtigheid doen (Matth. 13 : 41), dan zal een heerlijk verschiet aanbreken! Dan zal „het rijk en de heerschappij, en de grootheid der koninkrijken onder den ganschen hemel gegeven worden den volke der heiligen der hooge plaatsen, welks rijk een eeuwig rijk zijn zal, en alle heerschappijen zullen hem eeren en gehoorzamen” (vs. 27).

De Bruid van Christus.

(Vervolg van blz. 95, vorige jaargang.)

De voorafgegane opmerkingen over het onderwerp: „De Bruid van Christus,” wenschen we te laten volgen door de volgende beschouwing over *Eva, Rebekka, Rachel* en *Asnath*, van de hand van br. Bellett.

Eva is de eerste type der Bruid van Christus. De karaktertrekken van de persoon der Bruid treden bij haar op den voorgrond. Zij wordt voor Adam gevormd. Gods liefde ontwierp het plan en zijn hand bracht het tevens tot uitvoering, en aan beide laat Adam alle recht wedervaren in het woord, waarin hij al zijn voldoening uitspreekt, als hij Eva uit des Heeren hand ontvangt. Eva paste geheel voor Adam. Dit maakte al de schoonheid in haar persoon uit. Hij noemt haar „been van zijne beenen en vleesch van zijn vleesch.” *Alles in haar was voor hem aantrekkelijk.* Zij beantwoordde geheel en al aan de verwachtingen, en voldeed het hart van hem, voor wien zij gemaakt was. Hij nam haar tot zich en was één vleesch met haar (Gen. 2), en dit is, gelijk we weten, een beeld van Christus en de Gemeente (Ef. 5).

Heerlijke en gezegende waarheden worden ons in verband met de Bruid voorgesteld in *Rebekka*. Zij is van Izaäk gescheiden, en deze, ver van

haar verwijderd, heeft haar nimmer gezien. Rebekka is de keuze des Vaders en wordt het voorwerp van Eliëzers zorg, zoolang tot Izaäk haar ontvangt. Izaäk verlangt naar haar en dit wordt ons voorgesteld, als we hem zien gaan tegen den avond naar de eenzaamheid, om te bidden. Behalve dit laatste zien we Izaäk voor de Bruid niets doen, hij lijdt niet voor haar. Abraham en Eliëzer beraadslagen omtrent de vrouw. Zij stellen het plan vast. In schoone zelfverloochening ijvert Eliëzer om deze uitverkoren Bruid voor Izaäk in veiligheid te stellen. En hij stelt haar in veiligheid!

Hij bereidt haar voor; zondert haar af van haar maagschap en uit haars vaders huis; leidt haar door de woestijn. Ongetwijfeld heeft hij haar veel medegedeeld omtrent hem, wiens eigendom ze spoedig wezen zou, totdat hij haar ten slotte aan Izaäk overgeeft. En evenals Abraham, wordt Izaäk in zijn Bruid vertroost.

In dit schoone licht mogen we de Bruid beschouwen, haar, die uit het verre land huiswaarts wordt geleid tot haar Heer. Zij is het voorwerp van de keuze des Vaders en van de zorg des Dienstknechts. Een heerlijk zinnebeeld. De Heer Jezus ontvangt Zijn Bruid uit de hand des Vaders en des Heiligen Geestes. Zij is gekozen *voor* Hem, en gegeven *aan* Hem, die haar aanvaardt om in haar te vinden de vergoeding voor de eenzaam-

heid, de deelgenootte Zijner tent en Zijner vreugde.

Meer dan Laban en diens huis tegen Jakob keerde de wereld zich tegen Christus. Meer onrecht deed zij Hem aan!

Izaäk vinden we in de eenzaamheid, verwach-
tende uit de handen van Abraham en Eliëzer
de geliefde Bruid. Izaäk biddende, verlangende,
verwachtende met volharding.

Jakob ook in de eenzaamheid, maar in arbeid,
dag in dag uit; ook verlangende, maar naar den
prijs dien hij zich uit Labans hand moet koopen
door groote zelfopoffering en zelfverloochening.

Izaäk heeft *niets* te doen, Jakob daarentegen *alles*.
Beiden samengevoegd doen ons Christus aan-
schouwen, zoowel van de eene als de andere zijde.

Rachel stelt zinnebeeldig de Bruid voor, die
voor het oog van den Bruidegom stond en voor
wie deze alles wilde prijsgeven. De schande heeft
hij voor haar veracht, het kruis, met al wat daar-
aan verbonden was, verdragen.

Christus werd arm, zoo arm, dat Hij niets had
om het hoofd ter ruste te leggen. Het was voor
Zijn Bruid.

„De Bruid, U Heer gegeven,
Om steeds met U te leven,
Met U te deelen 't heerlijk loon;
Zij bracht U van Gods troon.”

Weer andere trekken der Bruid vinden we in
Asnath, de vrouw van Jozef. Eva werd uit Adam
genomen, Rebekka en Rachel waren bloedverwan-

ten van Izaäk en Jakob. Asnath daarentegen staat, wat het vleesch aangaat, in geenerlei betrekking tot Jozef; zij is een heidensche vrouw en wordt door Jozef gevonden in „*het land zijner verdrukking,*” waar „*God hem doet vergeten al zijne moeite en het gansche huis zijns vaders.*” (Gen. 41 : 51, 52.) Jozef is door de vijandschap zijner broederen afgesneden van het huis zijns vaders; hij is uitgeworpen. God weet hem evenwel te verhoogen in Egypte, en daar wordt de vreemde, heidensche Asnath de deelgenoot van al zijn heerlijkheid. Christus kwam tot Zijn broederen, tot het Zijne. Dezijnen hebben Hem niet aangenomen. Israël heeft Christus ter dood verwezen; heeft Hem een plaats aan het vloekhout waardig gekeurd. En gelijk Jozef aan het oog zijner broeders werd onttrokken, zóó heeft ook God den verworpen Christus aan het oog Zijns volks Israël onttrokken, door Hem op te wekken, teneinde Hem alle heerlijkheid te geven. En terwijl Christus daar in de heerlijkheid vertoeft, terwijl Israël geen oog voor Hem, noch voor Zijn heerlijkheid heeft, wordt de Bruid verzameld, die met den verheerlijkten Christus verbonden is. Zij is het lichaam, waarvan Hij het Hoofd is. En wanneer de nu nog miskende Messias zich aan Zijn broederen, aan Zijns vaders huis zal bekend maken, om ze alles te geven wat ze behoeven en ze met zegeningen te overladen, dan wordt de hemelsche Bruid, de

Bruid die bijeengebracht is uit alle volkeren en talen, met Hem gezien, staande tot Hem in de nauwste betrekking.

Heerlijk geheel, indien we aan Eva, Rebekka, Rachel en Asnath denken in haar onderscheiden beteekenis, waar het er op aankomt bijzondere trekken van de Bruid voor te stellen.

Vatten we het alles te zamen, dan wordt de Bruid ons derhalve voorgesteld in haar persoonlijke waarde voor den Bruidegom, daar ze uit Hem genomen is, en al de behoeften Zijns harten bevredigt (Eva); als het voorwerp van al den arbeid en zorg des Heiligen Geestes en tevens als de door den Vader verkorene (Rebekka); als de prijs, waarvoor de Bruidegom alles opgeeft, waarvoor geen zelfopoffering te groot is (Rachel); en ten slotte in haar vereeniging met den verheerlijkten Christus, die, waar Hij door Zijn volk verworpen werd een Bruid voor zich verzamelen doet, waarmede Hij Zich tot Zijn volk wenden zal, als het berouwvol Hem te voet valt (Asnath).

Adonia's Feestmaal.

(Lees: 1 Koningen 1 : 5—53.)

De grootste strijd in deze wereld is wel die tusschen *Christus* en *Satan*, tusschen *het licht* en *de duisternis*. Het einde van dezen strijd wordt ons door het Woord van God op allerlei wijze en onder vele beelden aangetoond. En daar het een einde is met eeuwige gevolgen, en elk mensch op de een of andere zijde in dezen strijd zich plaatst, is het voor een ieder onzer noodig te weten, met *wien* hij het in dezen strijd houdt, *wien* hij toebehoort en dient.

In menige geschiedenis der Heilige Schrift zien wij den grooten strijd tusschen *het licht* en *de duisternis*, tusschen *Christus* en *den overste dezer wereld*, Satan, in voorbeeld ons medegedeeld. Zoo ook in de geschiedenis van Salomo en Adonia.

Adonia was een oproerige.

God had reeds te voren Salomo, die ook Jedidja, hetwelk beteekent „de geliefde Jehovah's,” heet, tot troonopvolger van David bestemd. Adonia wist dit; maar niettemin verhief hij zich, en sprak: „Ik zal koning zijn.” — Hij bereidde een feestmaal, en noodigde zijn broeders en alle mannen van Juda daartoe uit, met het doel een samenzwering te bewerken tegen Salomo, den waren koning.

Handelt Satan, „de overste der wereld,” niet evenzoo als Adonia? — Hij weet, dat Christus, de Gezalfde Gods, de door God bestemde Heerscher en Erfgenaam aller dingen is. Maar hij haat Hem, en wil de heerschappij over alles, wat God aan Christus heeft toegezegd, aan zich trekken.

Satan heeft nu een feestmaal.

De gansche wereld noodigt hij hiertoe uit. Zien wij het niet in onze dagen, hoe in de stad en op het land den menschen alles wordt aangeboden? Getuigen hiervan niet de uitstallingen der winkels en de aanplakborden, die allerlei plaatsen van zinnelijk en vleeschelijk genot aanwijzen? Op hoe velerlei wijze biedt Satan, „de God dezer eeuw,” zijn lokaas aan, om de menschen achter zich af te trekken! Den een boeit hij door eer en aanzien; den ander lokt hij door geld en goed; den derde biedt hij wetenschappelijke ontwikkeling, den vierde lage zinnelijke lusten en genoegens aan. Ja, Satan heeft *vierderlei* spijs en drank op zijn tafel, en zoekt ieder mensch afzonderlijk op zijn bijzondere wijze voor zich in te nemen, en aan zich te verbinden. En wat is zijn doel? Waar gaat het hem eigenlijk om? Om niets anders, dan om de zielen van Christus, den Gezalfde Gods, verre te houden. Zijn haat tegen Christus, Dien God „tot een Erfgenaam van alles” gemaakt heeft,

kent geen grenzen. En hij „verblindt de zinnen der ongeloovigen” door de vele genoegens, die hij aanbiedt, „opdat de lichtglans van het evangelie der heerlijkheid van Christus, die het beeld God is, hen niet bestrale.” (2 Kor. 4 : 4).

Wie waren aan het feestmaal van Adonia niet aanwezig?

Wie ontbraken in zijn kring?

Wij lezen: „Maar Nathan, den profeet, en Benája, en de helden, en *Salomo*, noodde hij niet. Alzoo *Salomo*, de ware troonopvolger, en de *getrouwen* des troons van David waren niet bij dit feest tegenwoordig. Adonia kende deze getrouwen goed; zij zouden tot geen prijs aan het feestmaal van den oproerige verschijnen. En Salomo zelf zou natuurlijk door Adonia het allerlaatst worden uitgenoodigd. Zijn verschijnen zou niet alleen het plotselinge einde der *geheele feestvreugde*, maar het einde van *Adonia zelf* en *alle zijne gasten* veroorzaakt hebben.

Zoo is nu *Christus*, „de geliefde Gods,” de Heer en Erfgenaam aller dingen, gansch en al buitengesloten van den feestmaaltijd, dien „de God dezer wereld” zijn genoodigden bereid heeft. Ga tot de festijnen der wereld, in de gehoorzalen der geleerden, aan de plaatsen der gemakelikheden of in de huizen der werldsche welvaart, en noem daar den Naam van Christus als den eenigen Redder en Middelaar tusschen God en

de menschen; prijs Zijn kostbaar bloed als het eenige middel tot uitdelging der zonden, en — gij wordt *uitgeworpen!*

Deze wereld heeft geen plaats voor Christus.

Zonder het te verhelten, zegt de wereld: „Wij willen niet, dat *deze* over ons heersche!” En evenmin wil de wereld de volgelingen van Christus onder zich hebben. Hun Verlosser en Heer heeft hun dit reeds van het begin af voorzegd: „Indien de wereld u haat, weet, dat zij mij eer dan u gehaat heeft.” (Joh. 15 : 18).

Doch hoe zal het aan het einde gaan met de wereld en haar overste? Zoo, en niet anders, als het ging met Adonia en zijn aanhangers. Juist toen zij op het einde hunner feestvreugde waren, en hun trots en ijdel vermaak het hoogtepunt bereikt had, wat gebeurde er toen? Wat was *het einde* van den maaltijd?

De trompetten schalden,

en het bericht luidde dat *Salomo*, de door God bestemde troonopvolger, de rechtmatige koning, Jeruzalem was ingetrokken en den troon bestegegen had. Schrik overmeesterde Adonia en al zijn gasten, daar zij maar te goed wisten, dat nu *alleen oordeel* hun aller lot zijn zou, daar zij toch tegen hem, in wiens hand God de macht overgegeven had, een samenzwering gemaakt hadden. Een kort uitstel werd Adonia verleend, doch dat alleen zou dienen om zijn grenzeloo-

zen hoogmoed ten volle te voorschijn te doen treden, en daarop was het onherroepelijk woord van koning Salomo: „Adonia zal heden gedood worden!” (1 Kon. 2 : 24). Het zwaard des gericht's achtervolgde hem.

Zoo ook, lieve lezer! komt binnen korten tijd
het oordeel over deze wereld.

Ja, het oordeel der wereld is nabij. Gods toorn komt over allen, die den Heere Jezus niet liefgehad hebben, en *die aan de feesten der wereld deelnamen*. „De dag des Heeren komt als een dief in den nacht.” Wanneer zij zullen zeggen: „vrede en zekerheid, dan zal een plotseling verderf over hen komen, en zij zullen geenszins ontvlieden.” (1 Thess. 5 : 2 en 3).

Destijds waren er twee partijen in Israël. Op de eene zijde stonden *Adonia* en de groote schare van „mannen van Juda,” die tot zijn feestmaal gekomen waren; en op de andere zijde stond *Salomo*, de gezalfde Gods, met de weinige getrouwen, die hem aanhingen. Juist zóó is het ook nu:

Vóór of tegen Christus.

Wie *niet beslist* aan de zijde van Christus zich plaatst, die ondersteunt, wellicht zonder het te weten of te willen, den grooten tegenstander van Christus, Satan, „den god dezer wereld.”— Ook de wereld heeft haar „godsdienst,” evenals Adonia ook niet verzuimd had met Abjathar, den

priester, te beraadslagen. Hieruit zien wij, dat men „godsdienstig” kan zijn en tevens aan het feest van „den oproerige” deelnemen kan. Hoe ernstig is dit, lieve lezer! De vraag is:

**Hoe staat gij persoonlijk tegenover
Christus?**

Het is niet genoeg, dat gij Hem *bewondert* als den edelste en hoogste onder de menschen; als een, die onze Leeraar is en ten Voorbeeld kan dienen. Het is ook niet genoeg, te *weten*, dat Hij de Zoon van God is. Adonia *wist* ook, dat Salomo de van God bestemde troonopvolger was, en toch verzette hij zich tegen hem, waarom het oordeel hem achtervolgde. Neen, de vraag is: *hoe staat gij met uw hart tegenover Christus?* Hebt gij voor Hem uw hart geopend? Hebt gij in Hem erkend den Eenige, die u kan *redd*en, en door Wiens bloed gij met den heiligen en rechtvaardigen God verzoend kunt worden? Zijn *uwe zonden* reeds uitgewischt door Zijn kostbaar bloed? Als dit zoo is, behoort gij tot de zijnen: en dan, *maar ook dan alleen*, kunt gij den toekomstenden toorn ontvlieden, die over de gansche aarde komen zal.

En zijt gij reeds het eigendom van den Heere Jezus Christus, lieve lezer? O, wat wij ten ernstigste u dan raden willen, is:

houd u toch verre van alles,
wat de oproerige, de tegenstander, Satan, u aan-

biedt. Blijf toch verre van alle ijdele wegen en genoegens dezer wereld, zooals voorheen Salomo gescheiden was van het feestmaal van Adonia. „Zij zijn niet van de wereld, gelijk Ik van de wereld niet ben,” zegt de Heere Jezus (Joh. 17 : 14).

En nu ten slotte nog

een woord van waarschuwing

aan u, zoo gij noch niet behouden zijt, lieve lezer! *Heden* kan het oordeel u treffen. *Nu* terwijl gij u, wellicht in uw gevoel van trots, in slaap tracht te wiegen; misschien *het Christendom voor een verouderd iets* houdende, uw leven voortzet naar uw goedvinden, naar uw wil en en welgevallen. Het oordeel zal *plotseling* komen, *onverwacht!* Christus zal *plotseling* geopenbaard worden, en *onverwacht* voor u en alle kinderen dezer wereld Zijn macht en heerschappij aanvaarden.

Dan is de tijd der genade voorbij.

Nu kan men „Adonia's feestmaal” nog verlaten, en tot „Salomo, den waren Vredevorst,” zich wenden tot eeuwige behoudenis der ziel. Op den dag, waarop Christus Zijn macht zal aanvaarden, is dit niet meer mogelijk. *Nu* roept God u toe: „Zie, *nu* is het

de welaangename tijd.

Zie, *nu*

is het de dag des heils!” (2 Kor. 6 : 2).

Enkele opmerkingen over het boek Esther.

I.

Het boek Esther is een *wonderbaar* boek!

Het vermeldt niet een enkele maal den naam van God en tegelijkertijd is het vol van Gods handelingen. Hoewel verborgen, zien we Godzelf in genade werkzaam om het volk Israël, het volk Zijner verkiezing voor deze aarde, van een wissen ondergang te redden. God treedt niet te voorschijn, doch van achter een sluier openbaart Hij zich ten gunste van Zijn volk, dat in ballingschap leefde, verspreid over de 127 landschappen van het uitgestrekte Perzische rijk. Op zijn voorhoofd stond geschreven „Lo-Ammi:” niet Mijn volk.

God had *tegen* Zijn volk gesproken en kon het niet langer als Zijn volk erkennen. Hij moest de kinderen van Jakob louteren en ze door diepe wegen leiden. Dat smartte het hart van Jehovah. Jeremia zegt zoo treffend (hfst. 31 : 30):

„Is niet Efraïm Mij een dierbare zoon?”

„Is hij Mij niet een troetelkind?”

„Want sinds Ik *tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstelijk aan hem.*”

„Ik zal Mij zekerlijk ontfermen, spreekt de Heere.”

Doch hoe het Jehovah's hart ook pijn deed, toch moest Hij naar Zijn onkreukbare gerechtigheid handelen. Lang, heel lang was het oordeel uitgesteld, doch tenslotte had God het gezag in handen gegeven van heidensche koningen. De heerlijkheid des Heeren had eerst den tempel en daarna Jeruzalem verlaten. (Ezech. 11 : 22—25).

Maar „*God denkt nog ernstelijk aan hen!*”

Hoe treffend blijkt dit uit de boeken *Ezra* en *Nehemia*. Daar richt God tot de uit de ballingschap teruggekeerde Joden de volgende schoone woorden (Haggai 2 : 5, 6):

„Ik ben met u, — met het woord, in hetwelk Ik met ulieden een verbond gemaakt heb, als gij uit Egypte uittrokt en mijnen Geest, staande in het midden van u; vreest niet!”

Doch niet alleen in *Ezra* en *Nehemia*, ook in *Esther* komt Gods genade wonderschoon aan den dag. De verspreide Joden missen zoowel de offeranden als de offerdiensten. De heilige feesten, evenals het Woord des Heeren door den mond der profeten, en de instellingen van Mozes, kunnen zij niet houden. In zeker opzicht zijn zij gelijk aan de Joden onzer dagen: „*zonder koning, zonder vorst, zonder offer, zonder opgericht beeld, zonder efod en zonder terafim.*” God kan hen als Zijn volk niet openlijk erkennen. Maar Zijn

hart sluit Hij nooit voor hen! De barmhartige God wordt door niets verhinderd Zijn onbegrensde genade te hunnen behoefte aan te wenden, al doet Hij het dan ook van achter een sluier. Van achter het gordijn, waar Hij Zijn volk niet vergeten *kan*, werkt Hij tot heil Zijns volks, Zijn „*troetelkind*.”

Wonderbaar boek, dat boek Esther! Het toont ons dien God, die alles in Zijn hand heeft om Zijn volk te redden en door dat volk Zijn raadsbesluiten in vervulling te doen gaan. Het toont ons, hoe de redding nabij is, als alles hopeloos schijnt. Als het water *tot* de lippen is gekomen, als rouw en geklag, vasten en geweent bij alle Joden gevonden wordt, tot zelfs in het paleis van Koning Ahasveros, als geen mensch meer helpen kan, dan treedt God — al is het zonder dat Zijn Naam genoemd wordt — reddend tusschenbeide. God spreekt niet één woord; wij hooren Zijn stem niet, maar *wij zien Zijn daden*. Het boek Esther toont ons Gods aanbiddelijk, voorzienig bestuur; Hij heeft alle draden in handen.

De overleggingen en plannen van Bigtan en Teres; de diepgewortelde haat van den grooten tegenpartijder der Joden, den boezen Haman; diens ongebreidelde eer- en heerschzucht; de slapeloze nacht des konings; ziedaar enkele schakels van den keten van Gods bestuur, eenige draden van het heerlijk schoone weefsel van Gods

hand, welke vlijtig, al is het voor onzen blik verborgen, het heil Zijns volks zoekt.

Alles moet tot heil der Joden gedijsen! Hoe ook de vijand woede! Hoe onmogelijk het ook schijnen moge! Al heeft dat volk ook God verlaten, God is vóór hen! En daarom is de overwinning zeker!

Het boek Esther geeft ons bovendien heerlijke lessen in betrekking met Israëls toekomst. Het beeldt ons die toekomst, waarvan alle profeten gewagen, in enkele lijnen uit. Juist, waar we door de profetische schriften zekerheid hebben, dat eenmaal de dag der glorie voor het sedert eeuwen gesmade en vertrapte volk Israël zal aanbreken, waar ons over dien dag de duidelijkste voorzeggingen zijn geschonken, daar is het treffend ook in dit boek, waarover we enkele opmerkingen maken, in enkele sobere lijnen die toekomst, de verdrukkingen, zoowel als de verhooging, van Jakobs zaad, te zien uitgebeeld.

Het boek Esther geeft historie. Historie in de eerste plaats. Maar toch ook nog wat meer.

Geve de Heer ons een oog om de schoonheid van dit kleine, doch wonderbare boek te zien, en een hart om ze te genieten. J. T.

Het Filistéa der Schrift.

Hij zal beginnen Israël te verlossen uit der "Filistijnen hand." (Richt. 13 : 5).

Deze woorden, door een engel des Heeren gesproken tot de moeder van Simson, doen ons ongetwijfeld vragen: wie en wat waren de Filistijnen?

Waar wij bij het licht van Gods Woord reeds op Babel, Edom en Ninevé een blik mochten werpen in de vorige jaargangen, is het nu ons voornemen om den Filistijn te beschrijven, en de gedachten Gods over dit volk den lezer mede te deelen.

Filistijn, dat zeggen wil *landverhuizer*, *vreemdeling* of *zwerper*, is de juiste benaming voor hem, die volgens Gen. 10 : 13 en 14, nakomeling is van Mitsraïm, en die dus oorspronkelijk Egypte tot zijn vaderland had. Van uit Egypte zijn de voorouders der Filistijnen hoogst waarschijnlijk naar het eiland Kreta (dat voorheen Caftor heette) verhuisd, en daarna van af Kreta over de Middellandsche zee gevaren, hebben zij zich nedergezet aan den zuidwestelijken oever van het land Kanaän, en hebben, volgens Deut. 2 : 23, „de Avieten, die in Hazerim (dat letterlijk zeggen wil *dorpen*), tot Gaza toe woonden, verdelgd, en aan hunne plaats gewoond.” Wanneer dit

geschied is, kan niet juist worden aangegeven; maar tijdens het leven van Abraham bestond er een Filistijnsch koninkrijk te Gerar, en ten tijde van Mozes waren zij zelfs tot de grenzen van Egypte doorgedrongen. Doordien hun macht steeds aangroeide en hun roem al hooger en hooger steeg, waren zij de gevreesde strijdlustigen, en achtte God, uit teedere liefde tot Zijn verlost volk Israël, het raadzaam de verlost en uit Egypte „langs den weg van de woestijn der Schelfzee” te leiden. Wij lezen immers in Exod. 13 : 17: „En het is geschied, toen Faraö het volk had laten trekken, zoo leidde hen God niet op den weg van het land der Filistijnen, *hoewel die nader was*; want God zeide: Dat het den volke niet rouwe, als zij den strijd zien zouden, en wederkeeren naar Egypte.” In dien tijd vormden zij een staat van vijf vorstendommen, n.l. Asdod, Askalon, Ekron, Gad en Gaza.

We lezen niet, dat in den tijd van Jozua de Filistijnen zich tegen Israël vijandelijk openbaarden, maar in het tijdvak der Richters zooveel te meer. Israël woonde ruim een eeuw in het land des Heeren, toen de Filistijnen begonnen met strooptochten; zij werden echter door den richter *Samgar* teruggedreven, 600 dooden achterlatende. (Richt. 3 : 31).

Bijna twee eeuwen later, toen de afgoderij in Israël het toppunt bereikt had — zeven verschil-

lende afgoden vereerde men toen — liet God toe, dat de Filistijnen over Israël heerschten. Zie Richt. 10 : 6—8. Deze overmacht, welke zich tot een bijna vernietigende heerschappij ontwikkelde, duurde 40 jaren. (Richt. 13 : 1; 14 : 4; 15 : 11). Door *Simson* leden zij wel verschillende zware nederlagen, maar na zijn dood duurde nog 20 jaren lang „de tijd der Filistijnen,” (Richt. 15 : 20), en hun onbepaalde heerschappij over het gansche West-Jordaanland voort, die ook met den naam „de gevangenschap des lands,” in Richt. 18 : 30 werd aangeduid, en waaraan nog Ezech. 16 : 27 en 57 herinnert. Aangewende pogingen van Israël, om zich van hun juk te ontdoen, deden de Filistijnen slechts nieuwe overwinningen behalen, ja zelfs de ark des verbonds viel hun in handen, door welk bezit zij meenden den God van Israël zelven te hebben overwonnen (1 Sam. 4 : 8), maar waarvan zij zich spoedig zochten te ontdoen (1 Sam. 5 : 6). Door *Samuëls* besliste en wondervolle zegepraal, werd hun overmacht verbroken, het land voor langen tijd van hen bevrijd, en werden ook de steden langs de grenzen hun ontnomen (1 Sam. 7 : 7—14); — maar later wonnen zij weder eenige verschansteste legerplaatsen op Israëls gebied (1 Sam. 10 : 5; 13 : 3); — die echter door *David* ontnomen werden, en der Filistijnen macht werd door *Israëls koning* ten onder gebracht. (2 Sam. 8 : 1).

Ten tijde van *Saul* waren de Filistijnen van hun nederlaag bijgekomen, en bezaten zij groote, weltoegeruste heirlegers, terwijl Israël in den vreedstijd onder Samuël zich niet voor den krijg had bereid, en „van den tijd der Filistijnen af,” aan de bewerking van het ijzer, ook voor vreedzame doeleinden, geheel ontwend was. „Er werd geen smid gevonden in het gansche land van Israël.” (Richt. 13 : 19). De Filistijnen zagen met trotsche verachting op de ontwapende naburen neder, die zij van uit een versterkte legerplaats midden in het Israëlietisch gebied straffeloos meenden te kunnen beheerschen (1 Sam. 13 : 4), en toen *Jonathan*, even gelukkig als moedig, een overrompeling waagde, trok een ontzaglijk heirleger der Filistijnen op, en een groot deel der Israëlietische mannen waren zelfs genoodzaakt, tegen hun eigen volk te strijden. (1 Sam. 14 : 21). Maar toen Jonathan met zijn wapendrager alleen een rots, waarop een post der Filistijnen zich voor onaantastbaar waande, beklom, en eer dezen het vermoedden, 20 van hen doodde, kwam er zulk „een beving Gods” over het zorgelooze leger der Filistijnen (1 Sam. 14 : 15), dat zij in woeste vlucht uitelkaar stoven, en een volkomen nederlaag slechts door den onbezonnen, eigenmachtigen ijver van Saul werd verhinderd, die zijn volk geen verkwikking gunde, en daardoor het leven van zijn zoon Jonathan op het spel zette.

Langen tijd waren alle pogingen der Filistijnen, om hun vroegere heerschappij te herwinnen vergeefs (1 Sam. 14 : 47 en 52), totdat zij, door Sauls zinsverbijstering begunstigd een inval in Juda deden, en vooral door de kracht en de ontzagwekkende wapenrusting van *Goliath*, Israël schrik aanjoegen. De belofte, om zich bij een ongunstigen afloop van den tweestrijd aan Israël te onderwerpen, hielden zij wel niet, maar zij leden, door den onverwachten val van hun held verschrikt, een groote nederlaag, waarbij ook hun rijk toegerust legerkamp werd geplunderd. (1 Sam. 17 : 53).

Zoolang de krijgsheren van Saul door David werden aangevoerd, konden de Filistijnen tegen zijn moed en beleid niets uitrichten. (1 Sam. 18 : 30; 19 : 8). Daarentegen, toen Saul zijn macht ter vervolging van zijn trouwsten dienaar bezigde, waagden zij herhaalde strooptochten, die voor eerst ten deele door David, ten deele door Saul zelve werden afgeslagen. Hoewel David echter de bescherming, die hij 't eerst alleen (1 Sam. 21 : 10), en later met zijn gewapende bende bij de Filistijnen vond (1 Sam 27 : 2), niet door bestrijding van zijn eigen volk wilde koopen, zoo was toch reeds door het van lieverleê toenemend inwendig verval van Saul en zijn macht, aan de Filistijnen de overwinning verzekerd. Na den beslissenden slag, waarin Saul en zijn zonen

omkwamen (1 Sam. 31 en 1 Kron. 10), bezetten zij een deel van het Israëlietisch gebied, daar het verzwakte en tegen zich zelf verdeelde volk geen tegenstand kon bieden (1 Kron. 10 : 7), totdat de algemeene erkenning

van David als koning,

hen weder naar de wapenen deed grijpen. Nu was Jehovah met Zijn gezalfde, met David.

De Filistijnen werden bij herhaling geslagen, lieten een onnoemelijk grooten buit achter, waaronder ook hun afgoden; werden uit hun legerplaats op den heuvel Amma verdreven (2 Sam. 8 : 1); ja, ook verloren zij de stad Gath met het omliggend gebied. Lees hieromtrent 2 Sam. 5 : 17 vv.; 8 : 12; 1 Kron. 18 : 1. Evenals alle omliggende volken, moesten ook zij David huldigen, wilden zij niet zijn krachtigen arm gevoelen, en het komt met zijn ridderlijk karakter overeen, dat David uit de Filistijnen zijn lijfwacht (de Krethi en Plethi) vormde, die hem ook in dagen van tegenspoed en ongeval getrouw bleef (2 Sam. 15 : 18).

Eerst tegen het einde der regeering van David waagden de Filistijnen, wier reuzengeslacht aldoor vermenigvuldigde, vier op elkaar volgende ondernemingen tegen Davids rijk en zijn persoon; doch zij konden tegen de dapperheid der helden van David, daar ieder van hen een reus versloeg, niets uitrichten. Lees 2 Sam. 21 : 15;

23 : 9; 1 Kron. 11 : 13; 20 : 4. Waar echter Simson „beginnen moest Israël uit der Filistijnen hand te verlossen,” daar heeft David dit voltooid; en toen *Salomo* regeerde, waren alle vijanden onderworpen, óók de Filistijnen. (1 Kon. 4 : 21; 2 Kron. 9 : 26).

Na de splitsing in Israël werd 26 jaren lang om de Filistijnsche stad Gibbethon, door verschillende koningen, gestreden. (1 Kon. 15 : 27; 16 : 15). Dit alles was echter vruchteloos. Van af *Josaphat*, die de Filistijnen onder cijns bracht (2 Kron. 17 : 11), wisselden het krijgsgeluk en de afhankelijkheid geregeld af, al naarmate de koningen van Juda God vreesden of onteerden. De Heer gebruikte toen de Filistijnen, evenals in de dagen der Richteren, als werktuigen Zijner gerechtigheid tegen Juda (2 Kron. 21 : 16; 28 : 18), en tegen Israël (Jes. 9 : 11). Door *Uzzia* werd daarentegen hun macht verbroken (2 Kron. 26 : 6 en 7), en hun overmoed door *Hiskia* gestraft. (Jes. 14 : 28 vv.; 2 Kon. 18 : 8). Nog veel zwaardere oordeelen werden echter door andere volken hun toegebracht, om hun afgoderij en óók vanwege hun hoogmoedige, vijandige en wraakzuchtige gezindheid tegen Israël, Gods volk. Lees hieromtrent Ezech. 25 : 15, Amos 1 : 6—8, Zef. 2 : 4—6. Jehovah heeft deze oordeelen doen komen, deels door *Nebukadnezar*, deels door *Alexander den Grooten*. (Jer. 47 en Zach 9 : 5—8).

Tot zoover *de geschiedenis* der Filistijnen.

Heeft dit volk ook nog een toekomst?

Op deze vraag, moeten wij hetzelfde antwoord geven, als op die betreffende Babel, Edom en Ninevé. Evenals genoemde volken geen toekomst hebben, zoo ook de Filistijnen niet.

Wij hebben slechts een blik te werpen op de kaart van het Heilige Land, zooals volgens Ezech. 47 en 48 de stammen Israëls hun erfdeel ontvangen zullen, *) en dan zullen we tevergeefs de Filistijnen zoeken.

Wat zegt ons het Goddelijk profetisch woord?

Jesaja laat ons hooren: „Efraïm (het tienstammenrijk) zal Juda (het koninkrijk der twee stammen) niet benijden, en Juda zal Efraïm niet benauwen.” Die twee deelen zullen, gelijk de twee houten in *Ezechiëls* hand tot „één eenig hout gemaakt worden (hfdst. 37 : 19,) tot één worden, en „zij zullen den Filistijnen op den schouder vliegen tegen het westen, en zij zullen te zamen die van het oosten berooven.” (Jes. 11 : 14).

Zooals reeds boven vermeld geworden is, heeft Jehovah het zwaard des oordeels over de Filistijnen doen ontwaken, „*omdat de Filistijnen door wraak gehandeld hebben, en van harte wraak geoefend hebben door plundering, om te vernielen door een eeuwige vijandschap*” (Ezech. 25 : 15).

*) Zie de 3e Bijlage in Jaarg. III van dit Tijdschrift.

De profeet *Amos* heeft als mond van Jehovah moeten getuigen: „Om drie overtredingen van **Gaza** en om vier zal Ik dat niet afwenden: omdat zij mijn volk gevankelijk hebben weggevoerd met een volkomene wegvoering, om aan Edom over te leveren. Daarom zal Ik een vuur zenden in den muur van Gaza, dat zal hare paleizen verteren. En Ik zal den inwoner uitroeien uit **Asdod**, en dien, die den schepter houdt uit **Askelon**; en Ik zal mijne hand wenden tegen **Ekron**, en **Het overblijfsel der Filistijnen zal vergaan**; zegt de Heere Heere.” (Amos 1 : 6—8.)

Obadja doet ons vernemen, dat de Filistijnen een „**erfelijke bezitting**” zullen zijn voor hen, die in „de laagte” wonen. (Zie op de kaart in de noot (pag. 44) aangegeven.) Wij vinden daar de stammen ten zuiden van het heiligdom: Benjamin, Simeon, Issaschar, Zebulon en Gad.

Door den profeet *Zefanja* wordt dit bevestigd met de volgende woorden: „Wee den inwoneren van de landstreek der zee, den volke der Cheré-tim!*) het woord des Heeren zal tegen ulieden zijn, gij Kanaän, **der Filistijnen land!** en Ik zal u **verdoen, dat er geen inwoner zal zijn.** En de landstreek der zee zal wezen tot hutten, uitgegravene putten der herders, en betuiningen der kudden. En de landstreek zal wezen

*) Hoogstwaarschijnlijk de bewoners van Kreta. Zie ook Ezech. 25 : 16.

voor het overblijfsel van het huis van Juda, dat zij daarin weiden; des avonds zullen zij in de huizen van Askelon legeren, als de Heere, hunlieder God, hen zal bezocht, en hunne gevangenis zal gewend hebben." (Zef. 2 : 5—7.)

„ De koning uit Gaza zal vergaan, en Askelon zal niet bewoond worden. En de bastaard zal te Asdod wonen, en

Ik zal den hoogmoed der Filistijnen uitroeien,"

laat ons de profeet *Zacharia* hooren (hfdst. 9 : 5, 6).

Wanneer dit alles tot algeheele vervulling gekomen zal zijn, lezen we in Psalm 60 en 108, dat „God in Zijn heiligdom gesproken heeft: **Ik zal van vreugde opspringen.**” Waarom zulk een vreugde in het hart van God? Het antwoord hierop is: „Ik zal Sichem deelen, en het dal van Sukkoth zal Ik afmeten. Gilead is mijn, en Manasse is mijn, en Efraïm is de sterkte mijns hoofds, **Juda is mijn wetgever**, Moab is mijn waschpot; op Edom zal Ik mijn schoen werpen;

juich over mij, o gij Filistéa!”*

Dan zullen „de beminden (Israël en Juda) bevrijd zijn” (Ps. 60 : 7; 108 : 7). Het snoer der erfenis wordt getrokken over het gansche land, zooals Mozes, de man Gods, het eenmaal van

*) Overal in de Schrift, waar men „Palestina” leest, moet het zijn „Filistéa”. — Luther heeft dit altijd zoo, evenals ook de uitgave der Heilige Schrift, welke in Duitschland als „die Elberfelder Übersetzung” gekend en erkend is.

de hoogte van Pisga heeft mogen aanschouwen.

Israël neemt de luit en harp, om Jehovah te loven onder de volken, en te psalmzingen onder de natiën. Gods volk erkent Zijn goedertierenheid en waarheid. Zij hebben het leeren ondervinden, dat des menschen heil ijdelheid is, en tevens dat God alleen hun kracht is, en dat Hij de wederpartijders vertreden heeft. (Ps. 108 : 3—5 en 13, 14.)

* * *

De tien maagden.

Toen de tijd naderde, dat de Heer door Zijn volk Israël ter kruisdood zou worden overgeleverd, sprak Hij over de farizeën, de schriftgeleerden en de oversten des volks, die als bouwlieden Hem, „de Steen,” verworpen hadden, een zeventvoudig „wee u!” uit. (Matth. 23.) Daarop verlaat Hij den tempel, met de woorden: „Zie, uw huis wordt u woest gelaten.” En Jezus ging uit, en vertrok van den tempel. (Matth. 23 : 38; 24 : 1.) De tempel was in het vervolg niet meer het huis van Jehovah, niet meer Zijn heiligdom. Neen, de Heer zegt: „uw huis,” het huis der Joden alzoo, en Hij verlaat den tempel, om hem tot verwoesting over te geven. (Matth. 24 : 2.)

De discipelen komen tot den Heer met de vraag: „Zeg ons, wanneer zullen deze dingen zijn? (nl. de algeheele verwoesting des tempels) en wat is het teeken van uw komst en van de voleinding der eeuw?” En als antwoord op deze vraag deelt de Heer hun mede, dat over Jeruzalem en het volk zware oordeelen zouden komen, en dat het hoogtepunt van deze oordeelen in den tijd van den Antichrist bereikt zal worden, wanneer „de gruwel der verwoesting” in de heilige plaats zal staan, die zich verheffen zal tegen God en Zijn Gezalfde. „Alsdan zal groote verdrukking zijn, hoedanige niet geweest is van het begin der wereld tot nu toe, en ook niet weer zijn zal. En indien die dagen niet verkort werden, geen vleesch zou behouden worden; maar om der uitverkorenen wil zullen die dagen verkort worden.” (Matth. 24 : 21, 22.) Deze „uitverkorenen” zijn het „geloovig overblijfsel” uit het volk Israëls, zooals wij lezen kunnen in Jes. 65 : 9 en 22: „En Ik zal zaad uit Jakob voortbrengen, en uit Juda eenen erfbezitter van mijne bergen; en

mijne uitverkorenen

zullen het erfelijk bezitten, en mijne knechten zullen aldaar wonen. Zij zullen niet bouwen, dat het een ander bewone; zij zullen niet planten, dat het een ander ete: want de dagen mijns volks zullen zijn

als de dagen eens booms,

en *mijne uitverkorenen* zullen het werk hunner handen verslijten."

Deze „uitverkorenen" zullen in den tijd der groote verdrukking „**het Evangelie des koninkrijks**" prediken over het geheele aardrijk, tot een getuigenis al den volken, en dan zal het einde komen. Zie Matth. 24 : 14.

Op vele en velerlei wijzen is den Heer Jezus het rijk Zijns vaders Davids beloofd geworden, doch Hij zou verworpen en afgesneden worden uit het land der levenden, en voor zich niets hebben." (Dan. 9 : 26.) Maar alle beloften zullen zeer zeker eens in volkomen vervulling treden, en dan zullen de uitverkorenen in dien tijd Hem verwachten. Zij worden echter vermaand, Hem niet in de woestijn, noch in de binnenkameren te zoeken, en niet te gelooven als verleiders hun zeggen zullen: „Ziet, hier is de Christus! of: hier!" Want, Hij, de Verworpenen, die nu troont in den hemel, zal vandaar uit wederkomen „gelijk de bliksem uitgaat van het Oosten, en schijnt in het Westen." (Matth. 24 : 27.) Na veel treuren en veel harteleed zullen zij Hem zien, Dien zij doorstoken hebben, en zullen Hem toeroepen: „Gezegend is hij, die komt in den naam des Heeren!" Zie Zach. 12 : 10—14; Matth. 23 : 39.

Zij zullen tot het inzicht komen, dat Hij, die door hun vaders verworpen en gedood is geworden, hun Messias en hun Jehovah was, en

zullen Hem aannemen met diepe verbreking des harten en onder een algemeene weeklage. (Zach. 12 : 11—14; Matth. 24 : 30.)

Dan zal de Heer „Koning” zijn „op Zijnen troon der heerlijkheid,” en zal de volkeren van elkander scheiden gelijk een herder de schapen van de bokken scheidt, en Hij zal de aarde richten in gerechtigheid. Dan zal in volkomen vervulling treden, wat Izaäk eens zegenend Jakob heeft toegezegd: „Vervloekt moet hij zijn, wie u vervloekt; en wie u zegent, zij gezegend.” (Vergelijk Gen. 27 : 29 met Matth. 25 : 34 en 41.) Zooals zich die uit de volkeren geopenbaard zullen hebben tegenover de broederen des Konings, de „uitverkorenen,” evenzoo zal Zijn openbaring tegenover hen zijn. Den een zal Hij zegenen, den ander vloeken. En Hij zal Koning zijn over Zijn volk, en alle volkeren zullen Hem dienen. De Psalmen 72, 97, 99 en Zach. 14 : 9 en vele andere profetieën, die daarvan spreken, vinden dan alle hun Goddelijke vervulling.

Onze tijd is de tijd der verwerping van Christus en der verstrooiing Israëls, maar ook de tijd, dat God door den Heiligen Geest voor Zijn Zoon uit alle geslachten, volken en talen een Bruid vergadert. De gemeente is

„de Vrouw, de Bruid des Lams,”

(Openb. 21 : 9.) Zij is voor den Heer, wat Eva was voor Adam, vleesch van Zijn vleesch en been

van Zijne beenen, (Efez. 5 : 25—32), „de volheid desgenen, die alles in allen vervult” (Efez. 1 : 23). Zoo spoedig „de volheid der heidenen” ingegaan is, zal de Heer voor de Zijnen wederkomen, en de Bruid van deze aarde tot Zich nemen, evenals Henoch vóór den zondvloed weggenomen werd. Lees hieromtrent Joh. 14 : 3; 1 Kor. 15 : 51, 52; 1 Thess. 4 : 13—18; Openb. 3 : 10.

Ten dage **Zijner openbaring**, d.w.z. wanneer Hij komt als **Koning**, zal Hij Zijn Bruid met Zich medebrengen, die Hij in den tijd Zijner verwerping mocht vinden; zooals Jozef en Mozes die, door hun broederen werden verkocht of verworpen, maar in den tijd hunner verwerping in den vreemde een vrouw vonden, en deze bezaten, toen zij later als redder des volks erkend en aangenomen werden.

Wij leven alzoo in den tijd der bijeenvergadering der Bruid, in welken Gods vrije genade onder alle volkeren verkondigd, en de schuldige en verloren zondaar zonder voorwaarde ter brui-loft des Konings uitgenoodigd wordt. (Zie Matth. 22 : 1—9.) Allen, die Gods blijde boodschap mogen vernemen, en, al is het dan ook uitwendig, aangenomen hebben, staan onder een zeer groote verantwoordelijkheid. Over deze verantwoorde-lijkheid spreekt de Heer in het verloop Zijner rede in *drie gelijkenissen*, welke Hij tusschen de aankondiging Zijner oordeelen over Israël en de

profetie van Zijn terugkeer als Koning plaatst. Het zijn de gelijkenissen van *den huisverzorger*, die in de afwezigheid zijns heeren het huis moet bewaken en een iegelijk spijsje geven op zijn tijd; van *de tien maagden*, die den komenden Bruidegom tegemoet gaan en ter bruiloft begeleiden zullen; en eindelijk van *de knechten, die met de hun toevertrouwde talenten* zullen werken, tot hun heer wederkomen zal. (Matth. 24 : 42 tot 25 : 14—30.) In elk dezer gelijkenissen gaat het om de verantwoordelijkheid van hen, die den naam des Heeren belijden, en die voor Christus, in diens afwezigheid, als een getuige in de wereld een plaats innemen.

Wij willen ons nu echter alleen met de middelste der drie gelijkenissen, nl. die van

de tien maagden,

bezighouden. Geen bruid treffen wij hier aan, maar tien maagden, die den Bruidegom, naar Oostersche gewoonte, ter bruiloft voeren. Van een bruid is er niet de minste sprake. Wij hebben in deze gelijkenis derhalve niet de Gemeente voor ons naar haar gezegend standpunt en eenheid met Christus, maar in haar

dienend, verantwoordelijk karakter,

waarin de vraag of haar leden de verlossing deelachtig geworden zijn, of dat zij alleen belijders van Zijn Naam zijn, als hoofdgedachte op den voorgrond treedt.

In het begin behoorde niemand tot de Christenheid, zoo hij niet behouden was, en daardoor een lid van het lichaam van Christus was en tot Zijn Bruid behoorde. De geloovigen leefden gescheiden van de wereld, „en van de anderen durfde niemand zich bij hen voegen.” (Hand. 5 : 13.) De eerste Christenen waren alzoo allen **wijze maagden**; in de gelijkenis worden zij dan ook het eerst genoemd. Zij hadden zich „van de afgoden tot God bekeerd, om den levenden en waarachtigen God te dienen, en zijnen Zoon

uit de hemelen te verwachten.”

(1 Thess. 1 : 9 en 10.)

De wederkomst des Heeren tot hun opneming in de heerlijkheid, was, naar Zijn belofte en naar hetgeen de Heilige Geest hen geleerd had, hun verwachting en hoop. Lees hieromtrent Joh. 14 : 3; 1 Kor. 15 : 51 en 52; 1 Thess. 4 : 16 — 18; Til. 3 : 20 en 21; 2 Kor. 5 : 4 en meerdere plaatsen.

Zij gingen uit, den Bruidegom te gemoet.

Toen echter, helaas! de Gemeente haar eerste liefde verliet, en de afzondering van de wereld daardoor zwakker werd, voegden zich zeer spoedig onbekeerden bij haar, die naar de lamp, **de uitwendige belijdenis en vorm**, grepen, doch *geen olie in hun vat namen.*

Dit zijn alzoo de dwaze maagden.

De afzondering der geloovigen van de wereld,

waarover de Heer Jezus in Joh. 17 : 14 en 16 den Vader bidt, werd van toen af doorgaans minder, en de verbinding met de wereld steeds sterker. Wel werd in den loop der eeuwen het ongeoorloofde van gemeenschap van het licht met de duisternis door geloovige mannen zoo nu en dan gevoeld; maar door de gebruikelijke, sinds de dagen van Augustinus,

onbijbelsche uitdrukking:

„onzichtbare kerk,”

volgens welke de ware geloovigen niet van de onbekeerden te scheiden waren, en in hun eenheid en gemeenschap op aarde niet zichtbaar openbaar konden worden, legden zij er zich bij neder. In zijn laatsten en profetischen brief, spreekt de apostel Paulus reeds van de zoodanigen: „hebbende *een gedaante van godzaligheid*, maar de kracht daarvan verloochenende; en

wend u van dezen af.” (2 Tim. 3 : 5.)

De gedaante of vorm van godzaligheid zonder kracht, of wat het ook zijn moge, *de lamp zonder olie*, vond echter in den loop der eeuwen erkenning in haar vereeniging en gemeenschap met de geloovigen. Er ontstond een

verchristelijkte wereld,

een „groot huis met vaten tot eer en tot oneer,” van welke laatsten de Heilige Geest onze afzondering verlangd. (2 Tim. 2 : 20 en 21.) Het samengaan der geloovigen met de ongeloovigen

onder „het ongelijke juk” (2 Kor. 6 : 14), is niet alleen voor de eersten tot groote schade, maar voor de laatsten ook rampzälig. Zij toch (de onbekeerden) worden door zulk een verbinding in den verderfelijken waan versterkt, dat het tot hun behoudenis genoegzaam is de waarheid uitwendig te belijden, zonder de kracht der waarheid aan het hart en geweten tot een nieuwe geboorte ondervonden te hebben, en zonder zich tot Christus te hebben gewend met zelf-veroordeeling, om in Hem het heil en de verlossing te vinden. Als kinderen gedoopt geworden, zijn velen in de meening, dat zij door den doop de nieuwe geboorte deelachtig zijn geworden; — zij vieren in gemeenschap met de geloovigen het avondmaal des Heeren, zij gaan getrouw ter kerk, om de prediking des Woords aan te hooren, en meenen, dat hierdoor alles in orde is. Maar ach! trots dit alles zijn zij *zonder leven, zonder God in de wereld!*

Zij hebben geen olie in hun vaten.

Maar ook voor de geloovigen, voor hen, die uit den dood overgegaan zijn tot het leven, is de bewuste erkende verbinding met de ongeloovigen hoogst verderfelijk geweest. Het bewustzijn der hemelsche roeping, het standpunt der Gemeente van Christus, is bij hen meer en meer verloren gegaan. En de hoop der wederkomst des Heeren, als Bruidegom, werd steeds zwakker en minder.

„Toen nu de Bruidegom vertoefde, werden zij allen slaperig, en sliepen in.” (Matth. 25:5.) We vinden dan ook in de geschriften, predikatiën en liederen van geloovige mannen uit de middel- en laatste eeuwen wel veelvoudige heenwijzingen naar het komend oordeel, het eindgericht ten „jongsten dage,” hetwelk als een algemeen oordeel door hen beschouwd werd, en waarbij dan de hoop om aan de rechterhand des Bruidegoms geplaatst te zullen worden, uitgesproken wordt, maar nergens ontdekken wij de vreugdevolle hoop en heldere verwachting der Bruid, den Heer als

de blinkende Morgenster,

nog vóór het aanbreken van den dag der wrake en des oordeels te zien, om met Hem in te gaan in de heerlijkheid van het Vaderhuis.

De Heer echter, die niet gaarne voor de zijnen verbergt, wat Hij voornemens is te doen, grijpt in, zooals wij in onze ernstige profetische gelijkenis lezen: „Te middernacht geschiedde een geroep:

Ziet, de Bruidegom!

gaat uit, Hem te gemoet!”

De Heilige Geest heeft de belofte des Heeren: „Ik kom haastelijk!” in de laatste dagen aan de harten der geloovigen dierbaar gemaakt, en het geroep: „Ziet, de Bruidegom!” overal laten hooren. Reeds een zestig of zeventig jaren gaat het ge-

roep: „de Heer is nabij!” over de gansche aarde, en heeft in vele harten vreugde, groote vreugde verwekt, en tegelijk een heilige afzondering van de wereld, alsook veel leven en werkzaamheid onder alle christelijke belijders te voorschijn ge-roepen: „Toen stonden *al die maagden* op, en bereidden hare lampen.” (Matth. 25 : 7.)

De Heilige Geest zoekt in dezen tijd de geloovigen, „de heiligen en geliefden,” terug te voeren tot dat, wat van den beginne is. Hij stelt hen den kostbaren Persoon van Jezus Christus, in Wien wij alles bezitten, voor oogen, en zegt: „Ziet, de Bruidegom!” De Geest van God is werkzaam de geloovigen te onderwijzen omtrent hun heerlijk standpunt en hemelsche roeping in en met Christus. En waar geloovigen deze waarheden verstaan en erkend hebben, dat *Christus in hen* en *zij in Christus zijn*, daar zullen zij ook begeeren „voor den Heilige en Waarachtige” getrouw bevonden te worden, Zijn Woord te bewaren en Zijn Naam niet te verloochenen. Zij zullen met het geroep instemmen: „Amen, kom, Heere Jezus!” Zij zijn niet van den nacht, zoodat de Heer, of „de dag des Heeren,” hen, „gelijk een dief,” overvalle. *Zij gaan uit, Hem tegemoet!*

De Heilige Geest zegt door den mond van den apostel Paulus tot de geloovigen uit de heidenen: „Gaat uit het midden van hen, en scheidt u af!” (2 Kor. 6 : 17), en tot de Christenen uit de Jo-

den: „Laat ons derhalve tot hem uitgaan buiten de legerplaats, Zijnen smaad dragende! (Hebr. 13 : 13). Daar nu de Bruid ten opzichte der verwachting des Bruidegoms in slaap gevallen is, en door haar verbinding met de dwaze maagden zeer veel heidensch en joodsch in de Gemeente ingedrongen is, zoo hooren wij ter middernacht weder het geroep: „Gaaf uit!” Waar hier beneden het verderf en verval overal waar te nemen is, moet de getrouwe *uitgaan* en zich afzonderen. Boven, bij den Heer, zullen de overwinnaars „niet meer daaruit gaan.” (Openb. 3 : 12.)

Over de massa der Christenheid, zelfs over Sardes, geldt het vermanend woord des Heeren; „Gedenk dan, hoe gij het ontvangen en gehoord hebt,” (Openb. 3 : 3), en Hij zal komen tot hen, zoo zij niet waken, „als een dief.” De belijdende kerk heeft zich met de wereld verbonden en met haar gelijk gesteld en zoo zal zij ook, evenals de wereld, geoordeeld worden. Hoe bedroevend is het, dat vele ware geloovigen, niettegenstaande de ernstige vermaning des Heeren „uit te gaan, en niet aan te roeren wat onrein is,” in gemeenschap met ongeloovigen blijven, en zich durven beroepen op de woorden des Heeren: „Laat beiden (onkruid en tarwe) tezamen opwassen tot den oogst!” Ach, zij weten niet, dat zij daardoor het scherpste oordeel over zichzelf uitspreken, want, door zóó te spreken,

zeggen zij onbewimpeld, dat *de belijdende kerk en de wereld een geworden zijn*. O, dat hun harten geopend werden om op het middernachtelijk geroep: *Ziet, de Bruidgom! gaat uit, Hem tegemoet!*" acht te geven! Dat zij toch niet langer in verbinding mogen blijven met een systeem, hetwelk binnen korten tijd uit den mond des Heeren gespuwd zal worden! Zie Openb. 3:16.

Doch behalve deze werkzaamheid tot afzondering, nemen wij ook waar, wat de Heilige Geest op de onbekeerden uitoefend. In de gelijkenis lezen wij: „Toen stonden al die maagden op, en bereidden hare lampen. En de dwazen zeiden tot de wijzen: Geeft ons van uwe olie, want onze lampen gaan uit. Maar de wijzen antwoordden, zeggende: Er mocht voor ons en voor u niet genoeg zijn; gaat liever tot de verkoopers, en koopt voor uzelfen.”

De dwaze maagden, die wij ons niet voorstellen moeten als goddeloozen en Godslasteraars, ontwakten met de wijzen; maar, wij hooren niet, dat zij mede uitgaan. Zij komen in beweging, daar zij ook „hunne lampen bereiden.” Waarin dit bereiden ook bestaan moge — hetzij in meerderen ijver tot hooren en leeren, of in meer vlijtige betooning van goede werken te doen — God werkt in vele harten het bewustzijn, dat **de lamp zonder olie niet genoegzaam is**; dat de geloovigen iets bezitten, wat hun ont-

breekt. Waar het geroep klinkt: „Ziet, de Bruidgom! gaat uit, Hem tegemoet!” worden zij gewaar, dat hun lampen uitgaan.

Een zedelijke levenswandel met verknochtheid aan al wat kerkelijk is, rechtzinnigheid, een *gedaante* van godzaligheid, al is deze nog zoo schoon en oogenschijnlijk echt, **zonder leven uit God**, zijn niet voldoende; zij geven niet het recht tot het ingaan in het Vaderhuis. Welk een dwaasheid en zelfbedrog, met *een lamp zonder olie* Christus te willen verwachten tot zaligheid! Hoe verschrikkelijk moet het ontwaken zijn! Hoe dwaas van menschen het heil te verwachten, zooals deze maagden zeggen: „Geeft ons van *uwe olie!*” Wat menschen kunnen geven, mag voor dezen tijd schijnbaar genoeg zijn, maar voor de eeuwigheid is het niet toereikend. De verlossing is *een persoonlijke zaak*. Het heil moet *een persoonlijk eigendom* zijn. „Koopt voor uzelfen!” De Heer zegt: „Komt tot Mij!” (Matth. 11: 28.) Tot de dwaze Laödiceërs zegt Hij: „Ik raad u goud van Mij te koopen.” (Openb. 3: 18.)

Vele duizenden hebben inderdaad door het zich opmaken der wijze maagden, sedert het weder ontwaken der hoop op de wederkomst van Jezus als Bruidgom, zaligheid en vrede bij Hem gezocht en gevonden. Hoe vernemen wij, bij het roepen des Geestes en der Bruid om het verschijnen der Morgenster, ook een roepen van

den Heer zelf: „Die dorst heeft, kome; die wil, neme het water des levens om niet.” (Openb. 22 : 17.) Velen, zeer velen zijn in de laatste jaren in onze omgeving en elders, bekeerd geworden. Menigeen — zoo niet velen— heeft zich nog teruggehouden om tot den Heere Jezus te gaan, en zeker zal een groot aantal het treurige lot der dwaze maagden eenmaal treffen. Lees met ernst eens na, lieve lezer! de woorden des Heeren in Luk. 13 : 22—27.

„Doch toen zij heengingen om te koopen, kwam de Bruidegom, en die gereed waren, gingen met hem in tot de bruiloft, en

de deur werd gesloten.

Welk een duistere schilderij voor die duizenden, die op aarde *een gedaante* van godzaligheid, en allicht *een zeer schoone gedaante* bezaten, maar zonder het leven Gods te hebben, en bijgevolg niet mede-ingaan tot de bruiloft. Zij verlangen de olie, en ten laatste het ingaan tot de bruiloft, maar . . . **het is te laat!** Met uitgebrande lampen staan zij in diepe duisternis voor een gesloten, voor eeuwig gesloten deur!

Lieve lezer! de werkelijkheid zal dit duistere beeld nog verre in verschrikkelijkheid overtreffen. Laat mij daarom toe u te vragen: „Zijt gij behouden? Hebt gij uzelf in het licht van God leeren zien en kennen? Hebt gij erkend, dat gij van nature arm, blind en naakt zijt, en hebt gij

bij God zelf goud gekocht, d. w. z. goddelijke gerechtigheid, in het vuur gelouterd? Zijn uw zonden, uw leven, uw hart in de tegenwoordigheid Gods openbaar geworden; en zijt gij gereinigd en met God verzoend? Kunt ge uw rechterhand op uw hart leggen, en zeggen: „Ik weet dat mijn Verlosser leeft?” Zijt gij een kind van God? „Indien iemand den Geest van Christus niet heeft, die behoort hem (Christus) niet toe.” (Rom. 8 : 9.) O, kinderen van geloovige ouders, en gij die leden der familiën van geloovigen zijt! gij zijt zoo dikwijls uitgenoodigd, zoo menigmaal gewaarschuwd geworden; o, *vlucht toch heden tot Christus!* Verwacht niet, dat er nog vele en groote gebeurtenissen moeten plaats vinden! Plotseeling en ongemerkt nam de Heer Henoeh weg, eer de zondvloed kwam. (Hebr. 11 : 5.) Zoo kan de Heer ook in het volgende oogenblik komen, en in één oogenblik de Bruid tot Zich opnemen. *Waar zult gij dan zijn?”*

Dezelfde Heer, die *nu* vol liefde en genade roept: „Komt tot mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven!” moet *dan* allen van Zich wijzen, die evenals de dwaze maagden buiten staan, en toelating tot de bruiloft begeeren. Hij, die *nu* nog de Deur is, welke toegang verleend tot God (Joh. 10 : 9), zal *dan*, kan *dan* niet meer openen. De dwaze maagden gaan niet zoo dadelijk in het eeuwige vuur; neen, zij blijven

teleurgesteld

**met uitgebrande lampen voor de
gesloten deur,**

hierbeneden, op deze aarde, over welke de tijd der groote verdrukking komt, welke eindigen zal met de komst uit den geopenden hemel (Openb. 19 : 11), van den Rechter en Koning, die verschijnen zal met Zijn hemelsche heirscharen, om de aarde in gerechtigheid te oordeelen, (Hand. 17 : 31), en Zijn Koninkrijk te aanvaarden.

Nog is er plaats. (Luk. 14 : 22.)

De Heer noodigt door Zijn dienstknechten, en zegt tot hen: „Ga uit op de wegen en heggen, en *dwing ze in te komen,*

opdat mijn huis vol worde!”

Wilt gij de uitnoodiging aannemen? Laat u bewegen tot den Heere Jezus te komen! En wanneer gij het eigendom des Heeren geworden zijt, o antwoord dan ook op Zijn heerlijke belofte: „Ja, Ik kom haastelijk!” met een gelukkig hart:

„Amen. Kom, Heer Jezus!”

De komst des Bruidegoms.

De Bruigom komt! de Bruigom komt!
Gaat uit, Hem tegemoet!
Hij roept u, hoort! Hij kómt! Hij komt!
O, volgt Zijn zaalgen stoet!

Gij maagden, hoort! ontwaakt, ontwaakt!
En steekt de lampen aan!
Hij spoedt Zich naar de bruiloftszaal,
Zegt, wilt gij met Hem gaan?

Gij dacht, dat Hij nog toeven zou,
Maar ziet! Hij staat gereed
Om u te brengen, waar geen rouw,
Geen strijd zal zijn, noch leed.

Reeds sloeg het middernachtlijk uur,
O, slaapt niet langer meer!
Omgordt de lende! waakt, ja waakt!
Want spoedig komt de Heer!

Ja, waakt! — Hij gaat Zijn woning in,
En zijt gij niet bereid,
Dan kunt gij kloppen. — *'t Is te laat!*
Te laat voor de eeuwigheid!

H. C. V.

Henoch.

In Genesis 4 en 5 worden ons twee twijgen van Adams stamboom getoond. De eene eindigt in Tubal-Kaïn, hetgeen zeggen wil: *vermeerdering van Kaïns geslacht*, waarvan het oordeel van den zondvloed de slotgeschiedenis is. De andere reikt tot aan den hemel en op een nieuwe aarde: *Henoch werd door God weggenomen, zonder den dood te zien, terwijl Noach de nieuwe aarde heeft geërfd.*

Wat is er veel overeenkomst tusschen het begin en het einde der menschheid. Twee stroomingen, twee wegen, twee einden, n.l.: *de hemel en het oordeel over de goddeloozen.* Daarna de eeuwige ongestoorde gelukzaligheid, wanneer „de eerste dingen” zullen voorbijgegaan zijn, en er een nieuwe hemel en een nieuwe aarde zijn zal, en **God alles zal zijn en in allen.**

Hoe was het in het begin? Hoe heeft de mensch na de zonde zich geopenbaard?

O, lezer! denk niet, dat het toen *anders en beter* was dan nu. Kaïn, de eigengerechtigeman, de moordenaar van zijn rechtvaardigen broeder Abel, heeft zich ook geopenbaard als de man, die het van deze aarde verwachtte. Zijn offer, waarmee hij Gode dacht te behagen, was van „de vrucht des lands,” en als hij „van het aangezicht

des Heeren uitgegaan is," bouwt hij een stad, en noemt deze naar den naam zijns zoons. Hoe stemt dit geheel overeen met nu; en hoe lezen wij in het boek de Openbaring over „*de menschen, die de aarde bewonen,*” een uitdrukking die zesmaal in dit boek des oordéels voorkomt, in tegenstelling met hen, die „*van Christus zijn,*” in Daniëls profetie genoemd: „*de heiligen der hooge plaatsen.*” (Dan. 7 : 18, 22, 25, 27.) — In Ps. 49 : 12 heet het: „Hunne binnenste gedachte is, dat hunne huizen zullen zijn in eeuwigheid, hunne woningen van geslacht tot geslacht; *zij noemen de landen naar hunne namen.*”

Kaïn noemde de stad naar den naam zijns zoons *Henoch*, wat zeggen wil: *ingewijd*. Hoe schoon, wanneer we alleen op den *klank* afgaan. „*Ingewijd*” of ook „*toegewijd,*” maar niet *ingewijd* in de dingen des Heeren, of *toegewijd* aan Hem. Wel *ingewijd* in de dingen der aarde, wel *toegewijd* met alle krachten aan de bevordering van eigen vreugde en welvaart. Alzoo, wel *de schijn*, maar *geen wezen*; mede een kenmerk onzer dagen.

Henochs zoon heet *Hirad*, hetwelk beteekent: *stad des getuigen*. De naam van Hirads zoon, *Mechújaël*, geeft ons te verstaan, *God zal verwoesten*. Tusschen de drie eersten en de vier laatsten van Kaïns nakomelingen staat *Methúsaël*, die als de „*man van God*” wordt aangegeven.

Doch *Lamech*, zijn zoon, openbaart zich als „*de machtige*.” Hij begaat de stoutheid van Gods verordening betreffende het huwelijk, omver te werpen, niet te erkennen, en hij is de eerste man, die twee vrouwen durft nemen. Uit Ada werden *Jabal* en *Jubal* geboren, en van Jubal lezen wij, dat deze de vader of oorsprong geworden is „van allen, die harpen en orgelen handelen.” Ach, de arme mensch „van Gods aangezicht uitgegaan,” zoekt zijn genot en vreugde buiten God, zijn eigen wil en lusten volgende, zijn kracht en veiligheid zoekende in de stad, en vertrouwend op de wapenen door Túbal-Kaïn uitgevonden en vervaardigd! De snoevende taal, en de woorden, die spreken van zelfvertrouwen en steunen op de wapenen zijns zoons, doen ons vernemen, wat Lamechs beginsel was; en dat zijn vrouwen zich bij hem, „den machtige,” zeker en veilig konden weten.

En zijn deze beginselen nu ook niet duidelijk waar te nemen? De drie beginselen, die de wereld beheerschen, heerschten toen en ook nu nog. De apostel Johannes deelt ze ons mede als

de begeerlijkheid des vleesches,
de begeerlijkheid der oogen,
de grootheid des levens.

Doch „de wereld gaat voorbij, en hare begeerlijkheid; maar die den wil van God doet blijft in der eeuwigheid.” (1 Joh. 2 : 16, 17.) Het einde

der eerste wereld staaft de waarheid dezer woorden; niet minder waar zal zij bevonden worden door de tegenwoordige menschheid.

Te midden van deze van God en zijn beginselen al meer afwijkende openbaring plaatst de Heilige Geest ons

Enoch, den zevende van Adam.

Na tot zesmaal het droeve en voor den mensch vernederende refrein te hebben vernomen: „en hij stierf,” *sterft de zevende niet*. Hoe wonderbaar! Op 65 jarigen leeftijd vader geworden van Methusalach, leeft Enoch nog 300 jaren. En hoe leeft hij? Gaat hij mede met den geest zijns tijds? Neen,

Enoch, wandelde met God.

Enoch leefde door het geloof, en wandelde met God drie honderd jaar. Dit scheidde hem van al hetgeen hem omgaf. Hij gevoelde, dat hij met de wereld niets te maken had, tenzij dan om in haar midden een getrouw getuige te zijn van Gods genade, en een aankondiger van het naderend oordeel. De zonen van Kaïn mochten door hun uitvindingen trachten de door God vervloekte aarde te verbeteren; — Enoch had een betere wereld leeren kennen, en leefde door het geloof, zich uitstreckende naar de onvergankelijke en eeuwige dingen. Zijn geloof was hem niet geschonken om de wereld te verbeteren, maar om te wandelen met God. Welk een afzon-

dering en zelfverloochening! Welk een heiligheid en zedelijke reinheid! Welk een genade en zachtmoedigheid! Welk een nederigheid en teederheid, en toch ook welk een ijver en welk een kracht! Hoe ademt Henochs openbaring een hemelsch, Goddelijk karakter, tegenover de aardschgezinde nakomelingen van Kaïn.

Henoch, de eerste der profeten, heeft, evenals Paulus aan de Atheners, het oordeel aangekondigd. Wandelende met God, heeft hij zijn tijdgenooten niet ongewaarschuwd laten voortleven. „Ziet,” — zoo lezen wij aangaande zijn getuigenis in Judas : 14 en 15 — „de Heere is gekomen met zijne vele duizende heiligen, om *gericht te houden* tegen allen, en *te straffen alle goddeloozen* onder hen, vanwege *al hun goddelooze werken*, die zij goddelooslijk gedaan hebben, en vanwege *al de harde woorden*, die *de goddelooze zondaars tegen Hem gesproken hebben.*”

Dit is voor ons, die door Gods genade gelooven mogen, een voorbeeld. In Titus 2 : 11 — 14 worden wij door den Apostel Paulus vermaand: „Want de genade Gods, die voor alle menschen heil aanbrengt, is verschenen, en onderwijst ons, dat wij, de goddeloosheid en de wereldsche begeerlijkheden verzakende, ingetogen en rechtvaardig en godzalig leven zouden in deze tegenwoordige eeuw, **verwachtende de gelukzalige hoop en verschijning der heerlijkheid van**

onzen grooten God en Verlosser Jezus Christus, die zichzelf voor ons gegeven heeft, opdat Hij ons van alle ongerechtigheid verlossen zou, en zichzelf een eigen volk zou reinigen, ijverig in goede werken."

Het kruis van Christus en Zijn wederkomst, zijn de twee uitersten van het bestaan der Gemeente van Christus. Deze uitersten zien we afgebeeld in het offer van Abel en de

de wegneming van Henoeh.

De Gemeente erkent haar volkomen rechtvaardiging door den dood en de opstanding van Christus, en haar verwachting is:

dat Hij zal wederkomen,

om haar tot Zich te nemen. Zij verwacht „door den Geest, uit geloof, de hoop der rechtvaardigheid." (Gal. 5 : 5.) Zij wacht niet op de rechtvaardigheid, want door de genade is zij deze reeds deelachtig geworden. Neen, zij verwacht de vervulling der hoop, die tot den toestand behoort, waarin zij reeds gebracht is. Van het grootste belang is het, omtrent deze waarheid helder te zijn. Sommige uitleggers der profetieën hebben grove misslagen begaan, omdat zij geen juist denkbeeld hadden van de bijzondere plaats, het deel en

de hoop der Gemeente.

Zij hebben zoo vele dikke en donkere wolken aangebracht rondom

„de blinkende Morgenster,”

die bijzondere hoop der Gemeente, dat vele geloovigen in onze dagen onbekwaam zijn zich te verheffen boven de hoop van het in de toekomst Godvreezend overblijfsel van Israël, hetwelk uitziet naar „de Zon der gerechtigheid, die genezing zal brengen onder zijne vleugelen.” (Mal. 4 : 2.) Evenals Henoeh zal de Gemeente worden **wegenomen** en **gered vóór het oordeel**. Henoeh bleef niet op aarde, totdat de goddeloosheid ten top gestegen was en het oordeel over haar kwam. Hij heeft niet gezien, dat „alle fonteynen des grooten afgronds opengebroken werden, en de sluizen des hemels geopend.” *Hij werd weggenomen vóór deze gebeurtenissen*. Hij staat voor het oog des geloofs als een veelbeteekenend voorbeeld dergenen

„die niet zullen ontslapen,

maar die veranderd worden in een punt des tijds, in een oogenblik.” (1 Kor. 15 : 51, 52; 1 Thess. 4 : 13 — 18.)

De wegneming, niet de dood, was het deel van Henoeh; en de hoop der Gemeente wordt door den Apostel in deze woorden aangegeven:

„Gods Zoon uit de hemelen te verwachten.”

(1 Thess. 1 : 10.) De minst ontwikkelde en minst geleerde kan dit verstaan en genieten. De kracht hiervan kan hij ten deele ervaren en openbaren.

Al ontbreekt hem de gelegenheid en de bekwaamheid om de profetieën grondig te onderzoeken, nochtans kan hij den troost en de zielsverheffende en reinigende kracht dier hemelsche hoop smaken, die hem geschonken is. En deze hoop bestaat niet alleen in het zien van „de Zon der gerechtigheid,” hoe heerlijk dit ook zijn moge, maar in het zien van „de blinkende Morgenster.” (Openb. 2 : 28; 22 : 16.)

En gelijk in de zichtbare wereld de morgenster wordt gezien, vóór dat de zon opgaat, zoo zal ook

Christus, als de Morgenster,

door de Gemeente worden gezien, vóór dat het overblijfsel van Israël de stralen van de Zon der gerechtigheid kan aanschouwen.

D. R.

* * *

Enkele opmerkingen over het boek Esther.

(Vervolg van bladz. 36.)

II.

In onze opmerkingen vooraf hebben we met een enkel woord reeds vermeld, hoe God den troon Zijner regeering verplaatst heeft van Jeruzalem naar Babel, en de macht uit de hand der

koningen van Israël en Juda genomen en die aan de koningen der volken toevertrouwd heeft. De eerstgenoemden hebben schromelijk gefaald in hun verantwoordelijkheid en hun geschiedenis is een treffend bewijs voor de waarheid, hoe alles, wat God den menschen toevertrouwt, bedorven wordt. In dit opzicht is de inhoud van „De Koningen” en „Kronieken” zeer verootmoedigend. Doch ook de koningen der volken hebben de hun geschonken macht niet gebruikt om God te verheerlijken. Zij hebben het niet beter gemaakt dan de huizen van David, Jerobeam, Baesa, Achab en Jehu. Hun geschiedenis vertoont evenzeer de donkerste bladzijden. God moet ter zijde stellen. Dat is altijd weer het einde. Terzijde stellen het rijk van Babel. Terzijde stellen het rijk der Meden en Perzen. Terzijde stellen het Grieksche rijk. Terzijde stellen ten slotte ook het Romeinsche. Ernstige les voor de machten dezer aarde. Één rijk is er maar, waarop deze waarheid niet van toepassing is. Één rijk slechts, dat in de hand van God zal terugkeeren, zooals het er uit kwam. Dat rijk is het toekomstige rijk, dat opgericht wordt, als alle andere zullen weggedaan zijn, en op aarde door geen rijk zal worden opgevolgd en daarom een „eeuwig” en „onveranderlijk” koninkrijk genoemd wordt. Maar over dat rijk zwaait niet een zondig schepsel den scepter. Het is het rijk van Jezus Christus,

den Zoon des menschen, den Koning der Koningen, God geopenbaard in het vleesch. Deze „zal het koninkrijk aan God den Vader overgeven,” (1 Kor. 15 : 24), en dan „zal God zijn alles en in allen.”

Het boek Esther spreekt ons over *Ahasveros*, „die Ahasveros, dewelke regeerde van Indië af tot aan Moerenland toe, honderd zeven en twintig landschappen,” en biedt ons in de verschillende mededeelingen aangaande dien monarch rijke en treffende leeringen.

Al aanstonds zijn we getuige van „den rijkdom der heerlijkheid en de kostelijkheid des sie-raads zijner grootheid, welke hij, vele dagen lang, honderd en tachtig dagen vertoonde,” en worden we toeschouwers gemaakt van „een maaltijd, dien de koning al den volke maakte, zeven dagen lang,” temidden van verblindenden luister welke eindigde met de gramschap des konings: „de koning werd zeer verbolgen, en zijne grimmigheid ontstak in hem.” (Esther 1 : 3—12).

De vreugdefeesten dezer wereld hebben altijd een droevig einde, en al mogen ze in veler oog de uitnemendste gelegenheden zijn om grootheid en heerlijkheid ten toon te spreiden, ze openbaren niet minder, hoe ijdel en ledig alle vreugde is, die in het hart van God haar oorsprong niet heeft. *Het leven buiten God* is in den regel één lange keten van feesten en partijen,

slechts met tegenzin af en toe door een schakel van rouw en droefheid onderbroken, terwijl het einde de eeuwige rampzaligheid is. Denk aan: „Zij dronken den wijn, en prezen de gouden, en de zilveren, de koperen, de ijzeren, de houten, en de steenen goden. Toen veranderde zich de glans des konings, zijne knieën stieten tegen elkander aan. In dienzelven nacht werd Belsazar gedood.” (Dan. 5). Of, zoo ge wilt, aan dat andere woord uit den mond des Heeren Jezus: „Hij was gekleed met purper en fijn lijn-waad, levende elken dag vroolijk en prachtig. De rijke stierf ook, en werd begraven. Zijne oogen opslaande, zijnde in pijnen, riep hij en zeide: ik lijd smart in deze vlam.” (Luk. 16.)

Het leven en de wandel met God biedt een andere vreugde, een blijvende, een wezenlijke. Op aarde is het woord voor den *geloovige*: „Zoo laat ons dan feestvieren met ongezuurd brood van oprechtheid en waarheid.” (1 Kor. 5 : 8.) En: „Brenge het gemeste kalf, en slacht het; en laat ons eten en vroolijk zijn. Want deze mijn zoon, was dood, en is weder levend geworden; hij was verloren, en is gevonden! En zij begonnen vroolijk te zijn.” (Luk. 15 : 23—25.) In den hemel schalt het: „Laat ons blijde zijn en juichen!” (Openb. 19 : 7.)

Treffend onderscheid! Bij den wereldling eindigt alles met den dood; bij den geloovige vangt

alles met den dood aan. De dood niet het einde, neen het begin! **Deze was dood.** En daarom: „Laat ons vroolijk zijn.” De dood voor eeuwig achter den rug. Het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebracht. En dan heeft het wat te beteekenen, als er gehoord wordt: „En zij **begonnen** vroolijk te zijn.” Om nimmer meer te eindigen. **Vreugde tot in eeuwigheid.** Feest, niet voor een oogenblik; feest, niet nu en dan; neen, feest ons **geheele** leven; „laat ons feestvieren.” Want ook ons pascha, **Christus, is geslacht.** „Hij is weder levend geworden,” „hij is gevonden,” ziedaar de aanvang van de ware vreugde, de blijdschap in gemeenschap met God. Welke vreugde begeert gij, gelielde lezer? Die, welke met den dood eindigt, of die, welke met den dood, met de erkenning van uw verloren toestand, met het geloof in Christus, met de behoudenis door het geloof in Hem, met het leven derhalve aanvangt? De eerste is de vreugde der wereld. De laatste de ongestoorde, de eeuwige. Gij kunt ze deelachtig worden, evenals alle zegeningen Gods, bij Golgotha's kruis.

Ahasveros had de macht van God ontvangen. Maar *deze macht was niet langer*, gelijk bij Nebukadnezar, *onbeperkt*. Voor het aangezicht des konings stonden „zeven vorsten,” die met den souverain beraadslaagden en besluiten namen, zoodat de monarch *niet meer alleen* de macht

in handen had, en ten anderen was deze ook voor zichzelf aan een eenmaal met 's konings ring verzegeld wettelijk voorschrift gebonden. Herroepen was niet mogelijk. De wet der Meden en Perzen kon niet, zelfs door den koning niet, verbroken worden. (Dan. 6 : 13; Esther 8 : 8).

Hoewel niet onbeperkt, was toch de macht, waarmede deze koningen waren bekleed, zeer uitgestrekt. Laat ons vooral in het oog houden, dat zij door *God* met deze macht waren begiftigd. Dat zij die macht niet hebben gebruikt in overeenstemming met Gods gedachten; dat zij ze hebben aangewend om den afgodendienst allen luister bij te zetten; dat zij zich gekeerd hebben tegen Gods volk, dat alles doet de waarheid niet te niet: „*Er is geen macht dan van God, en die er zijn, zijn door God verordend.*” (Rom. 13 : 1). Wel wordt hun oordeel daardoor zeer verzwaaard.

Laat ons enkele trekken dier van God ontvangen macht met elkander nagaan.

De eerste les, welke de duivel den mensch in Edens hof voorhield was deze: „*Gij zult als God wezen.*” (Gen. 3 : 5.) Deze les heeft de mensch nimmer vergeten. En naarmate hij meer macht ontvangen heeft, heeft hij ook ruimer gelegenheid gehad dit streven te openbaren: als God te wezen. De Perzische koningen namen het karakter der godheid aan. Deze aanmatiging komt

in meer dan een trek uit. *Niemand mocht tot hen gaan, tenzij hij was geroepen.* Indien iemand het waagde, zonder dat de koning zijn wensch had te kennen gegeven, voor den koning te verschijnen, dan was deze onverbiddelijk een kind des doods. Ja, daar was wel een weg ter ontkoming aan dien dood, doch dit was louter genade van de zijde des konings. We lezen in Esther 4:11: „*Alle knechten des konings, en het volk der landschappen des konings, weten wel, dat al wie tot den koning ingaat in het binnenste voorhof, die niet geroepen is, hij zij man of vrouw, zijn eenig vonnis zij, dat*

men hem doode,

tenzij dat de koning den gouden schepter hem toereike,

opdat hij levend blijve:

ik nu ben deze dertig dagen niet geroepen om tot den koning in te komen.”

Welk een schoone heenwijzing naar de volstreckte, goddelijke macht, tegen welke alle menschen in opstand zijn gekomen, zoodat ieder — wie hij ook zij — tegenover God een des doods waardige is geworden. De hand, waarin alle macht berust, houdt

den gouden schepter.

Voor de majesteit en heerlijkheid Gods kan niemand bestaan. Evenwel, de genade, heerschende door gerechtigheid, is tusschenbeide gekomen.

Door deze genade kan de zondaar in de gunst gesteld worden en daardoor kan hij het leven ontvangen. „*De koning nu reikte den gouden scepter Esther toe. Toen rees Esther op, en zij stond voor het aangezicht des konings.*” (Esther 8 : 4). Één weg voor den zondaar derhalve. Hij heeft slechts de genade aan te grijpen. De genade, in Christus ten volle geopenbaard.

Elk besluit, door des konings ring verzegeld, was niet te wederroepen. Alsof het een woord Gods was. Hoe bedroefd is Darius over het eenmaal uitgevaardigde decreet. En toch — Daniel wordt in den kuil neergelaten. (Dan. 6 : 13-19). Maar sterker dan de wet der Meden en Perzen is de wet des geloofs. Het geloof sluit den muil der leeuwen. (Hebr. 11 : 33.) Maar machtiger dan het onherroepelijk besluit van den aardschen monarch, is het Woord van Hem, die in den hemel troont: „Die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden.” (1 Petr. 2 : 6.)

Één woord dier vorsten, één woord van Ahasveros was een beslissing over leven en dood. „*Toen zeide de koning: Zou hij ook wel de koningin verkrachten bij mij in het huis? Het woord ging uit konings mond, en zij bedekten Hamans aangezicht. En Charbona, een van de kamerlingen . . . zeide: Ook zie, de galg, welke Haman gemaakt heeft voor Mordechai, die goed voor den koning gesproken heeft, staat bij Hamans huis,*

vijftig ellen hoog. Toen zeide de koning: Hang hem daaraan. Alzoo hingen zij Haman aan de galg, die hij voor Mordechai had doen bereiden; en de grimmigheid des konings werd gestild." (Esther 7 : 8—10.)

De keizerlijke souverein verhoogde, wien hij wilde; ook vernederde hij naar zijn welbehagen. Van het eerste is Mordechai het treffende voorbeeld, terwijl de geschiedenis van Haman ons beide dingen leert. „*Als Haman ingekomen was, zoo zeide de koning tot hem: Wat zal men met dien man doen,*

**tot wiens eer de koning een
welbehagen heeft?**

Toen zeide Haman tot den koning: Den man, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft, zal men het koninklijke kled brengen . . . en het paard . . . en dat de koninklijke kroon op zijn hoofd gezet worde. En men zal hem op dat paard doen rijden door de straten der stad . . . Toen zeide de koning: Doe alzoo aan Mordechai, den Jood." (Esther 6 : 6—10.) Deze macht is evenwel slechts een sprank van die heerlijke en souvereine macht Gods, van Wien door Hanna gezegd wordt: „De Heere doodt en maakt levend; Hij doet ter helle nederdalen, en Hij doet weder opkomen. De Heer maakt arm en maakt rijk: *Hij vernedert, ook verhoogt Hij.* Hij verheft den geringe uit het stof, en den nooddrufftige ver-

hoogt Hij uit den drek, om te doen zitten bij de vorsten, dat Hij hen den stoel der eere doe beërven: want de grondvesten des aardrijks zijn des Heeren, en Hij heeft de wereld daarop gezet." (1 Sam. 2 : 6—8.) Als God de koningen der aarde en de machtigen aanziet, roept Hij ze toe: „Ik heb wel gezegd: Gij zijt goden, en gij zijt allen kinderen des Allerhoogsten: nochtans zult gij sterven, als een mensch." (Ps. 82 : 6, 7.) Waar zullen we een beeld vinden om den nietigen mensch ook al is hij een aardsch souverain, te vergelijken met den Almachtigen God?

Hoe weinig is zich de mensch zijn nietigheid bewust. Ja, hoe heeft hij van den beginne afgewenscht als God te wezen, en hoe klaar bewijst ons de Schrift, wat het einde wezen zal. Het oogenblik breekt eenmaal aan, dat „*de mensch der zonde, de zoon des verderfs, die opstaat en zich verheft tegen al wat God genaamd wordt, of een voorwerp van vereering is, zich zetten zal in den tempel Gods,*

zichzelve vertoonende, dat hij God is."

(2 Thess. 2 : 3—4).

Dit is de toekomst der wereld. Gelukkig, dat de Bruid van Christus dan in den hemel is. (Openb. 3 : 10.)

(Wordt vervolgd.)

J. T.

Beschouwingen over het boek Daniël

door Dr. A. H. BURTON.

(Vervolg van bladz. 20.)

De ram; de bok; een koning, stijf van aangezicht.

In het derde jaar des koninkrijks van den koning Belsazar, verscheen mij een gezicht, mij Daniël, na hetgeen mij in het eerste verschenen was." Het behaagde God Daniël een tweede gezicht te doen zien, toen de Babylonische macht, hoewel nog bestaande, ten ondergang neigde en het hem te toonen in de hoofdstad van het koninkrijk, dat na Babel komen zou. Van het eerste vers van dit achtste hoofdstuk af wordt de Hebreeuwsche taal gebezigd. Van af hoofdstuk 2 vers 4 tot 7 vers 28 is het boek Daniël geschreven in het Chaldeeusch. Dit is zeer merkwaardig. In het Hebreeusch doet God beschrijven, wat met Zijn volk — de Joden — in de nauwste betrekking staat. De grootste wisselingen kunnen plaats grijpen onder de volkeren dezer aarde, koninkrijken kunnen oprijzen en tot stof vergaan, maar God heeft hier op aarde één volk, waarin

Hij belang stelt, d. i. het volk, hetwelk Hij uit Egypte verlost heeft. Het zijn de beminden om der vaderen wil, en uit hen is, voor zoover het vleesch aangaat, de Christus, die is boven allen, God te prijzen tot in eeuwigheid.

„En ik hief mijne oogen op, en ik zag, en ziet, *een ram* stond voor dien vloed, die had twee hoornen . . .” (vs. 3.) De ram met de twee hoornen, dien gij gezien hebt, zijn *de koningen der Meden en der Perzen.*” (vs. 20.)

De ram uit dit hoofdstuk is dezelfde als *de beer* uit het vorige. Herinneren we ons, wat daarover reeds opgemerkt werd, dan bewonderen we de nauwkeurigheid der profetische schriften. „De ram stiet met de hoornen tegen het westen, en tegen het noorden, en het zuiden.” (vs 4.) Met deze woorden worden ons de overwinningen dezer Oostersche macht beschreven. Doch verder wordt de aandacht van den profeet naar het Westen gericht. „Er kwam *een geitenbok van het westen* over den ganschen aardbodem.” (vs 5.) Die harige bok nu is *de koning van Griekenland.*” (vs. 21.) Deze koning was *Alexander de Groot*, de uit de geschiedenis zoo welbekende, machtige veroveraar. De Geest Gods geeft ons hier profetisch te aanschouwen, hetgeen 300 jaar later eerst geschiedde. Door de buitengewone krachtsinspanning van Alexander den Grooten werd Griekenland in korten tijd tot groot aanzien gebracht: „*de geitenbok*

maakte zich uitermate groot." (vs. 8.) Doch tot het hoogtepunt van zijn roem en macht gestegen, werd hij plotseling nedergeworpen: „*maar toen hij sterk geworden was, brak die groote hoorn* (vs. 8.) Alexander stierf, toen hij nog een jong man was, slechts 33 jaar oud en in het midden zijner overwinningen.

Kort daarna viel het groote Grieksche rijk in vier deelen uiteen, waarover vier zijner generaals regenten werden. Hoe kan nauwkeuriger beschreven worden, wat er gebeurde, dan met de volgende woorden: „*er kwamen op aan deszelfs plaats vier aanzienlijke, naar de winden des hemels*" (vs.8.) Maar, hoewel machtig, waren zij toch niet zoo sterk als Alexander: „*vier koninkrijken zullen uit dat volk ontstaan, doch niet met zijn kracht.*" (vs. 22.)

De Schrift geeft niet louter historie, zelfs niet in haar profetie. Het doel van Gods Geest is voor ons oog te plaatsen, hetgeen betrekking heeft op het Joodsche volk en wel in het bijzonder in de laatste dagen. Daarom worden twee van de vier rijken stilzwijgend voorbijgegaan. De andere twee evenwel komen in nauwe betrekking tot dit volk, en, hoewel de heerschappij dier volken reeds lang geheel is verdwenen, toch zullen zij herleven en straks een hoogst belangrijk aandeel hebben in de geschiedenis van Gods aardsche volk. In hfdst. 11 wordt van hen gesproken, zijnde „de koning van het noorden" en „de koning van het

zuiden." Den eerstgenoemde vinden we in ons hoofdstuk terug in „den kleinen hoorn."

We moeten niet meenen, dat „de kleine hoorn" van hoofdstuk 7 dezelfde is als die uit het achtste. Het zijn twee verschillende personen en ieder van hen zal zeer veel invloed oefenen op den loop der wereldhistorie en op de geschiedenis der Joden in de toekomst, misschien niet lang meer na dezen. Sommigen hebben gemeend, dat de kleine hoorn uit het voorgaande hoofdstuk het Pausdom is, en die uit het achtste de Islam, beide een geesel voor het Westersche en Oostersche christendom. Doch het is van gewicht, ons immer te herinneren, dat Daniël niet over de christenheid en de Gemeente handelt, maar over der tijd, dat God weer met Zijn volk Israël handelen zal. Indien dit beter verstaan werd, dan zou menig- een er voor bewaard worden zulke beklagenswaardige en ijdele berekeningen te maken, teneinde den dag van de wederkomst des Heeren Jezus vast te stellen. Wat hebben de 1260 dagen — of noem ze jaren, zoo ge wilt — uit te staan met eenige gebeurtenis in onzen tijd, waarvan de duur niet is aangegeven? Deze dagen zullen niet eerder beginnen, dan wanneer de Gemeente zal zijn opgenomen en God de draad van Israëls geschiedenis weer opnemen zal.

In het achtste hoofdstuk gaat het om de heerschappij der Grieken. Na den dood van Alexander

kwam „de kleine hoorn” tot macht en richtte zich „*tegen het zuiden, en tegen het oosten, en tegen het sierlijke land.*” Met andere woorden, het is „de koning van het noorden” die Aziatisch Turkije in bezit neemt. Hij strekt zijn hand uit naar „het sieraad van alle landen,” naar „het land, dat Jehovah uitgespeurd had voor Zijn volk, het land, vloeiende van melk en honig” (Ez. 20 : 6). Palestina, het mocht dan verwoest zijn, was toch voor Daniël „het sierlijke land.”

De kleine hoorn werd „*groot tot aan het heir des hemels.*” We gelooven, dat we alreede een gedeeltelijke vervulling dezer profetie hebben in Antiochus Epiphanes. Deze beruchte, goddelooze koning uit de Seleuciden doet ons denken aan den kleinen hoorn, „maar slechts als een type van een ander „een koning, stijf van aangezicht,” die komen zal. Bij de overdenking van de profetieën moeten we niet vergeten, dat God altijd de heerlijkheid van Christus op het oog heeft en die geschiedenissen, welke zullen plaats hebben in het einde. We lezen dan ook in ditzelfde hoofdstuk, dat Gabriël zegt: „Versta, gij menschenkind! want dit gezicht zal zijn *tot den tijd van het einde.* Ik zal u te kennen geven, wat er geschieden zal ten einde dezer gramschap: want *ter bestemder tijd zal het einde zijn.*” (vs. 17, 19.)

„De bestemde tijd.” Met deze periode in Israëls geschiedenis was de profet in zijn geest ver-

trouwd. Zal niet een gedeelte als Jesaja 10 : 5 tot 25 in zijn gedachte zijn gekomen bij de woorden des engels? Was niet de bestemde tijd de tijd van Jehovah's toorn tegen zijn volk?" Wie was het werktuig in 's Heeren hand om dien toorn te volbrengen? Was het niet deze zelfde koning van het noorden? De koning van Assyrië en de koning van het noorden zijn dezelfde persoon.

De aangehaalde, zeer merkwaardige plaats uit Jesaja 10 gaat in haar toepassing veel verder — dit is duidelijk — dan de omstandigheden uit den tijd, toen de profétie werd uitgesproken. De Assyriër uit Jesaja's dagen is reeds lang voorbij, maar „*de Heere heeft nog niet een einde gemaakt van al zijn werk op den berg Zion en te Jeruzalem.*” (vs 12.) En eerst dan „*zal Jehovah te huis zoeken de vrucht van de grootschheid des harten van den koning van Assyrië en de pracht van de hoogheid zijner oogen.*” Is het niet duidelijk, dat straks een koning zal opstaan, van wien de koning van Assyrië een type was in het verleden?

Het bangste gedeelte van „den bestemden tijd” voor Israël moet nog aanbreken. De tijd der groote verdrukking staat nog voor de deur. Hij zal 3½ jaar duren of 1260 dagen, maar dē bestemde tijd zal een einde hebben. En wanneer zal de verdrukking een einde nemen? Met de vernietiging van den Assyriër, dien Jehovah gebruikt heeft om Zijn volk te tuchtigen. (vs. 25.)

De „kleine hoorn” heeft derhalve een gedeeltelijke vervulling gevonden in den beruchten Antiochus Epiphanes, maar de profetie reikt in haar toepassing veel verder, zij strekt zich uit tot het einde. Antiochus Epiphanes drong het heiligdom binnen en offerde zwijnenvleesch in zijn Godonteerende spotternij, en zonder het bepaald vast te stellen als een waarheid, zoo meenen we toch, dat de 2300 dagen van vers 14 uit Dan. 8 meer betrekking hebben op dezen treurigen tijd, dan op de toekomst. Maar hoe het ook zij, in elk geval heeft dit alles uitsluitend betrekking op het Joodsche volk. Als we dit mogen inzien, zullen we bewaard blijven voor de poging het pasklaar te maken voor den tijd van het Christendom.

Het eind van het hoofdstuk ziet op de toekomst. Hoe onwaarschijnlijk het dengenen ook moge voorkomen, die niet bekend zijn met de Schrift, dat er eenmaal een koning opstaan en regeeren zal in het gebied, waarover Antiochus eens het bewind voerde, toch is dit deel der profetie naast zooveel andere uitspraken zoo beslist, dat er geen plaats voor twijfel op dit punt overblijft. Wie deze koning zal zijn, wij wagen het niet er naar te gissen. Maar duidelijk is het, dat „er op het laatste, als het de afvalligen op het hoogste zullen gebracht hebben” een „**koning zal staan, stijf van aangezicht.**” Hij zal een politiek voeren van „oorlog en veroveringen door kracht van wape-

nen, hij zal *wonderlijk verderven en geluk hebben*": hij zal door zijne kloekheid de bedriegerij doen gedijen in zijne hand;" hij zal een man zijn van groote geestesgaven, „*raadsele verstaande*," en al zijn macht, zoowel stoffelijke als geestelijke, zal hij aanwenden, teneinde zijn vijandschap te openbaren tegen „*de sterken, mitsgaders het heilige volk*," dat zijn de Joden.

Het klinkt wellicht vreemd, als God zoo spreekt over het volk der Joden, doch we moeten in gedachten houden, dat ze de beminden zijn om der vaderen wil en eveneens, dat de genadegiften en de roeping Gods onberouwelijk zijn. (Rom. 11.) God wordt zijn beloften nimmer ontrouw, ze mogen dan met aardsche of hemelsche zegeningen in betrekking staan. Israël moge ons den naam „beminden" onwaardig schijnen, nochtans is het hun naam op grond der verantwoordelijkheid, zoowel als der genade.

Een merkwaardige bijzonderheid wordt in vers 24 toegevoegd: „*zijne kracht zal sterk worden, doch niet door zijne kracht*." Hoe machtig deze koning ook zij, er zal er een zijn machtiger dan hij. We weten, dat de groote mogendheden zich bezig houden met de Oostersche kwestie. Het ontwaken van het nationaal bewustzijn onder de Joden, hun toebereidselen tot een terugkeer naar Palestina, de onrust te Konstantinopel en de landen van den Sultan, de altijd maar toene-

mende invloed van Rusland, zijn teekenen der tijden, die wel opgemerkt moeten worden.*)

Daar zullen oorlogen zijn, die de aan Palestina grenzende landen in beroering zullen brengen. In deze oorlogen zal „de koning stijf van aanzicht” een voornaam aandeel hebben. We zullen daarop terugkomen. Doch nu wijzen we reeds op de poliek van „kloekheid en bedriegerij.” Zoowel „*in stille rust*” als door oorlogen, zal hij er velen verderven. En aan het einde zal hij opstaan „*tegen den Vorst der vorsten; doch hij zal zonder hand verbroken worden.*” (vs. 25.)

Deze dagen komen snel nader. De opneming der Gemeente door den Heer is nog meer nabij. Mogen allen, die Hem verwachten, wakende en biddende bevonden worden.

Verhaast dien dag,
O, Heer! waar, ver van 't lijden,
Mijn ziel in U zich eeuwig zal verblijden.
Och, dat ik U nog heden zag!

*) Lees: „De toekomst van Rusland,” bij den Uitgever dezes verkrijgbaar.

„Zijne oogen opslaande, zijnde in pijnen.”

„Wij spreken, wat wij *weten*, en
getuigen, wat wij *gezien hebben*.”

(Joh. 3 : 11.)

 Alleen Christus Jezus, de Zoon van God kon de gordijn wegschuiven, die ons van de onzichtbare wereld scheidt. Hij alleen kon de toekomst voorstellen van den mensch, niet alleen van dengene, die tot Gods genade de toevlucht neemt, maar ook van den mensch, die alleen voor deze aarde leeft en naar God niet vraagt.

In de woorden van den Heer Jezus, die ons in Lukas 16 zijn opgeteekend, vinden we de getrouwe, goddelijk zekere mededeeling van den aardschen loop en het voortbestaan van twee personen: nl. van den rijken man en den armen Lazarus.

Welke treffende tegenstellingen bieden ons deze ernstige woorden! Er is sprake over *de aarde* en *het doodenrijk*, over *weelde* en *smart*, over *armoede* en *heerlijkheid*.

Als vanzelf dringt zich de vraag aan ons op: „Maar wat was dan toch de zonde van dezen rijken man, welke hem in zoo vreeselijk verderf

stortte? Was hij in zedelijk opzicht een der ergsten op deez' aarde?" — Neen, de Heer deelt ons dit niet mede. Hij was geen lasteraar, ook geen echtbreker; neen, de mond des Heeren legt hem van groote overtredingen niets ten laste. Wat mag het dan wel zijn, dat zijn plaats in de vlam, in de pijn, te zien gegeven wordt?

Het is eenvoudig dit: hij leefde geheel en al voor dezen tijd, en zijn gedachten gingen nooit uit tot God of over zijn eigen, onsterfelijke ziel. Hij was, om zoo te zeggen, de „tweeling-broeder" van den rijken dwaas, van wien de Heer gesproken heeft in Luk. 12 : 16—21. Beiden sloegen geen acht op hun eeuwig heil. Zij kunnen niet eens gerekend worden bij hen, die „wetens en willens" hun zaligheid verwerpen. (Hebr. 2 : 3.)

In betrekking tot de Godsregeering waren rijkdom, welvaart en uitwendige zegeningen voor den geloovigen Israëliet een bewijs van Goddelijke gunst. Lees: Psalm 112. Doch de boosheid van het menschelijk hart is zoo groot, dat het zich geheel laat innemen en vervoeren door het lichamelijke en zichtbare. „Hoe bezwaarlijk zullen zij, die goed hebben, in het koninkrijk Gods ingaan! Kinderen! hoe moeielijk is het, dat zij, die op het goed hun betrouwen zetten, in het koninkrijk Gods ingaan! Het is lichter, dat een kemel ga door het oog eener naald, dan dat

een rijke inga in het koninkrijk Gods." (Mark. 10 : 23—25.) Door de gelijkenis van het „grootte avondmaal," (Luk. 14 : 16—24), wil de Heer ons leeren, dat dingen, die in vele gevallen juist en goed genoemd kunnen worden, en die de bewijzen zijn van Gods milde en rijke gunst aan den mensch, op zulk een wijze misbruikt kunnen worden, dat God zelfs geheel buitengesloten en de arme bedrogen ziel in het eeuwig verderf gestort wordt.

De naam van den bedelaar was Lazarus; de naam van den rijken man wordt niet genoemd. Lazarus beteekent: „God is mijn Helper." Het is oneindig veel beter God te kennen en te bezitten als zijn Helper, dan alle schatten dezer wereld de zijne te kunnen noemen; daar niemand iets uit deze wereld kan wegdragen, hetzij dan *zijn zonden*, welke in het laatste oordeel, voor den „grooten witten troon," geopenbaard en gestraft zullen worden.

Zorgvuldig is de naam van den bedelaar voor ons bewaard geworden, want ieder geloovige heeft voor den Heer eeuwige waarde, onverschillig of zijn plaats op deze aarde een zeer nederige of wel voorname was. De naam van den rijken dwaas, al was diens plaats ook nog zoo verheven, is met zijn dood vergaan.

Is er werkelijk een ieven ná den dood?

Deze vraag wordt zeer dikwijls, en met een ge-

voel van angst, door velen gedaan. De Zoon van God geeft ons hier het antwoord. De bedelaar stierf, en hij werd **niet opgelost**, noch bestemd **om langen tijd in een toestand van onbewustheid te verkeeren**, maar hij werd van de engelen gedragen in den schoot van Abraham. Dit voorval hier wordt ons van het joodsche standpunt uit geschilderd. Bewuste zegening, en wel met den vader der geloovigen, wordt ons hier voorgesteld. De rijke man stierf eveneens, en van hem wordt gezegd: „Hij werd begraven.”

De rijke man werd zonder twijfel met een zeer groote plechtigheid, passend aan de plaats, welke hij op aarde innam, ter aarde besteld; doch dadelijk op de mededeeling, dat hij begraven werd, laat de Heer er op volgen: „En in den hades (plaats, waar de zielen der menschen na den dood heengaan) zijne oogen opslaande.” Wij willen er met nadruk op wijzen, dat *zijn lichaam in het graf* gelegd werd; maar *zijn ziel ging in den hades*. Dit is zonder tegenspraak de bedoeling der mededeeling door den Zoon van God.

Wij moeten den hades niet voor de gehenna aanzien. De gehenna is de eeuwige poel des vuurs waarin de verlorenen, van God uitgesloten, voor eeuwig geworpen worden. Lees hieromtrent Openb. 20 : 14, 15; Joh. 5 : 28, 29. In wat de Heer Jezus hier spreekt, ontvouwt zich de ontzaglijke werkelijkheid van een verloren ziel in den ha-

des, die daar wacht tot de opstanding des lichaams, om dan op den grooten oordeelsdag van God haar straf en oordeel te vernemen.

Wij bevinden ons hier op een heiligen bodem, en willen ons daarom wachten voor alle menschelijke fantasiën. De verlorenen hebben daar inderdaad *een gevoel van smart* („ik lijd smart,” vers 24); *een gevoel van verlies* („hij ziet Abraham,” enz., vers 23); en *een gevoel van vrees* („ik heb vijf broeders,” vers 28). Verder zijn zij zich ten volle hun toestand bewust, (vers 24). Er is een verlangen naar eenige lfenis, naar een verlichting van de kwelling. Als wij het gesprek tusschen vader Abraham en den verlorene afuisteren, ontvangen wij niet de minste aanleiding om te denken aan *een eindelijke oplossing* of *een algemeene wederherstelling*. Geen van deze meeningen, die in onzen tijd zoo zeer verbreid worden, vindt eenigen grond in het gesprek, dat deze mannen in de voor ons onzichtbare wereld voeren.

Slechts twee dingen begeert de rijke man, welke hem beide geweigerd worden. Hij dorst naar een druppel water voor zichzelf, en hij bidt, dat Lazarus mocht gezonden worden tot zijn nog vijf op aarde levende broeders. Geen van deze beden kan hem echter gegeven worden; want, als een mensch de grenzen dezer zichtbare wereld overschreden heeft, zoo is de verhooring van het gebed voor eeuwig voorbij.

Zijn vijf broeders worden verwezen naar de heilige Schriften: „Zij hebben Mozes en de profeten, dat zij die hooren.” Juist zoo is het ook voor ons. Buiten de openbaring Gods (Zijn Woord) is er voor den mensch geen licht onstoken. Het is echter het streven des Satans, om bij den mensch het vertrouwen in het Woord Gods te doen wankelen, zoo niet geheel weg te nemen. De rijke man verkeerde in den waan, dat een geheel buitengewone gebeurtenis het geweten zijner vijf broeders zou doen ontwaken. Deze wordt hem echter door Abraham beslist ontnomen. En is het niet zeer merkwaardig, dat niet lang daarna een man door Jezus Christus van de dooden opgewekt wordt, die Lazarus heette? (Joh. 11). Maar heeft dit wonder het geweten van het volk getroffen? Verre van zulks! Neen, men beraadslaagde te meer op welke wijze men beiden, d. w. z. Lazarus en den Heer, zou kunnen ombrengen. Ook heden is het menschelijke hart niet anders.

Ten slotte willen wij er nog eens op terugkomen, dat wij buiten de openbaring Gods om, absoluut geen licht bezitten. Moge God, in Zijn oneindige genade onze harten neigen en leiden, dat wij ons aan Zijn Woord onderwerpen!

Daarin, en daarin alleen, vinden wij de waarheid en de zekerheid voor onze ziel.

„Ik kom haastelijk.”

Openb. 22 : 6—21.

Onder de vertroosting en door den Heer aan Zijn geliefde discipelen gegeven op het oogeblik, dat Hij hen ging verlaten, is er wel geen kostbaarder en bemoedigender, dan de belofte Zijner wederkomst om hen tot Zich te nemen. „En wanneer ik heengegaan ben,” zegt Hij tot hen, „en u plaats bereid heb, kom ik weder, en zal u tot mij nemen, opdat gij ook zijn moogt, waar ik ben.” (Joh. 14 : 3)

„Ik kom weder,” wat is er liefelijker te vernemen van een afwezige — en vooral van den Heer Jezus zelf — die verlangt ons gelukkig te maken, en dien wij wederkeerig liefhebben! Zulk een hoop was voor de discipelen wel geschikt hun harten te versterken in de verdrukkingen, die zij tegemoet gingen.

Maar wij weten het, die hoop is niet uitsluitend hun deel; zij is weggelegd voor al de geloovigen, die door hun dienst tot Christus zijn gebracht; allen konden daarin deelen en het geluk en den heiligenden invloed daarvan ondervinden.

Deze waarheid, die een wezenlijk kenmerk is van het christendom, is het deel der wederge-

boren geloovigen. Indien de kennis en de verwezenlijking daarvan bij den christen ontbreken, ondervindt hij niet slechts een gevoelig verlies voor zich zelf, maar hij zal in zijn praktisch leven een gebrekkig christendom vertoonen, een, om zoo te zeggen, verminkt christendom.

Ziet, wat van de pas bekeerde Thessalonikers gezegd wordt: „Zij hadden zich van de afgoden tot God bekeerd, om den levenden en waarachtigen God te dienen, en Zijnen Zoon uit de hemelen te verwachten, dien Hij uit de dooden heeft opgewekt, Jezus, die ons redt van den toekomstenden toorn.” (1 Thess. 1 : 9—10.)

Het voornaamste onderwerp der twee brieven aan de Thessalonikers is deze waarheid, die in hun christelijk leven zulk een groote plaats innam, en aan hun getuigenis zulk een bijzondere kracht gaf. Die hoop, zoo dierbaar voor het hart des geloovigen, is, wat hare verwezenlijking betreft, als het richtsnoer van zijn geestelijk leven, en geeft er het doel van aan. Met het verval is zij dan ook in den loop der eeuwen in de zielen verzwakt, en is zelfs geheel verdwenen onder de getuigen van Christus. Goddank, die waarheid kan niet verdwijnen uit de bladzijden der Schrift, waar de Heilige Geest haar in bewaring gaf tot heerlijkheid van Christus en bemoediging van Gods volk.

Met het terugkeeren tot de belangrijke waar-

heden aangaande het standpunt der Gemeente, de tegenwoordigheid des Heiligen Geestes op de aarde, enz., is de waarheid over de komst des Heeren om Zijn vrijgekochten op te nemen ook weer in het licht gesteld. Het middernachtelijk geroep, om de in slaap gevallen maagden wakker te maken, heeft zich doen hooren (Matth. 25 : 6). En in verloop van tijd heeft die kostbare waarheid ingang gevonden in de meeste afdeelingen der christenheid en is aan de ware christenen des te dierbaarder geworden, nu zij als het ware nieuw voor hen was, en aan hun behoeften voldeed. Bereidt de Heer de Zijnen niet vóór met het oog op Zijn wederkomst? Het werk van bekeeringen en vergaderen der kinderen Gods overal van verre en nabij geeft er ons een voorgevoel van. Hoe het zij, vergeten wij het niet, het oogenblik nadert.

In de hierboven genoemde verzen, herhaalt ons de Heer drie maal de verzekering — met betrekking tot verschillende dingen — dat *Hij haastelijk komt*. De derde maal, letten wij hierop, zijn het de laatste woorden, die Hij van uit de heerlijkheid richt tot Zijn veelgeliefden, die Hem verwachten. (22 : 20.)

De eerste verklaring (vers 7) is in verbinding met de getrouwe, waarachtige dingen, die weldra geschieden moeten, en ons in de Openbaring bekend gemaakt zijn; dit woord is gericht tot

degenen, die verantwoordelijk zijn de woorden des boeks te bewaren.

De tweede maal (vers 12) is het om allen te herinneren aan de spoedige komst des Heeren, Die dan Zijn loon bij Zich heeft om een iegelijk te vergelden, gelijk zijn werk zijn zal.

De derde maal (vers 20) is een antwoord op het geroep van den Geest en de bruid (22 : 17) de gezegende bevestiging, dat de Heer het verlangen der Zijnen komt vervullen, en ze tot Zich zal vergaderen, vóór dat het vreeselijk oordeel over de wereld losbreekt.

* * *

Het begin van het boek der Openbaring is be teekenisvol: *Openbaring van Jezus Christus*; het is niet alleen de Openbaring door Hemzelf gegeven van de dingen, die haast geschieden moeten, maar de openbaring van Zijn Persoon. Verliezen wij niet uit het oog, dat de Persoon van Christus, het centrum der profetie is en tevens het voornaamste voorwerp, dat voor onze aandacht wordt geplaatst. Iemand heeft gezegd: „De profetie begint in de gedachten en raadsbesluiten Gods, en eindigt slechts, wanneer Gods eigen heerlijkheid zich geopenbaard heeft en ontvouwd is in Zijnen Zoon. Zij verbindt twee zaken: de raadsbesluiten Gods en hunne vervulling in Christus.

De Persoon van den Zoon Gods is ook het

groote onderwerp der Schrift, van het boek Genesis af tot de Openbaring toe. Het is te begrijpen: het voorwerp van het welbehagen des Vaders, van Hem, Die de heerlijkheid des hemels uitmaakt, de eenige, die waardig is het hart bezig te houden en het geheel te bezitten, Hij alleen, zonder twijfel, is waardig met Zijn heerlijkheid het tegenwoordig tooneel te vervullen, te meer, daar Hij zelf geleden heeft om de erfenis en de mede-erfgenamen te verkrijgen. Aldus zal Zijn regeering gevestigd worden op deze aarde, die eertijds getuige was van Zijn verwerping, van Zijn lijden en Zijn dood.

Maar hoe zal dit plaats vinden?

Het boek der Openbaring geeft ons het juiste antwoord. In het algemeen gelooft men, dat de zaak gebeuren zal door de prediking van het Evangelie, maar Gods Woord zegt ons, dat het koninkrijk van den Zoon des menschen zal gevestigd worden op de aarde na het oordeel over de levenden. Dat zijn de dingen, die de Openbaring ons ontvouwt en die weldra zullen geschieden; zij zijn het onderwerp der hoofdstukken 6 tot 19, en nemen alzoo het grootste gedeelte van dit boek in.

Behalve in hoofdstuk 3 : 11, en 22 : 20, is de komst van den Heer in de Openbaring, ten oordeel. Zooals wij zien, is die komst in overeenstemming met het karakter van het boek.

Maar, waar het ons in het begin (hoofdst. 4) den troon des oordeels voorstelt, daar eindigt het met den troon der zegening (22).

Zooals wij zeiden, na het oordeel over de levenden, zal de verschijning plaats hebben van den Heer Jezus Christus, den Koning der koningen en den Heer der heeren, komende om de regeering des vredes en der gerechtigheid te vestigen, zoo lang te voren door de profeten aangekondigd.

Niet alleen zijn deze dingen — het oordeel en wat volgen zal — zeker en zullen zij weldra geschieden, maar de persoonlijke komst van den Heer is even zeker en staat voor de deur. Zegt Hij niet, met betrekking tot hun vervulling: „Ziet, ik kom haastelijk?”

* * *

In betrekking met hetgeen vooraf gaat, lezen wij: Welgelukzalig, *die* de woorden der profetie dezes boeks bewaart.” (22 : 7.) Het belang en de waarde, die het boek der Openbaring voor ons hebben moet, worden door deze uitspraak aangewezen, evenals door hoofdst. I : 3. Bijzonder belangrijk is het, dat het boek niet verzegeld moet worden. In tegenoverstelling van hetgeen aan Daniël geboden was (Dan. 12 : 13), zegt de engel tot Johannes: „Verzegel de woorden der profetie dezes boeks niet; de tijd is nabij.” (22 : 10). De reden, die daarvoor wordt opgegeven, is, zooals wij zien, de aanstaande vervulling; en

de zaak is zóó waar, dat de toestand van een ieder hier onherroepelijk vastgesteld is. Indien er uitstel is, is het zuivere lankmoedigheid van den Heer.

In deze verzen staan hier voor ons twee klassen van menschen, en door twee dingen worden zij onderscheiden (22 : 11). Tot de eene wordt een plechtige waarschuwing gericht, tot de andere een bijzondere aanmoediging. Wat is er plechtiger, dan den Heer onverwijld te moeten ontmoeten, als Dengene, die aan een ieder zal vergelden, naar zijn toestand en naar hetgeen hij zal gedaan hebben! En niets, volstrekt niets, ontgaat den Rechter: is Hij niet God, vóór dat eenig ding geschapen werd, en blijft Hij niet dezelfde, als alles hierbeneden een einde genomen heeft? Hij is „de Alpha en de Oméga, de eerste en de laatste, het begin en het einde.” (22 : 13).

Indien wij lezen in vers 7: „Welgelukzalig, *die de woorden der profetie dezes boeks bewaart,*” zoo vinden wij in vers 14: „Welgelukzalig, *die hunne kleederen wasschen,* opdat zij recht hebben op den boom des levens, en opdat zij door de poorten ingaan in de stad.”

Zijn kleederen wasschen is, zijn gedrag als heilige in overeenstemming met zijn standpunt te brengen. Men is gerechtvaardigd en afgezonderd voor God krachtens het werk van Christus, en dat openbaart zich noodzakelijkerwijze in het praktische leven. Het loon van dezen is de boom

des levens. Christus, met Wien zij op de aarde in verbinding zijn gebracht, is *hun deel* in de stad, en de poorten der stad worden hun wijd opengedaan om hun *plaats te geven*; als burgers dier stad worden ze erkend.

Wat de anderen aangaat in hun natuurlijke toestand en hun zonden, *hun plaats* is buiten en *hun deel* „met de honden, en de tovenaars en de hoereerders, en de moordenaars, en de afgodendienaars, en een iegelijk, die de leugen liefheeft en doet.”

Hoe ernstig is dit! De Rechter staat voor de deur. Zegt Hij niet: „*Zie, ik kom haastelijk?*” (22 : 12).

* * *

In hetgeen er volgt, is er nu geen sprake meer van de komst des Heeren, als een aanmoediging voorgesteld aan degenen, die het woord der profetie dezes boeks bewaren; het is ook niet de Heer, komende om alle menschen te oordeelen en Die Zijn loon bij Zich heeft om een iegelijk te vergelden naar zijn werk, maar hier, bij het einde van het boek, zal er sprake zijn van Zijn komst voor de Gemeente.

Nu stelt de Heer zichzelf voor (vers 16) tegelijk herinnerende, wat Hij is voor Israël en wat Hij is voor de Gemeente. Indien het deel der wereld het oordeel is — een zeer aanstaand oordeel — kan Israël wachten op de vervulling

der beloften, die dit volk aangaan, en de Gemeente de verwezenlijking van haar hoop. Jezus kondigt Zich aan, als „de wortel en het geslacht Davids,” de bron der beloften en Dengene, die er ook de *vervulling* van is. Nadat Hij tegelijk Zijn godheid en Zijn menschheid bevestigd heeft, voegt Hij er aan toe:

„Ik ben de blinkende Morgenster.”

Israël is nog verstrooid en als slapende in het stof der aarde, geheel onbewust van deze uitspraak; maar hier beneden, in den steeds donkerder nacht, bevinden zich degenen die waken, zij wachten, niet de dageraad en de verschijning van de Zon der gerechtigheid, die genezing onder zijn vleugelen brengt, maar het blinkende licht der morgenster. Daarom, als de Heer Zich als zoodanig aankondigt, hooren wij een blij geroep tot Hem gericht. Het is van den Geest en de Bruid die zeggen: „Kom!”

De Geest, altoos bezig Christus te verheerlijken overeenkomstig Zijn gedachte, en de bruid, haar genegenheid uitsprekende tot Hem, Die haar liefheeft, beiden zijn eenparig om naar Zijn komst, naar Hem Zelf te verlangen. Hij heeft vóór Zijn heengaan den Zijnen een belofte gegeven, (Joh. 14 : 3) en heeft haar in dit boek om zoo te zeggen bevestigd: „Omdat gij het woord mijner volharding bewaard hebt,” zegt Hij, „zoo zal ik ook u bewaren uit de ure der verzoeking,

die over het geheele aardrijk komen zal, om te verzoeken, die op de aarde wonen." (Openb. 3 : 10). En de Gemeente wacht op haar vervulling, vóór dat de toekomende toorn losbarst over het tooneel dezer wereld.

Maar de Gemeente bestaat uit personen. Hoe velen zijn er helaas, wier hart ver is van te trillen bij de herinnering aan des Heeren belofte, en bij de gedachte aan haar aanstaande vervulling? Het moest zoo niet zijn. Een ieder dergenen, die de stem vernomen hebben van den Heer, den goeden Herder, wordt uitgenoodigd deel te nemen aan het geroep van den Geest en de bruid, en ook te zeggen: „*Kom.*”

Geloovige, die van den weg vermoeid zijt en in de beproeving, wend uw blikken naar boven, naar de schoone en nabij-zijnde toekomst, die voor u bereid is!

Bejaarde christen, die het vooruitzicht hebt van spoedig aan het einde uwer loopbaan te zijn, wend uwe blikken niet naar beneden, alsof gij op den dood wacht; verbeid liever tot het eind de komst van uw Heer, Hem uit den grond uws harten toeroepende: „*Kom.*”

Jonge geloovige, vervuld met het vuur der eerste liefde, stel uw christelijk leven in de richting der geloovigen van Thessalonika, en verwacht ook Jezus uit den hemel, zooals zij.

En gij, bevreesde ziel misschien, die tegen de

lusten en de werkzaamheid uwer oude natuur strijdt, en die uw zwakheid ondervindt, waarom zoudt gij ook niet zeggen: „*Kom*” tot Dengene, in Wien gij uw vertrouwen stelt? Zal Zijn komst niet algeheele vrijmaking voor u zijn?

Dat niet één van de groote menigte der verlostten, vergaderd voor den hemel, heden achterblijve, maar dat een ieder in 't bijzonder in waarheid moge zeggen: „*Kom.*”

Dat geroep der genegenheid is liefelijk en dierbaar voor het hart van Christus: het klimt op tot Hem, als een liefelijke reuk.

Merken wij er wel op: driemaal wordt de Gemeente gedrongen te zeggen: *Kom*. Eerst tot Hem, Die Zich aankondigt als de blinkende Morgenster. Dan noodigt zij hen uit, die de stem van den goeden Herder gehoord hebben en die den Heer kennen, ook naar Hem te verlangen. En ten laatste worden zij, die Christus nog niet kennen en die behoeften hebben, dringend aangespoord tot Hem te komen.

De Gemeente bezit den Heiligen Geest, zij heeft het levende water, dat Jezus geeft en zij wacht Jezus, Die haar komt afhalen. Wat ontbreekt haar? Haar liefde tot Christus geeft haar het verlangen naar Zijn komst, en gedrongen door de liefde tot de zielen, die nog vreemd zijn aan Zijn kennis, keert zij zich tot hen, om hen uit te noodigen nader te komen: „Die dorst

heeft, kome," zegt zij tot hen. Ziel, voor wie Christus een vreemde is, hoort gij de roepstem nogmaals tot u gericht? Indien gij de ondervinding gemaakt hebt, dat de dingen dezer aarde u niet gelukkig kunnen maken, *kom*, en gij zult zeker niet teleurgesteld worden. Wij kunnen u verzekeren, dat het levende water, dat Jezus geeft, voor altijd den dorst lescht, en de wijde, diepe stroom vloeit voor uw voet. Zult gij nu niet komen om er uit te putten? Hoor naar deze woorden: „Die wil, neme het water des levens om niet.” Het aanbod is geheel kosteloos; men behoeft slechts de geloofshand uit te strekken, om de gave Gods aan te grijpen. Zult gij het doen? Let wel, het is de laatste roepstem, die het Woord u doet hooren: veracht die niet.

De stem des Heeren weerklinkt een laatste maal; nu gericht tot Zijn vrijgekochten. Zij bevat een antwoord op het geroep van den Geest en de bruid; allerkostelijkste woorden: „*Ja, ik kom haastelijk.*” En de Gemeente in overeenstemming daarmede antwoordt dadelijk: „Amen, kom, Heer Jezus!” Mochten wij, persoonlijk, met geheel ons hart ons vereenigen met die eenige wensch!

L. P.-B.

Opdat God zij alles in allen.

Het was nog in de dagen van den apostel Paulus, dat dwaalleeraren in de Gemeente Gods door hun ketterijen de geloovigen wilden aftrekken van de waarheid, zooals die in Christus Jezus is. *Hymeneüs en Filetus*, van de waarheid afgedwaald, zeggende, *dat de opstanding reeds geschied is*, hebben getracht sommiger geloof omver te werpen (2 Tim. 2 : 18) en sommigen onder de Korinthiers gingen stoutmoedig nog een schrede verder met de bewering, *dat er geen opstanding der dooden is.*” (1 Kor. 15 : 12). Aan de vermetelheid dezer mannen danken wij een der heerlijkste en gewichtigste bladzijden van het Nieuwe Testament.

Met heiligen ijver aangegord en door teedere liefde voor de broeders gedreven, betoogt de apostel Paulus in het vijftiende hoofdstuk van den eersten brief aan de Korinthiers, welke noodlottige gevolgen de verderfelijke leer, dat er geen opstanding der dooden is, met zich sleept. Klaar en helder stelt hij in het licht, hoe de gansche leer der zaligheid een teleurstelling wordt, indien men loochent, dat de dooden zullen opstaan. „In de eerste plaats,” zoo zegt de Apostel, „heb ik u overgegeven, hetgeen ik ook ontvangen heb,

dat Christus voor onze zonden gestorven is, naar de Schriften; en dat hij is begraven, en dat hij ten derden dage is opgewekt, naar de Schriften."

Dit nu — „naar de Schriften” — maakt alle tegenspraak reeds ijdel en goddeloos. Hoewel het getuigenis der Schriften reeds absoluut afdoend is, zoo gaat de Heilige Geest nochtans verder en roept een wolk van getuigen op, die voor het meerendeel nog in leven waren, teneinde het heerlijke feit van Jezus opstanding te bevestigen. En welke mannen zijn het, wier stem we hier vernemen! Geen ijdele lieden, geen nieuwelingen, geen overspannen geesten. Neen, mannen, die door vervolgingen gelouterd waren, die de proef hadden doorstaan, die zelfs met hun bloed hun getuigenis hadden bezegeld. *Kefas* roept ons toe: „Hij is opgestaan!” *De twaalven* bevestigen eenstemmig dit eenvoudige woord, hetwelk een onloochenbaar feit vermeldt. *Meer dan vijfhonderd broederen* scharen zich rondom ons, om als één man te getuigen: „Het graf, hoewel verzegeld, is ledig: want Jezus is opgestaan!” *Jakobus*, die zijn hoofd heeft gegeven, *al de apostelen* nevens hem, en tenslotte *Paulus zelf*, die den Heer Jezus als den verheerlijkte in den hemel aanschouwd had; die allen willen hoofd voor hoofd en als uit één mond het ons als een lied der overwinning in de ooren doen klinken: „De Heer is waarlijk opgestaan!” (1 Kor. 15 : 5 — 8.)

„Alzoo prediken wij.” „Christus is opgewekt uit de dooden.” Hij is de eersteling van degenen, die ontslapen zijn. De dood is door een *mensch*. Maar ook de opstanding der dooden is door een *mensch*. In Christus zullen allen levend gemaakt worden. Naar de ordening Gods evenwel. Eerst „Christus, daarna die van Christus zijn, bij zijne komst”. Heerlijke dag, waarnaar wij met verlangen uitzien! „*Wanneer Christus zal geopenbaard zijn, die uw leven is, (en dat is bij Zijn komst) dan zult ook gij met hem geopenbaard worden in heerlijkheid.*” (Kol. 3 : 4.) Wij verwachten als Heiland den Heer Jezus Christus, die het lichaam onzer vernedering veranderen zal tot gelijkvormigheid aan het lichaam zijner heerlijkheid, naar de werking der macht, die hij heeft om alle dingen aan zichzelf te onderwerpen.” (Fil. 3 : 20, 21.)

„*Om alle dingen aan zichzelf te onderwerpen,*” Welk een macht! En toch, hoe zeer de geloovige door zulke woorden met eerbied vervuld wordt tegenover zijn Heer en Heiland, hij vreest niet. Die ontzaglijke kracht — hij weet het, en dankt er God voor — wordt voor den discipel van Christus door den Heer aangewend om hem een verheerlijkt lichaam te geven.

„*Hij moet heerschen.*” Paulus haalt den 8sten Psalm aan, waar zoo treffend was geprofeteerd: „Gij hebt *alles* onder zijn voeten gezet: schapen en ossen, allen die” en roept dan uit:

„Wanneer hem alle dingen onderworpen zijn, dan zal ook de Zoon zelf onderworpen worden aan dien, die hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen.” (1 Kor. 15 : 28.)

Dan geen Koninkrijk meer, waarover de Zoon des menschen, waarover Hij, die stierf en opstond, de Mensch Christus Jezus, als overwinnaar heeft geheerscht. Dat koninkrijk heeft Hij den Vader overgegeven. Hij heeft teniet gedaan alle macht en kracht. „De laatste vijand” zelfs is teniet gedaan. „*Daarna is het einde.*” God is dan volkomen verheerlijkt door Christus. Al Zijn raadsbesluiten zijn dan vervuld. God *kan* dan zijn alles in allen. Wat zal het wezen voor het hart van God, als dat heerlijk doel bereikt is! *Nu* is het nog: *opdat God zij. Dan* wordt het: *God is alles in allen.*

Laat ons over deze schoone woorden nog een weinig nadenken.

* * *

Toen de Heer Jezus in vernedering — in de diepste vernedering — op deze aarde wandelde, kon Hij zeggen: „Die mij gezien heeft, heeft den Vader gezien.” (Joh. 14 : 9.) „Het was het welbehagen der gansche Volheid in Hem te wonen,” en „in Hem woont de gansche Volheid der Godheid lichamelijk” (Kol. 1 : 19; 2 : 9), zoo luidt het getuigenis des Heiligen Geestes, als een antwoord op dit woord van den Heiland. Hoe gaarne zal

een geloovige de volgende dichtregelen zingen, die een weerklank bevatten op de bovenstaande woorden:

„Zoon van God! in U aanschouwen
Wij aanbidde 's Vaders Beeld,
Al Gods volheid, Zijn genade,
En Zijn liefde onverdeeld.”

Christus op aarde — dat wil zeggen, God geopenbaard in het vleesch. Al de heerlijkheden van den grooten en heerlijken God aanschouwen we in Christus. God is alles in Christus.

Hij is het licht. Van Hem getuigde Johannes de dooper, die kwam, opdat hij van het licht getuigen zou. „Dit was het waarachtige licht, hetwelk, komende in de wereld, iederen mensch verlicht.” (Joh. 1 : 9.) En uit Zijn eigen mond vernemen we: „Ik ben het licht der wereld: die mij volgt, zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben.” (Joh. 8 : 12.)

Hij is liefde. „Hieraan hebben wij de liefde gekend, dat Hij zijn leven voor ons gesteld heeft.” (1 Joh. 3 : 16.) In elk woord, in al wat Hij deed op aarde, heeft de Heer Jezus geopenbaard, dat Hij de liefde zelve is.

Hij is de opperste wijsheid. Als zoodanig wordt Hij sprekende ingevoerd door den Heiligen Geest in Spreuken 8. In Hem vinden wij die wijsheid, waarvan Job zegt: „Maar de Wijsheid, vanwaar zal zij gevonden worden? De mensch

weet hare waarde niet. God verstaat haren weg. Als Hij den wind het gewicht maakte en de waten opwoog in mate; als Hij den regen eene gezette orde maakte, en eenen weg voor het weerlicht der donderen, toen zag Hij haar” (Job 28.)

In Hem is macht. Door Hem zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en die op de aarde zijn . . . en alle dingen bestaan te zamen door hem.” (Kol. 1 : 16 — 17.) „Door wien Hij ook de werelden gemaakt heeft, die, als zijnde het afschijnsel zijner heerlijkheid en het afdruksel zijner zelfstandigheid, en alle dingen dragende door het woord zijner *kracht*” (Hebr. 1 : 2, 3.)

In Hem is heerlijkheid. „En het Woord is vleesch geworden, en heeft onder ons gewoond, en wij hebben zijne heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als eens eeniggeborenen van een vader.” (Joh. 1 : 14.)

In Hem aanschouwen we gerechtigheid. Hij is de Rechtvaardige. „Door zijne kennis zal mijn knecht, de rechtvaardige, velen rechtvaardig maken” of: Door zijn kennis zal mijn knecht — de Rechtvaardige — aan de velen de gerechtigheid leeren. (Nieuwe vertaling.) (Jes. 53 : 11.) „Gij hebt gerechtigheid lief en haat goddeloosheid; daarom heeft U, o God! uw God gezalfd met vreugdeolie, boven uwe medegenooten.” (Ps. 45 : 8. Hebr. 1 : 8 — 10.)

Hij is heiligheid. Reeds bij de aankondiging van Zijn komst in het vleesch, vloeien van de lippen Gabriëls de gewichtige woorden: „De Heilige Geest zal over u komen en de kracht des Allerhoogsten zal u overschaduwen; daarom zal ook *dat Heilige, dat geboren zal worden, Gods Zoon* genoemd worden.” (Luk. 1 : 35). Want zoodanig een Hoogepriester betaamde ons, heilig, onschuldig, onbesmet, gescheiden van de zondaars, en hooger dan de hemelen geworden.” (Hebr. 7 : 26.)

Hij is genade. „Genade is uitgestort in uwe lippen.” (Ps. 45 : 3.) „En allen gaven hem getuigenis, en verwonderden zich over de woorden van genade, die uit zijnen mond kwamen.” (Luk. 4 : 22.) „Vol van genade en waarheid.” „Want uit zijne volheid hebben wij allen ontvangen, ook genade voor genade.” (Joh. 1 : 14. 16.)

Hij is de waarheid. Denken we aan Zijn eigen heerlijk getuigenis: „Ik ben de weg, de waarheid en het leven” (Joh. 14 : 6), en aan het woord uit Joh. 1 : 17: „De wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden.”

Hij is de alwetende. Hij is het, die nieuwe namen geeft; Hij is het, die Nathanaël zag onder den vijgeboom; Hij kan de Samaritaansche vrouw alles zeggen, wat zij gedaan had; Hij weet de gesprekken, op een afstand gevoerd, mede te

deelen. (Lees: Joh. 1 : 43, 49; 2 : 24, 25; 4 : 29; Matth. 17 : 24, 25.)

Welk een heerlijkheid derhalve vinden we in Christus. Waar Hij wandelde als een getuige, **de volmaakte Getuige**, voor den Vader, daar aanschouwen we van *tien* zijden de volmaakte heerlijkheden Gods. Vol bewondering staan we stil en uit ons hart welt op: „*Wie is U gelijk, Jezus mild en rijk?*” We gedenken aan dat schoone woord van Paulus aan zijn kind Timotheüs: „Ongetwijfeld de verborgenheid der godzaligheid is groot: God is geopenbaard in het vleesch, gerechtvaardigd in den Geest, gezien door de engelen, gepredikt onder de volken, geloofd in de wereld, (ook reeds door U, mijn lezer?) opgenomen in heerlijkheid.” (1 Tim. 3 : 16.)

We herhalen: *God is alles in Christus!* En — welk een genade, ze lijkt ons schier *te groot, te wonderbaar* — *Christus is in den geloovige.* „Ik in hen en Gij in mij.” (Joh. 17 : 23.) „In dien dag zult gij erkennen, dat ik in mijnen Vader ben, en gij in mij, *en ik in u.*” (Joh. 14 : 20.) „Christus is *alles en in allen.*” (Kol. 3 : 11.) Hoe groot is de genade, dat de geloovige in zijn wandel hier beneden Christus, als in hem zijnde, vertoonen mag. Daartoe moet hij door den Heiligen Geest wandelen. Daartoe moet hij blijven in gemeenschap met den Heer. En dan zal er altijd nog maar een flauw beeld worden te aanschouwen

gegeven. Bij Paulus vinden we in diens wandel veel heerlijke trekken van den Meester, en in Stefanus genieten we een heerlijken afglans van de heerlijkheid van Christus. Het blijft evenwel zwak en gebrekkig; doch hoe gelukkig, dat in den geloovige nochtans in beginsel Christus nu reeds een gestalte verkrijgt, en meer en meer wil verkrijgen. Wat moet het een vreugde wezen voor het hart van God, wanneer Hij in den zwakken geloovige, in een sterfelijk mensch, iets terugvindt van Christus, door Zijn genade en door den Heiligen Geest gewerkt. Wat moet het voor God wezen, wanneer Hij aanschouwt, dat Hij — hoe zwak en gebrekkig dan ook en in beginsel slechts — alles is in den geloovige, gelijk Hij het volmaakt is in Christus.

Maar eenmaal zal alle zwakheid en onvolkomenheid geweken zijn. Op de nieuwe aarde zal God alles zijn, niet alleen in Christus, maar ook in den geloovige, ja in allen. Want daar zijn geen tegenstanders meer. Daar zijn slechts zij, die God hebben aangegrepen — in welken tijd of onder welke bedeeing zij dan ook hebben geleefd — als de Rots huns heils. Daar zullen alle geloovigen zijn: van Adam tot op Noach; van Noach tot op Mozes; van Mozes tot op Johannes den dooper; van den Pinksterdag tot op de opneming der Gemeente; van Israël, dat den Messias weder heeft aangenomen; van de volkeren, die

het Evangelie des Koninkrijks hebben geloofd — welk een schare! En wie is daar in hun midden? Wie is hun Redder en Heiland? De mensch Christus Jezus! O, hoe onuitsprekelijk heerlijk moet het op dië nieuwe aarde zijn! Hoevele halleluja's stijgen daar op! Hoe zal daar God worden verheerlijkt! Heb dank, o, onze God, voor het werk Uwer genade, voor de gave Uws Zoons, waardoor zulk een toekomst alleen mogelijk is geworden! We verlangen naar de openbaarwording van zulk een heerlijkheid, van zulk een genade!

God is op de nieuwe aarde en in den nieuwen hemel alles en in allen.

Want daar zijn geen tegenstanders meer. Alles, wat zich tegen God of tegen de Zijnen verheven heeft, zal in den strijd verpletterd worden. Hoevele vijanden zijn er nog! Hoeveel en hoevelen moeten nog worden weggedaan. Een volkomen macht wordt evenwel verslagen. Een rechtvaardig oordeel zal worden uitgeoefend door Hem, in Wiens hand alle oordeel is overgegeven door den Vader. Eén voor één verdwijnen al die machten, totdat de laatste ook zal teniet gedaan zijn.

Het eerst wordt de *antichrist of de valsche profeet* geoordeeld, en met hem wordt *het beest* geworpen in den poel van vuur en zwavel. (Openb. 20 : 10.) Daar zal ook *de duivel* dag en nacht gepijnigd worden, als hij tenslotte verslagen is. *De zonde* wordt weggedragen door het Lam Gods.

Johannes de dooper, ziende Jezus tot zich komen, zeide : „Zie het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt.”

(Joh. 1 : 29.)

Van *de vloek* wordt de zuchtende schepping verlost.

„Want de schepping verbeidt reikhalzend de openbaring van de zonen Gods. Want de schepping is der ijdelheid onderworpen (niet vrijwillig, maar om diens wil, die haar onderworpen heeft), op hoop, dat ook de schepping zelve zal vrijgemaakt worden van de slavernij der verderfelijheid tot de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods.” (Rom. 8 : 19-21.)

De *mensen*, die aan God zich niet hebben willen onderwerpen, worden geoordeeld naar hun werken.

„En ik zag een grooten witten troon, en hem, die daarop zat, voor wiens aangezicht de aarde en de hemel wegvloten, en geen plaats werd voor die gevonden. En ik zag de dooden, klein en groot, *staande voor den troon*, en er werden boeken geopend; en een ander boek werd geopend, 't welk dat des levens is. En de dooden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was, naar hunne werken.”

(Openb. 20 : 11—12.)

De dood en de hades worden geworpen in den poel des vuurs. (Openb. 20 : 14).

Zie, dat is de laatste vijand! De macht des doods — zij wordt teniet gedaan. Deze macht is door de zonde in de wereld gebracht. We vinden den Heer Jezus, den Heer des levens, Hem, die zeggen kon: „Ik ben de opstanding en het leven,” op deze aarde tegenover dien vijand,

b.v. aan het graf van Lazarus. Als Hij de verwoesting aanschouwt, die de vreeselijke macht des doods heeft kunnen teweegbrengen, dan wordt Hij niet alleen ontroerd en heftig bewogen in den geest, omdat al Zijn barmhartigheid wordt opgewekt (Joh. 11 : 33), maar tot het graf komende, is Hij wederom heftig bewogen in Zichzelven" (vs. 38) en Hij ontnemt dien machtigen vijand — den dood — zijn prooi. Als de geloovigen door Hem, die boven het graf staat, en die machtiger is dan de dood, eenmaal zullen zijn opgewekt; als degenen, die den Heer Jezus toebehooren, onverderfelijk en onsterfelijk voor Hem zullen staan, dan zal het woord geschieden, dat geschreven staat: „*De dood is verslonden tot overwinning.*” Dan kan de dood de door Christus opgewekten niet meer aangrijpen. Dan staat de dood als een verslagen vijand tegenover hen. Dan kan de dood als het ware worden uitgetart met de woorden: „*Waar is, o dood! uw prikkel? waar, o hades! uwe overwinning... Gode zij dank, die ons de overwinning geeft door onzen Heer Jezus Christus.*” (1 Kor. 15 : 55-57.) En dan is God alles en in allen! Welk een God is onze God! Hij overwint!

Maar die door Christus verslagen vijand moet daarna nog worden weggedaan — voor eeuwig worden geworpen in den poel des vuurs. Het is dus, naar wij hopen, duidelijk, dat de woorden: „*De laatste vijand, die teniet gedaan wordt, is de*

dood" (1 Kor. 15 : 26) geenszins betrekking hebben op het sterven van den geloovige. Indien de dood, die de bezolding der zonde is, zich nog werpen kon op den geloovige, zoo zou het niet mogelijk zijn, dat hij zonder te sterven, den Heer tegemoet kon gaan, en dit wordt ons toch uitdrukkelijk geleerd in 1 Thess. 4 : 17 en 1 Kor. 15 : 52. Dan zou er ook van geen *ontslapen* sprake kunnen zijn. Neen! Christus stierf. Christus heeft al de Zijnen aan den dood ontrukkt; Hij „heeft allen verlost, die door vreeze des doods, hun geheele leven door, aan de slavernij onderworpen waren." (Hebr. 2 : 15). De dood staat als een geslagen, als een geoordeelde vijand, verwezen tot den poel des vuurs. Het oogenblik, dat hij in den poel geworpen wordt, zal aanbreken. Het is het laatste moment, voorafgaande aan den eeuwigen toestand.

J. T.

Enkele opmerkingen over het boek Esther.

(Vervolg van bladz. 81.)

III.

Het moet ons wel tot nadenken brengen, wanneer we opmerken, dat de heerlijkheid van Vasthi, de heidensche koningin, verwelkt en de Joodsche vrouw, Esther, haar plaats inneemt. Immers hiermede is in dit kleine boek de redding en heerlijkheid van het volk der Joden op het nauwst verbonden? Wat deed Vasthi haar plaats en de gunst des konings verliezen? Was niet de onmiddellijke oorzaak haar *ongehoorzaamheid* aan 's konings bevel? Wat ook de drijfveeren mogen geweest zijn tot de weigering der koningin, wáár blijft het toch, dat zij aan 's konings woord geen gehoor gaf. Hoe liefelijk is daarentegen, *juist door haar gehoorzaamheid*, Esthers beeld. Zij was Mordechaï, haar weldoener, niet alleen gehoorzaam en onderdanig, toen zij in zijn huis verkeerde, neen zij bleef het, ook toen zij tot eer en aanzien was gekomen. Hoe schoon wordt van haar getuigd, nadat zij reeds de koninklijke kroon ontvangen had (hfdst. 2:17): „*Esther nu had hare maagschap en haar volk niet te kennen gegeven, gelijk als Mordechaï haar geboden had: want*

Esther deed het bevel van Mordechai,
gelijk als toen zij bij hem opgevoed werd." (2 : 20).

Eenmaal slechts lezen we van Esther, dat ze tegen de wet handelde. Het was, toen zij — hoewel niet geroepen — tot den koning naderde. Doch we weten, dat zij toen *zichzelve* gaf, gedreven door liefde tot haar volk en mede door de drangredenen van Mordechai. Toen was het, dat ze de heerlijke woorden uitte: „Wanneer ik dan omkome, zoo kom ik om!" (4 : 13, 14, 16).

De val van Vasthi wordt de aanleiding tot Israëls verlossing. De ongehoorzaamheid van de wederstrevende heidensche vrouw is het middel, hetwelk God gebruikt om haar plaats door Esther te doen innemen, en dit stelt Hem verder in de gelegenheid „verlossing en verkwikking" (4 : 14) voor het beminde, ofschoon terzijdegestelde volk, aan te brengen door een dochter uit dat volk. Zoo is het God, die alles regelt en Zijn voornemens met volmaakte wijsheid volvoert.

Deze mededeelingen in het boek Esther leiden onze gedachten naar de Gemeente Gods. Israël is door Jehovah terzijdegesteld. De apostel Paulus spreekt daarover, doch betoogt op treffende en zeer schoone wijze, dat God in barmhartigheid weder aan Zijn volk zal gedenken. In den tijd van Israëls verwerping evenwel heeft God een ander getuigenis op de aarde.

Het heil, door de Joden verworpen, is tot de

volken gekomen. (Hand. 13 : 47; Jesaja 49 : 6.) Op den Pinksterdag werd de Heilige Geest gezonden en de Gemeente gevormd. Deze Gemeente van Christus wordt ons op twee wijzen in het Woord voorgesteld: als het gebouw, bestaande uit „levende steenen,” hetwelk „opwast tot een heiligen tempel in den Heer,” en hetwelk genoemd wordt „een woonstede Gods in den Geest.” (Ef. 2 : 20—22; 1 Petr. 2 : 4, 5), en als een bouwwerk, hetwelk toevertrouwd is aan de verantwoordelijkheid van de bouwlieden, Gods medearbeiders. Dit laatste bouwwerk is evenwel geheel en al onderscheiden van het eerste. De arbeiders hebben gefaald. Niet allen waren, gelijk Paulus, wijze bouwmeesters. Niet allen bouwden op het ééne fundament, nl. Christus, goud, zilver en kostelijke steenen. Integendeel, zij brachten hout aan en hooi en stoppelen. Het vuur zal eenmaal beproeven, hoedanig eens iegelijks werk was. Al zullen de arbeiders, indien zij zelf op den eenigen grondslag, Christus, stonden, behouden worden, hun werk zal nochtans vergaan. (1 Kor. 3 : 10—15). De Gemeente heeft op de aarde een getuigenis af te leggen. Dit is heel ernstig en mag door ons nooit uit het oog worden verloren. Van Vasthi lezen we, dat ze met de koninklijke kroon voor het aangezicht des konings moest gebracht worden „om den volken en den vorsten hare schoonheid te toonen; want zij was schoon van aangezicht.”

(1 : 11). Is de Gemeente niet door God geroepen aan de wereld — een booze en verloren wereld — de schoonheid en heerlijkheid te toonen, waarmede zij door haar Hoofd bekleed is? Wordt ze niet geroepen „de deugden te verkondigen van Hem, die haar uit de duisternis geroepen heeft tot zijn wonderbaar licht?” (1 Petr. 2 : 9). Is niet haar dure verplichting tegenover haar hemelschen Bruidegom „aan de overheden en de machten in de hemelsche gewesten bekend te maken de veelvoudige wijsheid Gods?” (Ef. 3 : 10). Zien de engelen Gods niet op haar neder, die heilige wezens, die in de smettelooze reinheid des heerlijken Gods verkeerden? En wat aanschouwen hun reine oogen? Behoort ze niet de gouden kandelaar te zijn, waarvan het licht van Christus uitstraalt?

Hoe droevig heeft de Gemeente van Christus gefaald! Hoe ontrouw, hoe ongehoorzaam is zij geweest aan haar Bruidegom.

In haar midden zijn er — Gode zij dank — die in gemeenschap wandelen met God; die deel hebben aan Christus; levende steenen zijn; deel uitmaken van den heiligen tempel, van de woonstede Gods; die den Zoon niet loochenen en het Woord van Christus bewaren. „De Heer kent, die de Zijnen zijn.” Zij „staan af van ongerechtigheid.” (2 Tim. 3 : 19). Zij zijn den Bruidegom dierbaar. Hij bewaart ze straks uit de ure der verzoeking. Hij neemt ze op in Zijn heerlijkheid.

Maar wat heeft de Bruidegom dan nog over op aarde? De getrouwen, degenen, die deel aan Hem hadden, zijn met Hem. Maar zij, die den naam hadden van te leven, doch het leven niet kenden, die een belijdenis bezaten, wel een lamp, maar geen olie, zij, de dwaze maagden, de ongehoorzamen; de ontrouwen, die wel naar Christus zich noemden, maar met de wereld Hem verwierpen, zij — er blijft niets anders over — zij worden uit Zijn mond gespuwd. (Openb. 3 : 15-16).

Wanneer dan de Gemeente, nadat de ware geloovigen er te voren uit opgenomen zijn, is terzijde gesteld, zal God gedenken aan zijn aardsch volk, Israël. Zijn ingewand rommelt van barmhartigheid. Hij zal zich ontfermen over Jeruzalem, over Juda, over Efraïm. Hij zal Zich de aardsche bruid van den Koning Israëls, van Christus, den Gezalfde Gods, weder aantrekken. Nu is zij ongevoelig voor Zijn liefde. Zij is traag geworden en miskent Zijn genegenheden. Haar eenigen Koning heeft zij gekruisigd. Daarom zijn de takken afgehouden, „God heeft de natuurlijke takken niet gespaard.” (Rom. 11 : 21). Maar de Bruidegom zal tot Zijn bruid komen. Zij slaapt, doch „de stem des liefsten, die klopte, is: *Doe mij open, mijne zuster, mijne vriendin, mijne duive, mijne volmaakte!*” Ze zal niet aanstonds gehoor geven, zij zal opstaan en door vele verdrukkingen heen gevoerd worden, maar alles zal

zij verduren, als haar hart naar den Bruidegom uitgaat. Zijn heerlijkheid en voortreffelijke schoonheid zal zij bezingen en zij zal uitroepen: „*Hij draagt de banier boven tienduizend.*” (Zie Hooglied 5). O, hoe schoon! God gedenkt aan Zijn volk.

De Koning gedenkt aan Israël; de winter is voorbij, de schaduwen vlieden, het licht breekt door! En Israël, vermoeid van zijn zonde, en tot God bekeerd, roept uit: „Ik ben zwart, doch liefelijk!” (Hoogl. 1 : 5).

Dan zullen „de beekjes der rivier verblijden de stad Gods” (Ps. 46 : 5); dan „juicht en zingt vroolijk de inwoneres van Zion! want de Heilige Israëls is groot in het midden van haar” (Jes. 12 : 6); dan zullen zij „vreugde en blijdschap aangrijpen, en treuring en zuchting zullen wegvlieden.” (Jes. 51 : 11.) Dan worden de teeder-schoone woorden van Jesaja vervuld:

„Maak de plaats uwer tent wijd, en dat men de gordijnen uwer woning uitbreide . . . Vrees niet, want gij zult niet beschaamd worden . . . De Heilige Israëls is uw Verlosser . . . De Heer heeft u geroepen als eene verlatene vrouw en bedroefde van geest, nochtans zijt gij de huisvrouw der jeugd, *hoewel gij versmaad zijt geweest.* In een kleinen toorn heb ik mijn aangezicht van u *een oogenblik* verborgen, maar met *eeuwige* goedertierenheden zal Ik Mij uwer ontfermen, zegt de Heere, uw Verlosser” (54 : 2—8).

Nu is Israël verstrooid en ten spot overgegeven. Maar dan breekt de eeuw harer heerlijkheid aan. Nu is het de tijd van het getuigenis der Gemeente. Dan, als de ontrouwe en ongehoorzame Gemeente

zal verworpen zijn, zal Israël haar plaats innemen.

Ernstige les — Vasthi moet wijken voor Esther!

Israël zal zwaar lijden! De aardsche bruid gaat door diepe paden tot de rust, die zij genieten zal, als zij onder „den appelboom zitten zal,” welks „vrucht haar gehemelte zoet is.” (Hoogl. 2:3).

Van deze tijden der groote verdrukking zegt de Heer Jezus: „Want alsdan zal groote verdrukking zijn, *hoedanige niet geweest is van het begin der wereld tot nu toe, en ook niet weer zijn zal.* En indien die dagen niet verkort werden, geen vleesch zou behouden worden, maar

om der uitverkoren wil

zullen die dagen verkort worden.” (Matth. 24 : 21, 22.) Tot in den dood toe zullen de getrouwen worden vervolgd. „Kostelijk is in de oogen des Heeren de dood dier gunstgenooten.” (Ps. 116).

Maar God brengt verademing, verkwikking, uitredding, ja heerlijkheid! Hij zal op één oogenblik ingrijpen. De Christus, de ware Messias, zal komen. „Zijn liefde zal de banier over Israël zijn.” Hij brengt plasregens van zegen. Hij werpt den tegenstander ter aarde. Alle vijanden zal Hij verdoen. Hij „zoekt het beste voor Zijn volk.”

Vasthi terzijde gesteld; Esther bemind; Haman vernederd! Dat zijn de ernstige, doch bemoedigende lessen, die in het boek Esther zijn neergelegd.

J. T.

In alle brieven.

„En acht de lankmoedigheid onzes Heeren voor behoudenis, gelijk ook onze geliefde broeder Paulus, naar de wijsheid die hem gegeven is, u heeft geschreven; gelijk ook in alle brieven, waarin hij van deze dingen spreekt, van welke sommige moeielijk te verstaan zijn, die de onwetende en onvaste menschen verdraaien, gelijk ook de andere Schriften, tot hun eigen verderf.”

(2 Petr. 3 : 15, 16.)

Voor het hart van den geloovige, dat zich aan Gods Woord vasthoudt, is het in onzen tijd een droevig verschijnsel, dat men de waarheid omtrent de wederkomst zoo weinig gelooft, en „de goede hoop door genade” uit het oog en hart verloren heeft. Ja, droevig niet alleen voor den geloovige, maar bovenal ook droevig voor den Heiligen Geest, van Wien wij lezen in Openb. 22 : 17: „En de Geest en de Bruid zeggen: Kom! En *die het hoort, zegge: kom!*” Het is alzoo naar de meening des Heiligen Geestes, als wij leven in de hoop en geloovig uitzien naar de komst van den Heere Jezus, onzen gezegenden Heiland.

Naar aanleiding van de woorden van den apostel Petrus, dachten wij den lezers de verschillende plaatsen uit de zendbrieven van den apostel Paulus aan te geven. Het is onze bede, dat een ieder, die deze bladzijden onder de oogen krijgt, met ernstige belangstelling, de woorden Gods waardig, de onderstaande aanhalingen lezen moge. Ongetwijfeld zal men hierdoor tot de verzekering komen, dat, waar men uitziet naar het komen des Heeren, dit niet is een meening van een of meerdere menschen, maar geheel volgens de waarheid Gods, ons door den Heiligen Geest medegedeeld.

„Opdat gij indachtig zijt der woorden, die door de heilige profeten te voren gesproken zijn, en des gebods van den Heer en Heiland, door uwe apostelen verkondigd.” (2 Petr. 3 : 2.)

Wij lezen over de komst des Heeren in betrekking met *het zuchten der schepping*:

Rom.
8 : 18-25:

„ . . . Want de schepping verbeidt reikhalzend de openbaring der zonen Gods . . . Want wij weten, dat de gansche schepping te zamen zucht. . . . En niet alleen zij, maar ook wijzelve, die de eerstelingen des Geestes hebben, . . . zuchten in ons zelve, verwachtende het zoon-schap: de verlossing onzes lichaams.”

In betrekking met *het herstel van het volk Israëls*:

„Want ik wil niet, broeders! dat u deze verborgenheid onbekend zij, opdat gij niet wijs zijt bij uzelf, dat er voor een deel over Israël verharding gekomen is, totdat de volheid der volken zal ingegaan zijn; en *alzo zal geheel*

Rom.
11: 25, 27: *Israël behouden worden*, gelijk geschreven staat:
„Uit Sion zal de Verlosser komen; hij zal de goddeloosheden afwenden van Jakob. En dit is voor hen een verbond van mij, wanneer Ik hunne zonden zal wegnemen.”

1 Kor. 1: 7: „ . . . terwijl gij *de openbaring onzes Heeren Jezus Christus verbeidt.*”

Ten opzichte van het *beoordeelen der drijfveeren* van een ander:

„Zoo oordeelt dan niets vóór den tijd, *totdat de Heer komt*, die ook hetgeen in de duisternis verborgen is aan het licht brengen, en de raads-lagen der harten openbaren zal; en dan zal een iegelijk zijnen lof hebben van God.”

1 Kor.
4 : 5:

In verbinding met *het Avondmaal des Heeren*:

„Want zoo dikwijls gij dit brood eet, en den drinkbeker drinkt, verkondigt gij den dood des Heeren, *totdat Hij komt.*”

1 Kor.
11 : 26:

Mededeeling dezer waarheid als *een verborgenheid*:

„Ziet, ik zeg u *een verborgenheid*: wij zullen niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden, in een punt des tijds, in een oogenblik, bij de laatste bazuin; want de bazuin zal klinken, en *de dooden zullen onverderfelijk worden opgewekt, en wij zullen veranderd worden.*”

1 Kor. 15 :
51, 52:

1 Kor. „Indien iemand den Heer Jezus Christus niet
16 : 22: liefheeft, die zij vervloekt, Maranatha!“ „*de Heer*
komt!“

Ten opzichte van *het zuchten in het lichaam:*

„Want ook in dezen zuchten wij, vurig ver-
 langende met onze woonstede, die uit den hemel
 is, *overkleed* te worden; zoo wij namelijk, bekleed
2 Kor. zijnde, niet naakt gevonden worden. Want ook
5 : 2-4: wij, die in dezen tabernakel zijn, zuchten, be-
 zwaard zijnde; naardien wij *niet willen ontkleed,*
maar overkleed worden, opdat het sterfelijke door
 het leven verslonden worde.“

In betrekking tot *Gods raadsbesluit ten opzichte*
der volken:

„De Schrift nu, voorziende, dat God de volken
Galaten uit het geloof zou rechtvaardigen, verkondigde
3 : 8: te voren aan Abraham de blijde boodschap:
 „In u zullen al de volken gezegend worden;“

hetwelk de vervulling is van Jes. 54 : 1, aange-
 haald in:

„Wees vroolijk, gij onvruchtbare, die niet
Galaten baart! breek uit, en roep, gij die geen barensnood
4 : 27: hebt! want *de kinderen der eenzame zijn tatrijker*
dan van haar, die den man heeft.“

Omtrent *de openbaring van Christus als Hoofd*
boven alle dingen:

Efeze „ . . . en heeft *alle dingen zijnen voeten onder-*
1 : 22: *worpen,* en heeft hem *als hoofd boven alle dingen*
 gegeven aan de gemeente,

Ten opzichte van den rijkdom van Gods genade:

Efeze „ . . . opdat Hij zou betoonen *in de toekomstige eeuwen den uitnemenden rijkdom zijner genade in goedertierenheid over ons in Christus Jezus.*”
2 : 7:

In verband met de behoudenis des lichaams:

Filippi „Want onze wandel is in de hemelen, waaruit wij ook *als Heiland den Heer Jezus Christus verwachten, die het lichaam onzer vernedering veranderen zal tot gelijkvormigheid aan het lichaam zijner heerlijkheid, naar de werking der macht, die hij heeft om alle dingen aan zichzelf te onderwerpen.*”
3 : 20, 21:

In verband met de openbaarwording met Christus in heerlijkheid:

Kolosse „Wanneer Christus zal geopenbaard zijn, die uw leven is, dan zult ook *gij met hem geopenbaard worden in heerlijkheid.*”
3 : 4:

Aan het eind van elk der vijf hoofdstukken van den **eersten brief aan de Thessalonikers** spreekt de apostel over *de komst van Christus* telkens op onderscheiden wijze; en wel met het oog op *het redden van den toekomstigen toorn*, (hfdst. 1); — *op den dienst* (hfdst. 2); — *op een heiligen wandel* (hfdst. 3); — *op de vertroosting des harten in de droefheid over de ontslapenen* (hfdst. 4); en ten slotte in betrekking tot *de behoudenis en van ziel, en van geest, en van lichaam.*

In den **tweeden** brief (de eerste, dien Paulus eigenhandig onderteekeut), komt de apostel op hetzelfde onderwerp terug.

Om de heerlijkheid van Jezus als *den Zoon van God* in het licht te stellen:

Hebreëu „ . . . als Hij den eerstgeborene inbrengt in de wereld, zegt Hij: „En dat alle engelen Gods
1 : 6 : hem aanbidden.”

En die van *den Zoon des menschen*:

Hebreëu „ met heerlijkheid en eer hebt Gij hem gekroond, en hem *gesteld over de werken uwer handen*; alle dingen hebt Gij onder zijne voeten onderworpen. Want door hem alle dingen te onderwerpen, heeft Hij niets overgelaten, dat hem niet onderworpen zou zijn. Doch nu zien wij nog niet alle dingen aan hem onderworpen.”
2 : 7, 8 :

En die van *den Hoogepriester der toekomstige goederen*:

Hebr. 9 : „Maar *Christus*, gekomen als *Hoogepriester der toekomstige goederen*, is door den meerderen en volmaakteren tabernakel, . . . eens voor altijd ingegaan in het heiligdom,” . . .
11, 12, 28 : „Christus zal, *ten tweeden male zonder zonde verschijnen* aan hen, die hem verwachten tot behoudenis.”

Om te besluiten met de gewisheid van Zijn komst:

Hebreëu „Want nog een zeer weinig tijds, en hij die
10 : 37 : *komt, zal komen en niet vertoeven.*”

Waar wij met belangstelling de aangegeven Schriftuurplaatsen nalezen, zullen wij ontdekken, hoe de Heilige Geest den apostel Paulus deze kostbare en gezegende waarheid telkens ingegeven heeft, wanneer en waar zij in den samenhang der onderscheidene waarheden een plaats in te nemen heeft. En tevens, hoe hij in de brieven

aan Timotheüs en Titus

deze dienstknechten opwekt, daarbij de harten der geloovigen te bepalen. Zie 1 Tim. 6 : 14; 2 Tim. 4 : 1; Titus 2 : 13.

Werke de Heer, naar Zijn groote liefde en genade, door dienzelfden Geest, *waardoor Hij Zijn Woord heeft doen schrijven*, deze heerlijke, vertroostende en bemoedigende waarheid in de harten van allen, die door Gods genade gelooven in Hem als hun Heer en Heiland,

den hemelschen Bruidegom.

D. R.

Enkele opmerkingen over het boek Esther.

(Vervolg van bladz. 128.)

IV.

(Slot).

Mordechaï verhoogd! Mordechaï, de man, die zich kenmerkt door zijn *trouw aan Jehovah*; door zijn *liefde tot het volk Gods*; door zijn *beslistheid in zijn belijdenis*. Merkwaardige man!

Hij behoorde tot den stam van Benjamin en was een zoon van Jaïr, die een der gevankelijk weggevoerden was in de dagen van Jechonia, van wien we in 2 Kon. 24 : 15 onder den naam van Jojachin lezen. Op vreemden bodem, ver van Jeruzalem geboren, staat Mordechaï, evenals Daniël en Nehemia, als een getuige temidden van een volk, dat God niet kent. Van dezen trouwen man vermeldt het boek Esther eenige zeer schoone, navolgenswaardige eigenschappen.

Allereerst wordt ons zijn ontferming jegens de arme wees voor oogen gesteld. De dochter van zijn oom *Abichaïl* vindt na den dood harer ouders een trouw verzorger in den neef haars vaders. *Hadassa* — hoe is de naam dezer joodsche jongedochter reeds een bewijs voor haar

schoonheid, die later de opmerkzaamheid van den koninklijken dienaar en tenslotte van den koning zelf trekt, — want Hadassa beteekent „*mirt*” — was door Mordechaï tot zijn dochter aangenomen. Daarin toonde deze reeds, dat de gedachten Gods hem dierbaar waren. Hoe duidelijk had God door *Mozes* en *Hosea* doen uitspreken, dat de verlatene — de weduwe en de wees — Hem ter harte gaan. (Zie daarvoor Exod. 22 : 22; Deut. 14 : 29; Hosea 14 : 4). En later, als deze pleegdochter in het koninklijk paleis de gunsteling geworden is van Ahasveros, en met haar nieuwe levenspositie ook een anderen naam heeft ontvangen, nl. dien van *Esther*, hetwelk „*ster*” beteekent — gewis geen minder duidelijke heenvijzing naar haar schoonheid — is de zorg van Mordechaï niet verminderd. We lezen: „Mordechaï nu wandelde *allen dag* voor het voorhof van het huis der vrouwen, *om te vernemen naar den welstand van Esther*, en wat met haar geschieden zou.” (2 : 11).

In Zijn voorzienigheid heeft God het zoo geleid, dat in de dagen der ballingschap, toen Israëel in diepe vernedering zich bevond, enkelen der Joden in de omgeving der regeerende vorsten een plaats van invloed innamen. Denken we maar aan Daniël en diens vrienden, aan Nehemia, die schenker was voor het aangezicht des konings, en ook aan Mordechaï, die „*in de poort des ko-*

nings zat.” Daar vond deze gelegenheid, zoowel zijn trouw aan den koning, als zijn gehoorzaamheid aan Jehovah te openbaren. Heerlijk, wanneer we deze twee beginselen vereenigd aantreffen in den wandel dergenen, die God vreezen, gelijk we ze ook in het Woord des Heeren in één adem genoemd vinden. Lezen we niet: „Eert allen; hebt de broederschap lief; **vreest God, eert den koning?**” (1 Petr. 2 : 17.) Hoe menigmaal worden òf een dezer laatste beginselen, òf beide gemist. Mordechaï eerde den koning. Als „*Bigthan* en *Theres*, twee kamerlingen des konings, van de dorpelwachters, de hand zochten te slaan aan koning Ahasveros, dan kàn, dan mag Mordechaï niet zwijgen, maar hij geeft het koningin Esther te kennen, zoodat de zaak aan den koning komt en de beide ontrouwe dienaren den dood moeten sterven. Wel werd Mordechaï niets gedaan, (6 : 3), maar daar ging het hem ook niet om. Hij zocht niet zichzelf, maar hij had een trouw hart jegens zijn vorst. Evenwel het werd geschreven in de kronieken des konings (2 : 23), al bleef het voorloopig ook daarbij, en wat zooveel meer beteekende, het werd gegrift in het gedenboek, hetwelk voor des Heeren aangezicht is, waar niets wordt vergeten. De schenker gedacht niet aan Jozef, evenmin Ahasveros aan Mordechaï, doch de Heere gedenkt op Zijn tijd aan Zijn knecht Mordechaï en doet

bij den koning in een slapeloozen nacht de herinnering aan de nobele trouw van Mordechaï opleven, hetwelk de aanleiding wordt tot diens verhooging. (hfdst. 6). Mordechaï was zijn koninklijken meester onderdanig. Evenwel, en dat is zoo hoogst belangrijk, binnen de grenzen van zijn geweten, dat de gehoorzaamheid aan Jehovah boven alles stelt. Deze trouwe zoon Benjamins bevond zich in een zeer moeilijke positie. De koning gebod, dat alle knechten, die in de poort des konings waren, zich *neigen zouden voor Haman*, en zich zouden neerbuigen voor den zoon van Hammedatha, den Agagiet, die door den monarch was verhoogd en wiens stoel gezet was boven al de vorsten, die bij hem waren. (3 : 1, 2). Maar Jehovah had eeuwen te voren gesproken: „De oorlog des Heeren zal *tegen Amalek* zijn, *van geslacht tot geslacht.*” (Ex. 17 : 16). Hier moest gekozen worden: hier kwam het op beslistheid aan. Zonder te berekenen, wat de gevolgen er van konden zijn, zooals zoo menigeen doet in zulke oogenblikken, stelt Mordechaï het Woord des Heeren boven het bevel des konings en *hij buigt zich niet!* Een mensch goddelijke eer bewijzen, den Amalekiet hulde te brengen, terwijl de vloek des Heeren op hem rustte, dat liet het geweten niet toe. *Hananja*, *Misaël* en *Asarja* trotseerden den oven van Nebukadnezar; *Daniël*, den kuil der leeuwen, en

zoo komt ook *Mordechaï* met beslistheid naar voren, treedt voor de eer van Jehovah in het krijt, blind voor de gevolgen, welke die ook zijn mochten. „*Gode meer gehoorzaam, dan den menschen,*” dit woord van eenige ongeleerde Gallileesche visschers, discipelen des Heeren Jezus, is de grondslag en drijfveer van *Mordechaï* in zijn zeer prijzenswaardige beslistheid, een beslistheid, welke in de wereld en door de wereld misschien verachtelijk als onbuigzaamheid of nog erger gebrandmerkt wordt, maar door Jehovah erkend en beloond werd.

De omgeving bood *Mordechaï* geen steun. De hem omringende mededienaren verwonderen zich; roepen hem ter verantwoording, klagen hem aan. In stede van medewerking ondervindt *Mordechaï* tegenstand. Mozes had reeds gewaarschuwd: „*Gij zult de menigte tot booze zaken niet volgen*” (Ex. 23:2), — een ernstig woord ook voor onzen tijd van slapheid — en niet alleen volhardt *Mordechaï* in zijn weloverwogen en op het Woord des Heeren gegrond besluit, ten spijt van allen, die in de poort des konings zich bogen voor den koninklijken gunsteling, maar hij gaat nog verder en schaamt zich niet een Jood te zijn, (3:4). Het volk was in diepe vernedering, 't is waar, maar *Mordechaï* heeft toch blijikbaar niet vergeten, dat hij een zoon Abrahams was, en tot het volk behoorde, dat door God geliefd

wordt om der vaderen wil. Laten wij ons toch niet schamen Christenen te zijn, al moge dit ook de haat en de bespottung der wereld over ons brengen. Te „*lijden als een christen*,” is geen oorzaak van schaamte, maar is de aanleiding om God te verheerlijken. (Zie 1 Petr. 4 : 16). Het kwam er voor Mordechaï in die moeilijke dagen op aan, zijn vertrouwen op God te stellen. En nu moge in de ballingschap, ver van Zion, den getrouwen zonen Israëls de moed ontzonken en de lust vergaan zijn, om de harpen te grijpen en de liederen Davids te spelen; zij mogen daar geweest en den vijanden geantwoord hebben, als zij een lied begeerden: „Hoe zouden wij een lied des Heeren zingen in een vreemd land?” (Ps. 137), toch waren de woorden der mannen Gods hun in de moeilijkheden een zoete vertroosting, een hart onder den riem. „*Vertrouw op den Heere*, en doe het goede; . . . *verlustig u in den Heere*, *wentel uwen weg op den Heere* **Hij zal het maken**, en uwe gerechtigheid, doen voortkomen als het licht; — en nog een weinig, en de goddelooze zal er niet zijn; en gij zult acht nemen op zijne plaats, maar hij zal er niet wezen.” (Ps. 37).

Hoe heerlijk kon dit woord Mordechaï ter beoediging strekken.

Mordechaï's beslistheid en trouw brengt het geheele volk onder het slagnet van den boozen

Haman. Wat moet er toch wel omgegaan zijn bij dezen trouwen Jood, toen hij vernam dat Haman het gansche volk had gebracht onder het zwaard, dat weldra hen treffen zou. Het was Haman te gering, alleen Mordechaï te dooden. Aanvankelijk althans, want later barsten de grenzenlooze, onbedwingbare ijdelheid en gramschap toch los over den man, die de worm was aan Hamans wonderboom. „Dit alles baat mij niet, zoo langen tijd als ik den Jood Mordechaï zie zitten in de poort des konings,” zoo ontlast zich het van nijd overkropt gemoed van den „gelukigen” Haman (5 : 14). „Zeg morgen aan den koning, dat men Mordechaï daaraan hange (aan de galg van vijftig ellen hoog) en *ga dan vroolijk* met den koning tot dien maaltijd,” antwoordt Zeres, de vrouw van Haman, (5 : 15).

Aanvankelijk evenwel was het in Hamans oogen verachtelijk, alleen aan Mordechaï de hand te slaan. Daarom grijpt hij naar het wapen, hetwelk slechts onteert en wondt dengene, die het hanteert, d. i. naar het wapen van den laster, en hij treedt voor den koning met de volgende zware beschuldiging: „Er is een volk, verstrooid en verdeeld onder de volken in al de landschappen uws koninkrijks; en hunne wetten zijn verscheiden van de wetten aller volken; *ook doen zij des konings wetten niet*: daarom is het den koning niet oorbaar hen te laten blijven. Indien het den

koning goeddunkt, laat er geschreven worden, dat men hen verdoe: zoo zal ik tien duizend talenten zilvers opwegen" . . . (3 : 8. 9). Een vermenging van waarheid en leugen. De hand-langer van Satan, die de vernietiging op het oog had van het volk, dat den Heiland der wereld in den schoot droeg, trad in het spoor van zijn ervaren meester, den leugenaar van den beginne. De vijanden, welke ook door de verschillende eeuwen heen hun namen zijn — Faraö, Sanherib, Haman, Herodes, of wie ook — *„de vijanden maken listiglijk een heimelijken aanslag tegen uw volk, en beraadslagen zich tegen uwe verborgenen, zij hebben gezegd: Komt, en laat ons hen uit-roeien, dat zij geen volk meer zijn; dat aan den naam Israëls niet meer gedacht worde. Want zij hebben in het hart te zamen geraad-slaagd; tegen u hebben zij een verbond gemaakt.”* (Ps. 83 : 3—6).

Heeft Mordechaï bij dezen loop der dingen niet getwijfeld? Heeft hij geaarzeld, is hij één stap teruggetreden? En zoo niet, was hij dan zulk een ongevoelig man, dat hem het volk Gods niet ter harte ging? God-Zelf antwoordt op deze vragen.

„Mordechaï verscheurde zijne kleederen, en hij trok eenen zak aan met asch; en hij ging uit door het midden der stad, en hij riep met een groot en bitter geroep. En hij kwam tot voor de

poort des konings . . . bekleed met eenen zak." (4 : 1 2). Het hart van Mordechaï bloedde, ziende op zijn volk. Welk een liefde! Maar de droefheid doet hem tot God opzien, zoodat hij Esther laat boodschappen: „Want indien *gij* eenigszins *zwijgen zult* te dezer tijd, zoo zal *den Joden verkwikking en verlossing uit eene andere plaats ontstaan.*” (4 : 14). Welk een geloof! En dat, waar zelfs het licht van een „ster” der hope niet aan den hemel gloorde! En dit vertrouwen opent hem de oogen voor de leidingen der voorzienigheid Gods, waarom hij nog aan zijn woorden toevoegt; „Wie weet, of *gij niet om zulken tijd als deze is, tot dit koninkrijk geraakt zijt?*” (4 : 14). Met het oog op deze groote beproeving, zoo vertrouwde Mordechaï, had God de wegen zóó geleid, dat een dochter Israëls de plaats van den grootsten invloed aan de zijde des konings innam. Welk een energie des geloofs! Als voor den grooten apostel stond het ook voor Mordechaï vast: „*Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, want — God is getrouw!*” (1 Cor. 10 : 13). Maar naast die liefde, naast dat geloof, naast die hoop, geen aarzeling! Als een triomf klinkt het bij al dat leed ons in de ooren: „Toen ging Haman ten zelve[n] dage uit, vroolijk en goedsmoeds; maar toen Haman Mordechaï zag in de poort des konings, en dat hij niet opstond, noch zich voor

hem bewoog, zoo werd Haman vervuld met grimmigheid op Mordechaï." (5 : 9).

En Haman deed de galg maken." Het doodvonnis van Mordechaï zal weldra geteekend en daarna voltrokken zijn. Als eenmaal Jozef, gaat Mordechaï als het ware door den dood heen. Maar God grijpt in. Hij heeft den slaap in Zijn hand. „Hij geeft zijnen beminden den slaap," maar Hij kan ook den slaap doen wijken. Zoo deed God met Ahasveros. Opdat Haman verneederd en Mordechaï verhoogd zoude worden. Wonderbaar is Gods weg. De nood op het hoogst — de redding nabij! In plaats van dood — leven. Ja, nòg meer: *door den dood heen tot het leven!* Daar hebben we weer die groote en heerlijke Godsgedachte, die we overal in de bladzijden der Schrift terugvinden.

„Daarna keerde Mordechaï wederom tot de poort des konings." (6 : 12). Hoe treffend is dit. Hij is door de stad geleid en Haman heeft geroepen: „Alzoo zal men dien man doen, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft" (6 : 11), en nu keert hij terug in denzelfden staat, waarin hij van aanvang verkeerde. David keerde na de zalving tot koning terug tot de schapen (1 Sam. 16) en Mordechaï tot de poort. Daar wachtte hij Gods tijd af. De Heere zal het maken. En in dit vertrouwen wordt niemand, ook Mordechaï niet beschaamd!

Maar als dan de tijd, de bestemde tijd gekomen is, de tijd van verkwikking en verlossing, dan wordt het volk, dat „de staart” was „het hoofd,” een heerlijk, ofschoon zwak voorspel, van wat eenmaal geschieden zal. Evenwel moet eerst de vijand worden vernietigd. Haman wordt gehangen aan de galg voor Mordechaï opgericht. „Wie eenen kuil graaft, zal daarin vallen; en wie eenen muur doorbreekt, eene slang zal hem bijten.” (Pred. 10 : 8). En zijn tien zonen ondergaan hetzelfde lot. (9 : 10). Dan „*valt de vreeze der Joden op hen*” en „*bij de Joden was blijdschap en vreugde, maaltijden en vroolijke dagen.*” (8 : 17).

Welk een verandering ontstond er, toen „*Mordechaï gebood,*” (8 : 9), toen de trouwe Jood de de teugels van het bewind in handen kreeg. Hoe liefelijk is de beschrijving van dien heerlijken tijd der rust, welke aanbrak met de verhooging van den gesmaden Mordechaï. Hij was de man, „*die de tweede was bij den koning Ahasveros, en groot bij de Joden, en aangenaam bij de menigte zijner broederen, zoekende het beste voor zijn volk, en sprekende voor den welstand van zijn gansche zaad.*” (10 : 3).

Heerlijk slot van dit wonderbare, kleine boek! Een paradijs van heerlijkheid na de vermoeienissen van de woestijn. Een heerlijk beeld tevens van die duizendjarige heerlijkheid, waarin

Christus, nu door de Joden verworpen, *aangenaam* wezen zal bij Zijn broederen. Wanneer vervuld zal worden, wat zoo duidelijk in de Psalmen en Profeten en door den aartsengel Gabriël voorgezgd is. (Lees. o. a. Ps. 21 : 4—6; Ps. 72 : 1—7; Jesaja 11; Lukas. 1 : 32. 33). Mogen onze harten toch veel genieten van de wonderbare schoonheid van het ons zoo dierbaar Woord Gods!

J. T.

* * *

De heilige stad.

(Openb. 21 : 2—22 : 5.)

Evenals in Openb. 17 : 18 de groote hoer onder het beeld van een stad ons voorgesteld wordt, zoo ook wordt ons

De Bruid, de vrouw des Lams,
als een stad te aanschouwen gegeven. Het is geen werkelijke stad; doch onder dit beeld wil de Heilige Geest onze opmerkzaamheid vestigen op de Gemeente, in regeerende pracht en heerlijkheid, gedurende het 1000-jarig rijk, op aarde.

Wij wenschen onder de vele belangrijke onderscheidingen

de hoofd-kenmerken
der verheerlijkte Bruid aan te geven. Haar ka-

rakter is heilig; haar tehuis is den hemel, en haar oorsprong is God zelf (vs. 10). Vervolgens is zij versierd met de heerlijkheid Gods (vs. 11); welke heerlijkheid nu onze hoop is. (Rom. 5 : 2).

Haar Licht

of glans is gelijk Jaspis — een symbool der heerlijkheid Gods. (Openb. 4 : 3). God overdekt de stad met „Zijn heerlijkheid.” De muur is van Jaspis (vs. 18), alsook de eerste steen van het fundament (vs. 19). Alzoo, „de heerlijkheid Gods” is haar licht, haar zekerheid en tevens haar grondslag.

De muur,

„groot en hoog,” beteekent sterkte en veiligheid. Al wat niet overeenstemt met de heerlijkheid Gods, kan geen toegang tot deze heilige plaats bekomen. Een ieder, binnen dezen muur, is zeker en op een Goddelijke wijze bewaard.

Twaalf poorten en twaalf engelen

worden ons getoond. De poort was de plaats des gericht. De heerschappij over het toekomstige aardrijk zal niet aan engelen, maar den Zoon des menschen worden overgegeven (Hebr. 2 : 5), en de geloovigen zullen met Christus de wereld oordeelen (1 Kor. 6 : 2), terwijl de twaalf apostelen over de twaalf stammen Israëls regeeren zullen (Matth. 19 : 28); daarom vinden wij de namen der twaalf stammen Israëls op de poorten. Engelen worden nimmer grooter dan die-

naren. De geloovigen in Christus zijn *kinderen* Gods. Engelen zijn de wachters aan de poorten om de bevelen uit te voeren.

De twaalf fondamenten

der stad, hebben de namen der twaalf apostelen des Lams. De twaalf apostelen hebben een bijzondere plaats in de Gemeente, daar zij volgens Efez. 2:20 „het fundament” vormen. De twaalf fondamenten zijn onderscheiden in grootte, sterkte en pracht, maar tezamen vereenigd stellen zij ons God voor in de geestelijke heerlijkheid van Zijn natuur en wezen.

De maat der stad, muur en poorten

zijn Goddelijk gemeten, en toonen ons een volkomen kubiek. Om Jeruzalem, de aardsche stad, te meten, wordt een linnen snoer gebruikt (zie Ezech. 40:3 en Zach. 2:1); doch een „gouden rietstok” (Goddelijke gerechtigheid) daarentegen is de eenige en rechte maatstaf om de verheerlijkte Gemeente te meten.

De maat der muur.

De muur wordt afzonderlijk gemeten, echter met denzelfden gouden rietstok. Doch in plaats gelijk te zijn aan de verbazingwekkende grootte der stad, is zij 144 ellen hoog. De eerste maat beteekent de volkomenheid der Gemeente in heerlijkheid in betrekking tot God; de tweede maat wil aangeven de Gemeente in betrekking tot de engelen en menschen.

De bouw der muur

was van jaspis, wat aanduidt, dat de heerlijkheid Gods onze beschutting en veiligheid zijn zal. De stad zelf was van „zuiver goud, aan zuiver glas gelijk,” hetwelk ons aantoonst, dat dan openbaar zal worden, dat wij in Christus de gerechtigheid Gods bezitten. (2 Kor. 5 : 21).

Poorten van paarlen.

„Elke der poorten was uit ééne paarl.” De poorten zijn op geheel waardige wijze in den muur der heerlijkheid — de paarl in de jaspis — geplaatst. Dit geeft ons te zien, dat eenmaal Israël, de engelen en de menschen bij het aanschouwen dier poorten van paarlen, tot de erkenning zullen komen, dat „Christus de Gemeente heeft liefgehad, en zichzelf voor haar heeft overgegeven.” (Efez. 5 : 25). Ja, dat de Gemeente voor Hem „de paarl van groote waarde is.” (Matth. 13 : 46).

De gouden en doorschijnende

straten der stad,

toon ons, dat de wegen der woestijn achter ons liggen. Het zand is hier verwisseld voor gouden straten in de gouden stad. Hier verontreinigt niets meer, en het wasschen der voeten is niet meer noodig.

In die stad zag Johannes

geen tempel.

Daar is geen heilige der heiligen, noch voorhang, noch eenige afsluiting om de heerlijkheid Gods

te beletten uit te stralen. Alle verlost en zullen haar aanschouwen. De zwakste der geloovigen zal evengoed als Paulus, den Heer Jezus aanschouwen. „Ik zag geen tempel in haar,” wil zeggen: Wij zullen Jezus zien. God en het Lam zullen zich aan alle geloovigen in de gouden stad doen kennen en genieten.

Geen geschapen licht.

„De stad heeft de zon en de maan niet noodig om haar te beschijnen; want de heerlijkheid Gods heeft haar verlicht, en het Lam is hare lamp.” De gansche stad is ééne zee van het heerlijkste licht.

De volken

zullen in haar licht wandelen. Wat nu de roeping der Gemeente is — het licht der wereld te zijn — zal zij dan in volmaaktheid zijn. (Matth. 5 : 14—26). Het Lam zal het inwendige der stad verlichten, de heiligen zullen het naar buiten doen uitstralen.

De huldiging der volken.

„De koningen der aarde zullen hunne heerlijkheid tot haar brengen.” De zetel of troon der wereldheerschappij is dan de verheerlijkte stad.

De poorten altijd open.

De geopende poorten toonen ons de zekerheid der volkomen rust. Maar, zoo de avondschemering intreedt, worden zij dan niet gesloten? — Neen, nimmer; want „geen nacht zal daar zijn.”

Een gezegende, eeuwige dag, die geen avond kent.

En in haar zal

niets onreins binnengaan,

want zij is het tehuis der heiligen en verheerlijkten. Alleen zij zullen binnengaan, wier namen geschreven zijn in het boek des levens des Lams.

De troon Gods en des Lams.

Dit is een troon, waarin majesteit en nederigheid zich vereenigen, en de zegen voor altijd te vinden is. Het is genade heerschend door gerechtigheid, zooals wij lezen in Rom. 5 : 21.

Een rivier van water des levens
zal onafgebroken vlieten.

De Boom des levens,

met zijn verschillende en talrijke vruchten, geeft eeuwige voeding, terwijl zijn „bladeren” tot genezing zijn der volken in het 1000-jarig rijk.

Er zal geen vloek meer zijn.

De troon Gods en des Lams één geheel zijnde, zal de heerlijkheid en den zegen Gods in volkomenheid bevatten, terwijl zijn slaven Hem zullen dienen. Nu dienen wij Hem in zwakheid en onvolmaakt; maar dan zullen wij Hem eeuwig in kracht en in volmaaktheid dienen.

Zijn aangezicht.

„Zij zullen *Zijn aangezicht* zien.” Hier wordt ons een zegen medegedeeld, heerlijker en kostelijker als de zoetste harptonen, de heerlijkste

kroon of het kostbaarste kleet. De allerbeste wijn wordt ons hier aangeboden. Wij zullen het aangezicht zien van Hem, die voor ons stierf, en „Zijn Naam” zal op ons voorhoofd zijn, d. w. z. voor niemand zal onze betrekking tot Hem een verborgenheid zijn. Ieder zal weten, dat wij Hem toebehooren.

De regeering.

Wij zullen heerschen van eeuwigheid tot eeuwigheid. Dit omvat het 1000-jarig rijk en de eeuwigheid. Ons dienen en heerschen, alsook onze vreugde, zal eeuwig duren.

Hiermede eindigt deze wondervolle en heerlijke beschrijving der Gemeente Gods in heerlijkheid. Een beschrijving, die zich ver over de bedeeing van het 1000-jarig rijk uitstrekt. In de eeuwigheid zal de Gemeente in een heerlijkheid regeeren, waarvan de glans nimmer zal verflauwen of ondergaan.

A. E. B.

Beantwoording van vragen.

T. te E. vraagt een verklaring over Hosea 6 : 1—3.

In deze verzen vinden wij de uiting van den godvruchtigen Hosea, wiens hart brandt van liefde tot zijn volk, hetwelk Jehovah vergeet, diens naam ontheiligt en het gewisse oordeel tegemoetsnelt. In de drie schoone verzen, waarmeê hoofdstuk 6 aanvangt, hebben we een

belangrijken tusschenzin.

Het einde van het voorgaande hoofdstuk bevat de aankondiging van het oordeel. Het 4de vers van hfdst. 6 komt op het oordeel terug. De weldadigheid in Israël was als een morgenwolk en vroegkomende dauw, die henengaat. Dit wijst op een *zeer kortstondige* verandering. Er was geen diepte, geen waarheid in de verootmoediging. Het hart was niet verbroken, de geest niet verslagen. Daarom is er opnieuw plaats om het oordeel aan te kondigen.

De verzen 1—3 staan nu als een tusschenzin in al hun schoonheid voor ons. De profeet smeekt het volk tot den Heere, die reeds met tuchtigingen tot Zijn volk gekomen was, terug te keeren. De gezant Gods kent het hart van Jehovah, en hij roept Israël toe:

„Komt en laat ons met oprecht berouw en belijdenis van onze zonde wederkeeren tot

den Heere, onzen eenigen Heiland en Ontfermer; want Hij heeft in Zijne grimmigheid als een leeuw (lees hfdst. 5 : 14) **verscheurd**, zoodat wij den dood nabijgekomen zijn, en Hij zal ons, als onze eenige en ware geneesheer (Exod. 15 : 26; Deut. 32 : 39) **genezen**; Hij heeft geslagen in Zijn toorn, zoodat wij in ons hart gewond zijn, en Hij zal ons **verbinden**, zoodat wij van onze wonden genezen. Hij zal ons uit den zedelijken dood, door Zijn genade **na twee dagen**, na een *zeer korten lijdenstijd* levend maken; op den **derden dag** zal Hij door Zijn erbarmen ons uit het verderf **doen verrijzen**, en wij zullen onder Zijn bescherming, in het genot Zijner gunst en in het aanschouwen van Hem **voor Zijn aangezicht leven**. Dan zullen wij **kennen**, wij zullen **vervolgen**, d. w. z. met allen ernst voortgaan en toenemen, om den Heere te kennen als onzen Geneesheer en Bevrijder. **Zijn uitgang is bereid als de dageraad**; na een langen nacht van dwaling, van zonde en ellende, zal op eens de dag worden aangekondigd, die alle duisternis verdrijft (lees: Jes. 58 : 8); en Hij zal in den Messias (lees: 2 Sam. 23 : 4; Ps. 72 : 6) tot ons **komen als een vruchtbaarmakende regen, als de spade regen en vroege lente-regen des lands**.

Het oog des geloofs van den profeet boort, als het ware, door de samenpakkende wolken des oordeels heen, en ziet Israëls verlossing in de

toekomst. Lees het hiermede overeenstemmend getuigenis in Jes. 26 : 19; Ezech. 37 : 1—14.

Dezelfde vraagt een verklaring over de woorden in Openb. 2 : 10: „*Gij zult een verdrukking hebben van tien dagen.*”

De Heilige Geest stelt ons door de gemeente van Smyrna de Christelijke kerk voor in *de tweede en derde eeuw*. In dien tijd zuchtten de Christenen en leden veel onder den druk der meest gruwelijke vervolgingen der Romeinsche keizers. Het bloed der martelaren stroomde in **tien** op elkander volgende vervolgingen; en de laatste, onder keizer Diocletianus, heeft juist **tien** jaren geduurd. Alzoo een zeer juiste en merkwaardige vervulling van het Woord der profetie.

De Heere Jezus, „de Eerste en de Laatste, die dood geweest en levend geworden is,” Hij, die met souvereine macht over de omstandigheden beschikken kan, bepaalt geheel nauwkeurig en onveranderlijk den tijd der beproeving met de woorden: „*Gij zult een verdrukking hebben van tien dagen.*” De satan kan niet verder gaan dan God hem toelaat. Zonder den wil des Heeren valt geen haar van ons hoofd; op welke wijze de verdrukking ook tot ons komen moge, wij ontvangen ze steeds uit de handen van onzen hemelschen Vader, die „met de verzoeking ook de uitkomst geeft.” (1 Kor. 10 : 13).

Mijn Jezus.

Jezus, mijn Heer; mijn Gerechtigheid;
Drager van eeuwige heerlijkheid;
Mijn Licht en mijn Leven; mijn Zaligheid,
Wien ik mijn liedren van dankbaarheid wijd.

Schatten van peillooze lieflijkheid,
Zonder een zweem van vergankelijkheid;
De eeuwen verduurt Gij, maar blijft gelijk;
Rots, waar 'k op staan kan en Burcht, waar ik wijk.

Schuilplaats voor stormvloed; in zwakheid kracht;
Schaduw bij hitte; mijn Rust, zoo zacht;
Mijn Schepper en Redder, mijn trouwe Gids;
Schild, waarop uitdooft de giftigste flits.

Schild om te schuilen; mijn Beukelaar;
Helm van mijn heil en mijn Hoop, zoo klaar;
Gezant van mijn God, die mij vrede bracht;
Heer der heirscharen; en Held vol van kracht.

J. T.

(Vrij naar 't Engelsch).

Een nuttige en leerrijke opmerking

VAN

DR. H. ROSSIER.

Ik geloof, dat het noodig is, een opmerking te maken, van groot gewicht voor hen, die zich veel met de profetieën bezighouden. Met den wensch in het hart, dat zij het steeds meer zullen doen, wil ik hen toch waarschuwen voor het gevaar, dat er in gelegen is, dit onderwerp alleen te onderzoeken tot bevrediging hunner nieuwsgierigheid. Zij, die aan deze neiging van het natuurlijk hart toegeven, stellen alleen belang in de profetieën met het oog op de toekomstige gebeurtenissen, en zij maken dáárvan een bepaald onderwerp van studie. Zij verzamelen zich op die wijze misschien kennis, maar — hun hart blijft er koud en onverschillig bij. Alleen, als zij het doel van de profetie begrijpen en waardeeren, zullen zij voor dit gevaar bewaard blijven.

De profetie is in de allereerste plaats de openbaring van *de kracht* en *de komst* onzes Heeren Jezus Christus. (2 Petr. 1 : 16.) Deze beide dingen werden den discipelen in een gezicht getoond op den heiligen berg. Daar ontrolde zich voor hun

oog een prachtige schildering der toekomstige heerlijkheid van Christus in Zijn koninkrijk: Zijn komst, als Hij de teugels van het bewind in handen neemt, en de kracht, waarmee Hij Zijn koninkrijk op aarde zal vestigen. Ditzelfde tooneel deed aan hun oogen voorbijgaan de hemelsche *sfeer* van dat koninkrijk, waarin de Heer, in heerlijkheid verschijnende, zich onderhield met den door God begraven Mozes, en met den profeet Elia, die in den hemel opgenomen was, zonder den dood te zien.

Maar anderzijds, terwijl de profeten ons de toekomstige heerlijkheid van Christus blootleggen, kunnen zij niet zwijgen over *Zijn lijden*, dat zelfs het fundament is *Zijner heerlijkheid*. Daarom zegt de apostel Petrus, dat de Geest door de profeten „te voren getuigde van het *lijden*, dat op Christus komen zou, en van de heerlijkheid daarna.” (1 Petr. 1 : 11.) De apostel voegt er aan toe: „Dat zij niet voor zichzelf, maar voor ons deze dingen bedienden.” De toekomstige geloovigen, of zij Christenen waren of Joden, moesten deelhebben aan dit *lijden* en aan deze *heerlijkheid*. Daarom duidt de apostel Petrus in zijn eersten brief door deze twee woorden zoo dikwijls het het deel aan van de Christenen, die het Jodendom waren uitgegaan. Evenwel behandelt de profetie niet den tegenwoordigen toestand van het Christendom; men zal er veeleer vinden, behalve het

lijden en de heerlijkheid van Christus, al het lijden en de eindelijke heerlijkheid van het overblijfsel van Israël, welks geschiedenis zoo nauw verbonden is met die van hun Heiland.

En ten laatste heeft de profetie een hoogst belangrijk doel, n. l. ons gescheiden te houden van de *wereld*. De openbaring van Christus trekt onze *harten* tot Hem, die voor ons geleden heeft, en houdt ze bezig met Zijn heerlijkheid. De openbaring van het ware karakter dezer wereld spreekt tot ons *geweten*, en scheidt ons af van hetgeen ons omringt, hoewel wij geroepen zijn, door deze wereld heen te gaan. Van dit standpunt gezien, is de profetie „als een lamp, schijnende in een duistere plaats, totdat de dag aanbreke en de morgenster opga in onze harten.” (2 Petr 1 : 19.) Als wij het profetisch licht niet hadden, zouden wij het spoor bijster raken, en in de strikken vallen, die Satan spant om ons te verderven.

Dit zijn de verschillende doeleinden der profetie, en wij kunnen er nog bijvoegen, dat zij de *hoop* onderhoudt op de heerlijke zegeningen, die wij in 't vooruitzicht hebben.

(*Ontleend aan de Voorrede van de Beschouwing over de profetie van Zacharia.*)

De „Spruite.”

Onder de vele schoone en merkwaardige namen en titels, welke in de Schrift den Heere Jezus gegeven worden — bijna 200 verschillende — komt ook de naam „Spruite” voor.

Wanneer wij bij dezen naam onze aandacht bepalen, krijgen wij dadelijk een goddelijk beginsel te zien, n.l. God, die zich verheerlijken wil en groot maakt in wat onder den mensch nietig en gering geacht wordt.

Spruit of scheut of rijsje!

Hoe worden wij door deze woorden aanstonds herinnerd aan de woorden: „Want daar zal een *rijsje* voortkomen uit den afgehouden tronk van Isaï, en een *scheut* uit zijn wortelen zal vrucht voortbrengen, en op hem — lezer! let nu wel op wat er volgt! — zal *de Geest des Heeren* rusten, *de Geest der wijsheid* en *des verstands*, *de Geest des raads* en *der sterkte*, *de Geest der kennis* en *der vreeze des Heeren.*” (Jes. 11 : 1, 2.) De Geest zeventvoudig, de Heilige Geest in volkomenheid, zoodat bevestigd wordt, wat Johannes de Dooper van den Heere Jezus getuigd heeft: „Want God geeft (hem) den Geest niet met mate.” (Joh. 3 : 34.) Naar ’s menschen beoordeeling nietig en gering; voor God groot en heerlijk; naar des Vaders beoordeeling *de Per-*

soon, de eenige Persoon, op Wien de Heilige Geest, zonder mate, kon rusten.

Als wij Nathanaël — den Israëliet, in wien geen bedrog is — hooren vragen: „Kan uit Nazareth iets goeds zijn?” (Joh. 1 : 47), dan ligt in deze vraag voldoende opgesloten, hoe en wat de gedachten der menschen waren over de stad in „het Gallilea der volken.” Een door de inwoners des lands niet geacht stedeke. In het Oude Testament wordt het niet genoemd; en wanneer de Heilige Geest den naam er van vermeldt, dan is dit in overeenstemming met Hem, die in dit stadje zal worden opgevoed, „opdat vervuld zou worden, hetgeen gesproken is door de profeten: Hij zal *Nazaréner* (wat zeggen wil: „tenger rijsje”) genoemd worden.” (Matth. 2 : 23.)

Hoe wonderbaar! Ja, is de Heer Jezus wonderbaar in Zijn grootheid en heerlijkheid, Zijn vernedering en armoede zijn niet minder bewonderenswaardig. Is Zijn Persoon onvergelykelyk in voortreffelykheid boven engelen en menschen, in Zijn armoede en onwaardigheid onder de menschen is Hij ook de Eenigste.

Hoe was Zijn naam in den mond van het volk? „*Jezus, de Nazaréner.*” (Luk. 18 : 36.) Hoe luidde het opschrift boven Zijn kruis, door Pilatus, den Romeinschen stadhouder, geschreven? Andermaal: „*Jezus, de Nazaréner.*” Ja, ook Petrus, in zijn prediking op den Pinksterdag,

spreekt over den Heer als: „*Jezus, den Nazaréner,*” (Hand. 2 : 22.) „In den naam van Jezus Christus, *den Nazaréner,*” zegt hij tot den man, die kreupel geboren is, „sta op en wandel.” (Hand. 3 : 6.) In een volgend hoofdstuk betuigt de apostel „het gansche volk Israëls,” dat door den naam van Jezus Christus, *den Nazaréner,* de man, die meer dan veertig jaren oud, en van moeders lijf af kreupel was, gezond voor hen staat. In Hand. 6 : 14 hooren wij valsche getuigen tegen Stéfanus, smalend zeggen: „Wij hebben hem hooren zeggen, dat deze *Jezus, de Nazaréner,* deze plaats zal verbreken, en de zeden veranderen zal, welke Mozes ons overgeleverd heeft.” Ook te Cesaréa, waar Petrus ten huize van Cornelius het evangelie verkondigt, duidt hij den Heer aan met de woorden: „*Jezus van Nazareth.*” (Hand. 10 : 38.) Ja, zelfs de Heer uit de heerlijkheid, als Hij Saul van Tarsus op den weg naar Damaskus verschijnt, laat op de vraag: Wie zijt gij, Heer? zijn vervolger hooren: „*Ik ben Jezus, de Nazaréner.*” Lees nu eens na, lieve lezer of lezeres! dat deze woorden: „*Jezus de Nazaréner*” alleen voorkomen in Hand. 22 : 8. In Hand. 9 en 26 wordt ook van de bekeering van Saul melding gemaakt, doch in deze plaatsen lezen we niet van Jezus, den Nazaréner. In hfdst. 9 deelt Lukas, door den Heiligen Geest, het ons mede als feit; in hfdst. 26 spreekt Paulus tot

Agrippa, een Edomiet van afkomst. Maar waar hij voor den *Joodschen raad* te Jeruzalem zich laat hooren, daar moeten zij, die Christus veroordeeld hebben tot den kruisdood, vernemen, dat

Jezus, de Nazaréner, leeft

en aan hem verschenen is. Is 'dit niet een begin van de treurzang, waarvan het voorspel vernomen is door de broeders van Jozef, toen zij moesten hooren: „Ik ben Jozef, uw broeder, *dien gij naar Egypte verkocht hebt?*” (Gen. 45 : 4), en welke straks in volle toonzetting zich zal laten hooren, als de Heer Jezus aan Zijn volk Zich zal openbaren met „de wonden in Zijn handen, waarmede Hij geslagen is in het huis Zijner liefhebbers?” (Zach. 13 : 6.)

„Want hij is als een *rijsje* voor zijn aangezicht opgeschoten, en als een wortel uit eene dorre aarde; hij had geene gedaante noch heerlijkheid; als wij hem aanzagen, zoo was er geene gestalte, dat wij hem zouden begeerd hebben. Hij was *veracht*, en *de onwaardigste* onder de menschen, een man van smarten, en verzocht in krankheid; en een iegelijk was als verbergende het aangezicht voor hem; hij was *veracht*, en wij hebben hem *niet geacht* Doch het behaagde *den Heere* (Jehovah) *hem te verbrijzelen*; *Hij* heeft hem krank gemaakt; als zijne ziel zich *tot een schuldoffer* gesteld zal hebben, zoo zal Hij zaad zien, hij zal de dagen verlengen, en het

welbehagen des Heeren zal door zijne hand gelukkiglijk voortgaan. Om den arbeid zijner ziel zal hij het zien en verzadigd worden; door zijne kennis zal mijn knecht, de rechtvaardige, velen rechtvaardig maken, want hij zal hunne ongerechtigheden dragen. Daarom zal Ik hem een deel geven van velen, en hij zal de machtigen als een roof deelen; omdat hij zijne ziel uitgestort heeft in den dood, en met de overtreders is geteld geweest, en hij veler zonden gedragen heeft, en voor de overtreders gebeden heeft.” (Jes. 53 : 2, 3, 10—12.)

Als een *rijsje* heeft de Heere Jezus Zichzelven in den dood overgegeven, is Hij *het schuldoffer* geworden, en daardoor heeft Hij den grondslag gelegd voor alle zegeningen Gods in genade; zegeningen nú voor een iegelijk, die in Hem gelooft, zegeningen voor Israël in de toekomst. Door en op grond van Zijn kostbaar bloed, „het bloed des Nieuwen Testaments,” is Hij

Borg geworden van een beter verbond. (Hebr. 7 : 22.) Dit beter of nieuw verbond zal na de opneming der Gemeente met Israël worden opgericht, zooals ons duidelijk in Jeremia 31 : 31—34 en Hebr. 8 : 8—12 medegedeeld wordt. Het wordt *niet* met de volken, maar met *het huis Israëls* en *het huis van Juda* opgericht; en de Heer Jezus zelf is daarvoor Borg, doordien Hij „door den eeuwigen Geest zichzelf Gode

onberispelijk heeft opgeofferd." (Hebr. 9 : 14.)

En als „rijsje" zich opgeofferd hebbende, heeft God Hem uit de dooden opgewekt. „De dagen zijn Hem verlengd geworden," en Hij is geworden
des Heeren Spruite.

Hij, die op deze aarde in armoede en vernedering „het rijsje" was, Hij die aan het kruishout stierf, „afgesneden was uit het land der levenden," Hij is door God levend gemaakt en opgewekt uit de dooden, tot een Heer en tot Christus gemaakt, aan de Gemeente gegeven als haar Hoofd; en straks zal Hij uit den hemel in heerlijkheid geopenbaard worden op aarde, en dan zal de Heere Jezus als
de Spruite

door God geopenbaard worden. Wij lezen toch in Zacharia 3 : 8: „Want ziet, Ik zal mijnen knecht, **de Spruite**, doen komen. Want ziet, aangaande dien steen, welken Ik gelegd heb voor het aangezicht van Josua, op dien eenen steen zullen zeven oogen wezen; ziet, Ik zal zijn graveersel graveeren, spreekt de Heere der heirscharen, en Ik zal de ongerechtigheid dezes lands op eenen dag wegnemen."

In dit gedeelte van het profetisch woord is „de steen met de zeven oogen" Christus, in Wien de volheid van de kennis der gedachten Gods gevonden wordt, en die tevens ook de volkomen uitdrukking dier gedachten is. „Ik zal zijn graveersel graveeren," zegt God. Christus, de mensch

In vernedering, het „rijsje” en „de verworpen steen” van weleer, is de openbaring van het wezen Gods, de **Waarheid**, (Joh. 14 : 6); „het beeld des onzienlijken Gods,” (Kol. 1 : 15); „God, geopenbaard in het vleesch.” (1 Tim. 8:16.) In Hem heeft God Zich geopenbaard, en in Hem zal Hij Zich doen kennen in de toekomstige bedeeing, in de heerlijke regeering van den Zoon des menschen.

Wanneer wij nu in het boek de Openbaring lezen van „zeven geesten,” „zeven lampen,” en „zeven oogen,” dan duiden deze woorden een en denzelfden Geest aan, doch telkens in een verschillend karakter. In Openb. 1 : 4 lezen we van de „zeven geesten, die voor Zijnen troon zijn.” Hier hebben we de volheid van den Geest Gods, welke de eerste plaats inneemt in het wereldbestuur, en de Uitvoerder is van Gods macht. In Openb. 4 : 5 is sprake van „de zeven vurige lampen, die branden voor den troon, welke zijn de zeven Geesten Gods.” Dit is de volheid van den Geest, die in het licht weet te stellen en tot het oordeel zal verwijzen alles, wat in opstand is tegen de regeering Gods op aarde. De Heilige Geest derhalve als een ontdekkend Licht en een verterend vuur. In Openb. 5 : 6 zien wij **het Lam**, dat „zeven hoornen en zeven oogen heeft, welke zijn de zeven Geesten Gods, uitgezonden over de geheele aarde. Het is Christus, die de volheid van wijsheid en inzicht bezit,

„de Steen, op welken zeven oogen zijn;
 en tevens bekleed is met de volheid van macht,
 hetgeen wordt aangeduid door de „zeven hoornen.”

Christus, het geslachte Lam, — voorheen het
 „rijsje” uit den afgehouden tronk van Isaï. —
 zal door God als **de Spruite** worden geopen-
 baard, en dan als Degene, die Gods wegen vol-
 maakt kent, ook met volkomen macht de plannen
 Gods uitvoeren, en ten zegen voor Zijn volk als
de goede Herder

de verdreven schapen Israëls bijeenvergaderen.

„De tijden der verkwikking van het aangezicht
 des Heeren” zullen dan aanbreken. Zie Hand. 3 : 19.

Toen de Heer al de steden en dorpen van het
 Joodsche land rondreisde, in de synagogen het
 evangelie des koninkrijks predikte, en elke ziekte
 en kwaal genas, zag Zijn teederzorgend oog en
 liefhebbend hart de verstrooide schare. En deze
 ziende, werd Hij „met ontferming bewogen over
 hen, omdat zij afgemat waren en verstrooid,

gelijk schapen, die geen herder hebben.”
 (Matth. 9 : 36.)

Wel waren er toen vele herders, herders in
 naam, die niets verschilden van huurlingen, en
 waarover God Zijn wee moet doen hooren.
 „Wee den herderen, die de schapen mijner weide
 ombrengen en verstrooien, spreekt de Heere.
 Daarom zegt de Heere, de God Israëls, alzoo
 van de herders, die mijn volk weiden: Gijlieden

hebt mijne schapen *verstrooid* en hebt ze *verdreven*, en hebt ze *niet bezocht*: zie, Ik zal over u bezoeken de boosheid uwer handelingen, spreekt de Heere; en

**Ik zal het overblijfsel mijner schapen zelf
vergaderen**

uit alle de landen, waarhenen Ik ze verdreven heb, en *Ik zal ze wederbrengen tot hunne kooien*, en zij zullen vruchtbaar zijn en vermenigvuldigen; en Ik zal herders over hen verwekken, die ze weiden zullen, en zij zullen niet meer *vreezen* noch *verschrikt* worden, noch *gemist* worden, spreekt de Heere. Zie, de dagen komen, spreekt de Heere, dat Ik David

eene rechtvaardige Spruite
zal verwekken, die zal,

Koning zijnde,

regeeren en voorspoedig zijn, en recht en gerechtigheid doen op de aarde. In zijne dagen

zal Juda verlost worden en

Israël zeker wonen,

en dit zal zijn naam zijn, waarmede men hem zal noemen:

de Heere onze Gerechtigheid.

Daarom zie, de dagen komen, spreekt de Heere, dat zij *niet meer zullen zeggen*: Zoo waarachtig als de Heere leeft, die de kinderen Israëls *uit Egypteland heeft opgevoerd*, maar: Zoo waarachtig als de Heere leeft, die het zaad van het huis Israëls *heeft opgevoerd en die het aangebracht*

heeft uit het land van het Noorden, en uit alle de landen waarhenen Ik ze gedreven had; want zij zullen wonen in hun land." (Jer. 23 : 1—8.)

Heerlijke, zegenrijke dagen gaat Israël tegemoet!

Dagen van ongekende grootheid en voorspoed; dagen van vreugde en ongestoord genot! Wel moet er nog een tijd van loutering, van beproeving voorafgaan; maar uit den smeltkroes eenmaal door God uitgered, zullen de stammen Israëls onder de regeering van hun Messias, den vroeger door hen verworpen Jezus, *den Nazeréner*, in vrede en zekerheid zich nederzetten, „een iegelijk zijn naaste noodigend onder den wijnstok en onder den vijgeboom." (Zach. 3 : 10.)

„Te dien dage zal

des Heeren Spruite

zijn tot sieraad en tot heerlijkheid, en de vrucht der aarde tot voortreffelijkheid en tot versieringen dengenen die het (oordeel) ontkomen zullen in Israël." (Jes. 4 : 2.)

Dan zal dus alles naar Gods gedachten, en naar Zijn eeuwige trouw en onkreukbare gerechtigheid ten gunste en zegen omgewend worden.

Zoo onteerd en vernederd, gehoond en bespot, gesmaad en verworpen Christus is geweest op deze aarde, zóó heerlijk en groot, machtig en sterk, verheven en erkend zal Hij straks worden, wanneer God Hem in heerlijkheid zal openbaren; en Hij dan door Zijn aardsche volk Israël als de koning,

de aan de vaderen Beloofde, maar door hen niet geachte, zal worden aangenomen. Dezelfde, en geen andere als de Heere Jezus, „het rijsje” van voorheen, zal geopenbaard worden aan de twaalf stammen Israëls. Hij zal alle verdrevenen uit de vier winden der aarde bijeenvergaderen, hen in hun land brengen en dan als

Koning-Priester

Zijn plaats op den troon van David te Jeruzalem innemen.

Wij lezen toch in Zach. 6 : 12: „Alzoo spreekt de Heere der Heirscharen, zeggende: Ziet, een man,

wiens naam is Spruite,

die zal uit zijne plaats spruiten, en

hij zal des Heeren tempel bouwen.

Hoe wonderbaar groot en gezegend!

Welk een omwending! „De man van smarten en verzocht in krankheden” van weleer, dan zoo heerlijk! Hij, die voorheen door Zijn volk „veracht” en „niet geacht” is geworden, Hij zal dan den tempel bouwen, den tempel, waarvan in Ezech. 40—46 ons het bestek te lezen gegeven wordt.

Rustte op Hem, toen Hij als een „rijsje” op deze aarde in genade zich openbaarde, de Heilige Geest in volmaaktheid; straks, als Hij, **de Spruite**, uit Zijne plaats gesproten zal zijn, zal men Hem zien „**het sieraad dragende.**” Dit sieraad is een tienvoudige zedelijke heerlijkheid Gods, nl. majesteit, gerechtigheid, heiligheid, reinheid, macht,

wijsheid, waarheid, goedheid, genade en liefde, welke alleen in het bezit is van Christus, en welke door Hem zal worden geopenbaard in gemeenschap met de Gemeente, want van haar (de Gemeente) wordt ook gezegd: „Hebbende de heerlijkheid Gods; en: „De heerlijkheid Gods heeft haar verlicht.” (Openb. 21 : 11 en 23.)

„En Hij zal zitten en heerschen op Zijnen troon; en

Hij zal Priester zijn op Zijnen troon.”

(Zach. 6 : 13).

Een troon zal er dus zijn, en op denzelfven zal Hij als Priester *zitten*; niet *staan*, zooals in de bedeeing van ouds Aäron en zijn zonen, omdat toen het verzoeningswerk niet volbracht was. Neen, Christus is de Hoogepriester der *toekomende goederen*; Hij heeft het verzoeningswerk als „het rijsje uit den afgehouden tronk van Isaï” voor eeuwig volbracht, en Hij zal straks worden gezien als de *ware Melchizédek*, de Koning der gerechtigheid en de Koning des vredes, „de Middelaar eens nieuwen verbonds,” (Hebr. 12 : 24), en ook de Middelaar Gods en der menschen,” (1 Tim. 2 : 5), die het volk zal zegenen in den naam van God, en God in den naam van het volk.

„En *de raad des vredes* zal tusschen die beiden wezen.” (Zach. 6 : 13.) — Het plan en eeuwig voornemen Gods, *de raad des vredes*, zal dan volkomen vervuld zijn ten opzichte der aarde. De woorden, door de engelen gesproken in

Efratha's velden, in den nacht waarin „het rijsje,” — Hij die is: *Immanuël, God met ons*, — geboren werd, zullen dan in werkelijkheid in vervulling gaan en dan zal het zijn: „Vrede op aarde, in de menschen een welbehagen!”

Welk een heerlijke, wonderschoone toekomst staat Israël te wachten! Doch de geloovige in deze bedeeing kan zich reeds nu verlustigen in den Heer, en met een vreugdevol hart de lof bezingen van Hem, die voor ons leed en stierf; die voor ons in het graf nederdaalde; maar ook uit de dooden is opgestaan en nu als Hoogepriester aan de rechterhand van God gezeten is, „een eeuwige verlossing verworven hebbende.” (Hebr. 9:12.)

In aanbidding spreken wij het nu uit:

O, Heiland! dus gefolterd voor *mijn* kwaad!

O, Heilge, om *mijn* schande dus gesmaad!

Wat spruit er uit Uw graf een heerlijk zaad

Van eeuwig leven!

Hoe veler ziel heeft U uw God gegeven

Voor de eeuwigheid,

Om eeuwig de eer te deelen,

— U, die U tot een offer gaaft voor velen. —

Bij Hem bereid!

D. R.

Beschouwingen over het boek Daniël

door Dr. A. H. BURTON.

(Vervolg van bladz. 90.)

*Belijdenis en gebed; de zeventig weken;
Christus, de Vorst.*

(Dan. 9.)

Het hoofdstuk, dat nu voor ons ligt, is vol van zedelijke onderwijzingen van de hoogste strekking. Willen we den profetischen zin leeren verstaan, dan is het volstrekt noodzakelijk, dat we de bedeelingen Gods in het oog houden. De helderste uiteenzetting en de beste verklaring heeft evenwel geen kracht, wanneer ze niet ge- paard gaat met de gezindheid des harten, die ons zoo wonderschoon wordt voor oogen geschilderd in Daniël zelve.

Tevoren hebben we er reeds op gewezen, dat de hoofdstukken niet in chronologische volgorde worden gegeven. Hoofdstuk 6 beschrijft, wat geschiedde onder de regeering van Darius den Meder, terwijl de twee volgende terugkeeren tot de dynastie der Babyioniërs. En nu bevinden we ons in dit hoofdstuk opnieuw in den tijd van Darius.

Babel was geoordeeld. Op Daniëls hart evenwel drukt loodzwaar de last van „de verwoestingen

Jeruzalems," welke nog voortduurden. Zou er dan geen einde aan komen?

In de Psalmen en Profeten komt menigmaal de uitdrukking voor: „Hoe lang, Heere?" Deze woorden zijn de taal des geloofs in de dagen van verval. Onder welke bedeeing ook, het hart, dat met de vreeze Gods vervuld is, kan nimmer voldaan zijn, zoolang het volk Gods in tegenspoed en ellende zich bevindt.

Medië en Perzië waren niet het land, hetwelk God aan Abraham had beloofd; evenmin was het Babel. En toch, welk een schare van Gods volk zuchtte in gevangenschap, ja meer nog, hoe was de stad van Jehovah's verkiezing, hoe was Jeruzalem een puinhoop geworden!

Daniël was een geloofsheld. Jaren tevoren (zie hfdst. 2) had hij het reeds zoo ernstig en beslist uitgesproken, dat er een God was in den hemel, *zijn* God, Wien het in gevangenschap geknechte volk toebehoorde. Daniël kende God genoeg, om te weten, dat de smaad niet immer kon voortduren en de verlossing *moest* komen. Dat werkte die gezindheid des harten bij hem, welke zich uitsprak in de woorden, die zoowel van nood als van uitredding en verlossing gewagen: „*Hoe lang nog?*”

Deze geloofsheld zoekt troost en bemoediging in het Woord des Heeren. Zooals het een korten tijd te voren Jeremia gegaan was, zoo ging het

nu met Daniël: „*Als uwe woorden gevonden zijn, zoo heb ik ze opgegeten, en uw woord is mij geweest tot vreugde en tot blijdschap mijns harten*” (Jes. 15 : 16). Hij was niet alleen profeet, hij was tevens een vlijtig onderzoeker der Schriften. Aan het eind van het hoofdstuk wordt hij door God geïnspireerd, teneinde een van de wonderbaarste profetische uitspraken des Ouden Testaments te geven, doch hier aan het begin vinden we hem biddend en onderzoekend lezen, wat alreede door Jeremia gesproken was.

In Jeruzalem had Jeremia met gebroken hart en weenende oogen tot een wederstrevend volk in getrouwheid het Woord des Heeren gesproken, „vroeg op zijnde en sprekende”, maar zij hadden niet gehoord. Maar zie, het dreigend oordeel is tot de poorten genaderd en Nebukadnezar, als de knecht des Heeren, zou dit oordeel brengen. (Jer. 25 : 3, 9; 27 : 6.) Evenwel het geloof behoudt zijn vertroosting: „Maar het zal geschieden, als de zeventig jaren vervuld zijn, dan zal Ik over den koning van Babel en over dat volk, spreekt de Heere, hunne ongerechtigheid bezoeken.” (Jer. 25 : 12.)

Zeventig jaren! De tijd was gekomen. Met welk een ijver en belangstelling de ballingen in Perzië den brief, gezonden door Jeremia, zullen hebben gelezen, kunnen we ons gemakkelijk voorstellen. (Jer. 29 : 1.)

Zag Daniël niet duidelijk de vervulling van de profetie van Jeremia, toen in dien nacht van brasserij en feestvreugde, Gods vinger schreef voor Belsazars oog: „God heeft uw koninkrijk geteld, en Hij heeft het voleind.” De zeventig jaren waren gekomen, en het oordeel viel op Babel.

Maar Jeruzalem was nog verwoest en Daniël nog een balling. Dan leest hij: „Want zoo zegt de Heere: Zekerlijk, als zeventig jaren te Babel zullen vervuld zijn, zal Ik ulieden bezoeken, en Ik zal mijn goed woord over u verwekken, u wederbrengende tot deze plaats. Want Ik weet de gedachten, die Ik over u denk, spreekt de Heere, **gedachten des vredes**, en niet des kwaads, dat Ik u geve het einde en de verwachting. Dan zult gij Mij aanroepen, en henegaan, en tot Mij bidden; en Ik zal naar u hooren. En gij zult Mij zoeken en vinden, wanneer gij naar Mij zult vragen met uw gansche hart. En Ik zal van ulieden gevonden worden, spreekt de Heere, en Ik zal **uwe gevangenis wenden**, en u vergaderen uit al de volken, en uit al de plaatsen, waarheen Ik u gedreven heb, spreekt de Heere; en *Ik zal u wederbrengen tot de plaats, vanwaar Ik u gevankelijk heb doen wegvoeren.*” (Jer. 29 : 10—15.)

De onmiddellijke uitwerking van deze ontdekking op Daniëls geest is zeer schoon. Springt hij in uitgelatenheid op? Neen — hij buigt zijn knieën, doet belijdenis en bidt!

Hier is een ernstige les voor ons te leeren. Daar was stellig geen balling, zoo min schuldig als Daniël. Maar in de gezindheid van Christus maakt hij zich één met de zonde en de afwijking des volks.

Zooals niemand het ooit vermag, heeft onze gezegende Heer en Heiland Zich één gemaakt met *onze* zonden. Hij, de Vlekkelooze, droeg onze zonden in Zijn lichaam op het hout. In reddende liefde boog Hij, beladen met de zonden Zijns volks, Zijn gezegend hoofd onder het oordeel van den heiligen God.

O, schuldloos Lam — Gij droegt de zonden,
Wij zijn genezen door Uw wonden,
Toen Ge ons verwierft het hoogste goed!

„Wij hebben gezondigd, en hebben onrecht gedaan, en goddelooslijk gehandeld, en gerebel-leerd,” zegt Daniël, de zonde des volks, als de zijne, voor den Heere brengende.

„Wij hebben niet gehoord naar uwe dienst-knechten, de profeten, die in uwen naam spraken tot onze koningen, onze vorsten en onze vaders. en tot al het volk des lands.”

Als God spreekt, doet Hij het tot **allen**. Dit beginsel behooren we te handhaven in deze dagen van kerkelijke en priesterlijke aanmatiging. God zond niet alleen Zijn boodschap aan koningen en vorsten, maar tot *al* het volk des lands. Iedere

ziel is verantwoordelijk te luisteren, als God spreekt en — te gehoorzamen.

„Bij U, o Heere! is de gerechtigheid, maar bij ons de beschaamdheid der aangezichten, gelijk het is ten dezen dage.” (vs. 7.)

Daniel veroordeelt derhalve niet alleen zichzelf en doet niet alleen belijdenis van zijn zonden en die des volks, neen hij gaat verder: Hij rechtvaardigt God.

„Bij den Heere, onzen God, zijn de barmhertigheden en de vergevingen.” Niet een onder het volk was ze waard. „De wet van Mozes, den knecht Gods,” was overtreden en „wij smeekten het aangezicht des Heeren, onzes Gods, niet” (vs. 11—13). Het reeds lang dreigende oordeel was nu gekomen (Deut. 28; Lev. 26), maar Daniel bedient zich in de kracht des geloofs van de genadige voorziening des Heeren, die door Zijn knecht Mozes had verklaard: „Dan zullen zij hunne ongerechtigheid belijden Dan zal Ik gedenken aan mijn verbond met Jakob . . . (Lev. 26: 40—46).

Daniel pleit op meer dan één pleitgrond.

1. Op dien der *verlossing*: „En nu, o Heere, onze God! die uw volk uit Egypteland uitgevoerd hebt” (vs. 15.)

2. Op dien der *gerechtigheid*: „O, Heere! naar al uwe gerechtigheden, laat toch uwen toorn en uwe grimmigheid afgekeerd worden” God was rechtvaardig, toen Hij wraak nam, Hij

is ook rechtvaardig, als Hij Zijn belofte van te zullen zegenen vervult.

3. Op dien der *aanneming tot Zijn volk*. Hoe diep ook gezonken, zij waren Zijn volk, „naar Zijnen naam genoemd.” Daniël spreekt van *Uw stad, Uw volk, Uw heiligen berg*. Daniel pleit niet op wat het volk is in zichzelf, maar op wat het is door de genade Gods.

Schoon is het tenslotte ook op te merken, dat Daniel het volk betreft in de belijdenis, hoewel er misschien slechts weinigen werden gevonden, die in waarheid practisch met hem op denzelfden bodem stonden. „Wij werpen onze smeeingen voor uw aangezicht *niet neder op onze gerechtigheden, maar op uwe barmhertigheden, die groot zijn*” (vs. 18).

Daniëls gebed was nauwelijks teneinde, of God zendt antwoord. Dit is niet altijd het geval. In het volgende hoofdstuk komt het antwoord eerst na drie weken. Soms meenen we, wanneer de verhooring niet onmiddellijk volgt, dat God ons niet heeft gehoord. Maar ten onrechte. Het geloof heeft soms noodig te worden beproefd. Er kunnen ook andere redenen zijn. Doch, „dit is de vrijmoedigheid, die wij tot hem hebben, dat, zoo wij iets bidden naar zijnen wil, hij ons hoort. Indien wij weten, dat hij ons hoort, wat wij ook bidden, zoo weten wij, dat wij de beden hebben, die wij van hem gebeden hebben.” (1 Joh. 5: 14, 15.)

Nu ontvangt Daniël een nieuwe openbaring. „Zeventig weken zijn bestemd over uw volk.” (vs. 24.) Om de profetie te kunnen verstaan moeten we alle gedachte, ze op de gemeente te willen toepassen, laten varen. Het volk van Daniel waren Joden, geen Christenen. „De heilige stad” was Jeruzalem. De geheele sfeer dezer profetie is Joodsch. Het was „omtrent den tijd des avondoffers” (vs 21), dat de profeet zijn knieën boog. Ver van Jeruzalem, beroofd van de vreugde de voorhoven van het Huis des Heeren te betreden, vertoeft hij nochtans met zijn gedachten daar en God antwoordt hem volgens Zijn belofte.

Het onderzoek van Jeremia's profetie had voor Daniël's ziel het heerlijk perspectief van een spoedige verlossing geplaatst, maar de Geest Gods voert zijn gedachten verre weg, naar een tijd van zegeningen, die nog niet bereikt was.

„Zeventig weken.” Deze zeventig weken, daarover bestaat geen verschil van gevoelen, vertegenwoordigen jaarweken, derhalve 490 jaar.

„Zeventig weken zijn bestemd over uw volk, en over uw heiligen stad, om de overtreding te sluiten, en om de zonden te verzegelen, en om de ongerechtigheden te verzoenen, en om een eeuwige gerechtigheid aan te brengen, en om het gezicht, en den profeet te verzegelen, en om de heiligheid der heiligheden te zalven.” (vs. 24.)

Merkwaardig is het, dat God in Zijn antwoord

dezelfde woorden bezigt, die op de lippen waren geweest van Zijn beminden knecht. Als waren het zijn eigen zonden, zoo had Daniël belijdenis gedaan van de overtredingen en ongerechtigheden zijns volks, en God opent het schitterende en glorieuske uitzicht, dat de afwijking en schuld een einde zullen nemen en *eeuwige gerechtigheid* er voor in de plaats treden zal. Duidelijk genoeg, dat dit nog niet vervuld is. Op dit oogenblik ligt Israël onder de gevolgen van een veel grooter schuld, dan die, waarover de ballingschap de vergelding was. Om afgodendienst en het verlaten van de wet, waren ze zeventig jaar lang in ballingschap geleid. Maar waarom doolt datzelfde volk nu reeds bijna negentienhonderd jaar over de breedte der aarde? Is het niet om de verwerping en de terdoodbrenging van hun Messias, in deze zelfde profetie hun aangekondigd?

En nog is er vergeving! Zelfs voor deze snoode daad!

„Weet dan en versta: van den uitgang des woords, om te doen wederkeeren, en om Jeruzalem te bouwen, tot op Messias, den Vorst, zijn zeven weken, en twee en zestig weken.” (vs. 25.) Welk een wonderbaar antwoord op Daniëls gebed! Welk een eerbetooning aan dezen getrouwen dienstknecht, hem te openbaren, en door hem weer aan anderen, wanneer de Messias komen zou. Want hier wordt de datum *juist*

bepaald. Wanneer deze zeventig weken beginnen wordt niet vaag meegedeeld. Sommigen hebben gemeend, dat men moet rekenen vanaf Ezra's terugkeer naar Jeruzalem, omstreeks 536 v. Chr. Maar Ezra denkt aan het herbouwen van den tempel (Ezra 1, 2, 3), terwijl hier sprake is van een gebod tot herstelling en opbouw van Jeruzalem, *niet van den tempel, maar van de stad*. Het is duidelijk, dat gedacht wordt aan Nehemia 1 en 2, en het jaar is 445 v. Chr.

Van dit oogenblik af dan, van af Nisan (de zevende maand) in het twintigste jaar van Artaxerxes tot op Christus, den Messias of Vorst, moeten de 69 weken worden gerekend, dus $69 \times 7 = 483$ jaar. Deze 69 weken worden verdeeld in 7 en 62. Waarom? De 7 weken (49 jaar) waren de tijd, gedurende welken de muur gebouwd werd. „De straten en de grachten zullen wederom gebouwd worden, doch in benauwdheid der tijden.” Deze tijden worden ons beschreven in Nehemia, waar de bouwlieden zwaard en troffel tegelijk hanteerden. (Neh. 4 : 17.) Dan volgen de 62 weken, te zamen vormende een periode van 69 weken of 483 jaar, *) tot op den intocht van den grooten zoon Davids, te Jeruzalem.

De mededeeling van den engel Gabriël als antwoord op Daniëls gebed geschiedde „in het

*) Een jaar moet gerekend worden op 360 dagen.

eerste jaar van Darius'' (538 v. Chr.) en de aanvang der zeventig weken is het „twintigste jaar van Artaxerxes'' (Neh. 2 : 1), of het jaar 445 v. Chr., in de maand Nisan. Daniël *profeteerde* derhalve. De tijd van de komst van den Messias is met een bepaald oogmerk 'zeer nauwkeurig onderscheiden. Godvreezende zielen in Israël zijn bij hun onderzoek door deze mededeelingen geleid in de verwachting van hun Messias. Toen de wijzen uit het Oosten te Jeruzalem kwamen, was de stad ontroerd over hun bezoek. Simeon verwachtte „de vertroosing Israëls'' (Luk. 2 : 25) en evenzoo Anna, de profetes, welke van Hem sprak tot allen, die in Jeruzalem de verlossing verwachtten. (vs. 38.) Bovendien weerklonk het getuigenis van Johannes den Dooper in de woestijn van Judea, en het land van den Jordaan, teneinde het volk op te roepen tot bekeering. Een stem in de woestijn: „Bereid den weg des Heeren.'' Judea en vooral Jeruzalem was in beweging. De geesten waren in afwachting; „het volk was in verwachting, en allen overleidden in hunne harten aangaande Johannes, of hij niet misschien de Christus was.'' (Luk. 3 : 15.) Priesters en Levieten verlaten Jeruzalem; zij zoeken Johannes den Dooper. Zij willen weten, wie deze man is, die breede scharen tot zich zag komen. En Johannes beled en loochende het niet; en beled: Ik ben de Christus niet.'' (Joh. 1 : 20.)

Doch Daniël voorspelt niet alleen Zijn komst, neen, hij spreekt even beslist en duidelijk over Zijn verwerping. „*En na die twee en zestig weken zal de Messias uitgeroeid worden, maar het zal niet voor hem zelven zijn (of: „en zal niets hebben”)*”. Hij was de geboren Koning der Joden, doch zij ontvingen Hem niet. Ofschoon de meest klare profetie bij Zijn geboorte en tijdens Zijn dienst werd vervuld, was nochtans het Joodsche volk blind voor Zijn heerlijkheid als Messias. Daarvan leveren de Evangeliën overvloedig de bewijzen. Schriftgeleerden, farizeeën, hoogepriesters en wetgeleerden, allen, die met de geestelijke leiding des volks waren belast, stonden vooraan, wat de verwerping van Christus aangaat, en vervulden alzoo de stemmen der profeten, die op elken sabbat gelezen worden, waar zij Hem ter dood veroordeelden. (Hand. 13 : 27.) Na die twee en zestig weken, dus ten einde van de 69 weken, want 7 weken waren de 62 nog voorafgegaan, werd de Messias uitgeroeid en, in stede van de kroon Davids, werd Hem een kruis gegund. *Niets* ontving Hij van Zijn aardsche heerlijkheid in verbinding met Israël. „*Hij zal niets hebben*” werd letterlijk vervuld. Maar God had andere voornemens. Plannen, niet onthuld in de Oud-Testamentische geschriften. Gedachten, die verborgen zijn gebleven, totdat de voor de openbaarmaking bestemde tijd gekomen was. Eerst

moest daartoe de grondslag worden gelegd in den dood, de opstanding en hemelvaart van den Heer Jezus Christus, en de daarmee in direct verband staande uitstorting des Heiligen Geestes. Gods eeuwig voornemen was: uit deze wereld — uit Joden en Grieken — de Gemeente te vergaderen, opdat zij de hemelsche heerlijkheid met Christus zou deelen.

Daniël werd geïnspireerd, teneinde te spreken over de verwerping van den Messias. Tot zoover is de profetie vervuld. Negen en zestig weken van de zeventig zijn voorbij. De zegeningen van vers 24 kunnen nog niet vervuld worden aan Daniëls volk. Verre van daar. Integendeel, er wordt van een anderen vorst gesproken, van een vorst, die komen zal, wiens volk in het verleden de stad en het heiligdom heeft verwoest.

Waar het kruis van Christus voor den Christen oneindige, eeuwige, geestelijke zegeningen heeft aangebracht, daar heeft het Israël gebracht in een toestand, oneindig veel droeviger, dan die der ballingschap uit Daniëls dagen.

Op de uitroeijing van den Messias volgt de verwoesting van Jeruzalem, en geen zegen. De Romeinen zijn gekomen onder Titus, die Jeruzalem en den Tempel verwoestte. Sindsdien doolt dat arme, vertreden volk verspreid over de geheele aarde voort. Hier is de Profetie onderbroken. De zeventigste week staat afzonderlijk.

Op den welberekenden tijd van de uitroeiing van den Messias volgt een niet begrensde tijdsverloop, tijdens hetwelk de stad en het heiligdom worden verwoest en vernieling, onrust, verwarring en oorlog worden aangekondigd. Hoe duidelijk zien we Israels historie hier voor ons!

Noch de duur van het tijdperk tusschen de 69ste en 70ste week, noch hetgeen de Heilige Geest in dien tusschentijd daarstellen zal, wordt ons in Daniël meegedeeld. Voor den ingewijden Christen is hier echter geen moeilijkheid. De Gemeente wordt in deze tusschenperiode geroepen. Wanneer de Gemeente van de aarde wordt opgenomen, zal God de geschiedenis van Israel, voor een onbepaalden tijd onderbroken, weer doen voortloopen.

De stad en het heiligdom werden verwoest door de Romeinen. Zij zijn *het volk* van den vorst, die komen zal. Wie is die vorst? Dit kan de Messias niet zijn. De Romeinen kunnen toch niet het volk van den Messias worden genoemd. Ook Titus is deze vorst niet. Deze vorst zal komen, als het Romeinsche rijk herleeft, en onder de heerschappij van dien vorst komen zal. De laatste openbaringsvorm van het Romeinsche rijk, n.l. de verdeeling in tien koninkrijken, is nog toekomstig en kwam in de geschiedenis nog niet voor. Dit toekomstrijk zal worden geregeerd door een man, die nu eens „*het beest*”

(Openb. 13:4; 17:12), dan weer „*de kleine hoorn*” (Dan. 7) en hier in Dan. 9: „*de vorst, die komen zal*” wordt genoemd. Tegen den tijd van het einde zullen de tien koningen hun macht en gezag geven aan dien vorst, en zij zullen krijg voeren tegen het Lam. 't Is duidelijk, dit heeft nog niet plaats gehad. In het verleden was het rijk één geheel; nu ligt het verbroken in onsaamenhangende deelen, die elk eigen belang ten koste van anderen op het oog hebben. Verbonden worden gesloten om de balans in evenwicht te houden. Maar in de toekomst zal God in hunne harten geven, om zijne meening te doen, en hun koninkrijk aan het beest te geven. (Openb. 17:17.) Weinig vermoedt de wereld er van, dat alles in beweging is en zich schikt tot de vervulling van Gods wil, zoo duidelijk in de profetie uitgedrukt!

Van dezen vorst, het hoofd van het Romeinsche rijk wordt in het laatste vers van ons hoofdstuk gesproken. „*En hij zal velen het verbond versterken eene week*” (of nauwkeuriger: „*En hij zal met de velen een verbond versterken een week*”). Hier hebben we het einde van de 70 weken. Daarna vangt de profetische tijd weer aan. Wanneer de Joden in hun land als volk zullen worden hersteld — en in de laatste jaren keeren velen reeds naar het land der vaders terug — dan gaan zij in ongeloof en uit politieke

overwegingen terug en zullen in een verbond treden met het hoofd van het Romeinsche rijk. Of dit onmiddellijk na de opneming der Gemeente zijn zal, wagen we niet te beslissen, doch het schijnt ons toe, dat het niet lang daarna zijn zal.

Dit verbond zal worden gemaakt met „*de velen*,” dat is de meerderheid. Het overblijfsel zal daaraan geen deel hebben. Zij zullen veel lijden hebben te verduren van het goddelooze volk, en de Psalmen worden vervuld, die profetisch de woorden bevatten, welke dan uit het hart opwellen van hen, die in de verdrukking zullen zijn.

Wanneer de Romeinsche vorst dit verbond versterkt gedurende een week, zullen de Joden hem voor hun vriend houden, doch „*in het midden (de helft der week) zal hij het slachtoffer en het spijsoffer doen ophouden.*” Door zijn toedoen is hun nationaal en zelfs, naar het schijnt, hun godsdienstig en ceremoniëel bestaan hersteld, maar zie — opeens houdt alles op en de afschuwelijkste vervolging breekt uit. „*De groote verdrukking*” zal de helft dezer 70ste week duren, drie en een half jaar, 1260 dagen, of twee en veertig maanden.

Sommigen zullen vragen: „Is dat de Antichrist?” We denken van niet. De Antichrist zal regeeren in *Jeruzalem*, als de valsche koning der Joden. Ongetwijfeld zal hij er de hand in hebben dat het verbond wordt gemaakt, en in verbinding

staan met dezen Romeinschen vorst. Maar het is van belang op te merken, dat er drie groote instrumenten van vijandschap en verzet tegen God en Zijn volk zijn tegen den tijd van het einde. Zij zijn de Romeinsche vorst, de Antichrist, en de Assyriër.

Onze lezers weten, dat het Joodsche volk na de Babylonische gevangenschap nimmer meer tot afgoderij is vervallen. Zij lijdten nu voor een verschrikkelijker misdaad, n.l. den dood van hun Messias. Volgens de gelijkenis van onzen Heer, is de onreine geest van afgoderij uit hen gevaren en heeft in hun midden geen plaats meer gevonden. Het volk of huis was ledig, geveegd en versierd m. a. w. uitwendig godsdienstig, hoewel alles een vorm zonder wezen of kracht was. Maar aan het eind keert die geest van afgoderij terug met zeventvoudige kracht, en het laatste zal erger zijn dan het eerste. (Matth. 12 : 43—46.) Dit zal geschieden, als de antichrist of de mensch der zonde zal worden aangebeden als God in den Tempel, die herbouwd zal worden. (2 Thess. : 2.)

Daarop heeft betrekking de eenigszins duistere uitdrukking: over „den gruwelijken vleugel zal een verwoester zijn.” Lezen we dit vers naar de nieuwe vertaling dan vinden we: „ . . . in het midden der week zal hij het slachtoffer en het spijsoffer doen ophouden, en om de verspreiding (bescherming) der gruwelen (verfoeiselen) zal er

een verwoester zijn" De verwoester blijkt te zinspelen op den Assyrier en Jeruzalem is „de verwoeste."

Ten einde zich in veiligheid te stellen tegen dezen „Koning van het Noorden" of den Assyriër, zal het afvallige volk bescherming zoeken, in plaats van bij God, bij den Romeinschen vorst en den Antichrist, hun valschen koning, en dezen zullen hand aan hand gaan. Zij zullen zeggen: „Wij hebben een verbond met den dood gemaakt, en met de hel hebben wij een voorzichtig verdrag gemaakt, wanneer de overvloeiende geesel (de Koning van het Noorden) doortrekken zal, zal hij tot ons niet komen. (Jes. 28: 15.) Maar dit verbond zal hen niet beveiligen in de dagen hunner ellende, neen, juist om die reden zal de verwoester tot hen gezonden worden, als de roede van Jehovah's toorn. (Jes. 10: 5.)

Hoe gezegend voor het gefolterde en vervolgte overblijfsel in die dagen te ondervinden, dat Jehovah voor hen heeft gelegd in Zion, de stad hunner verdrukking, „eenen grondsteen, eenen beproefden steen, eenen kostelijken hoeksteen, die wel vast gegrondvest is." (Jes. 28: 16).

Deze steen, wij weten [het uit 1 Petr. 2 is Christus, die voor allen, die in Hem gelooven, de kostbaarheid is, door God hun geschonken.

Ik kom welara.

„Ik kom weldra!“ — Hoort gij de blijde tijding?
De Bruidegom des hemels roept het uit.
Maak u gereed! Dra zal de stonde komen,
Dat gij tot Hem gaat als Zijn dierbre Bruid.

„Ik kom weldra!“ — O, houd u, volk des Heeren,
Ver af van wat op aarde grootheid heeft;
Gedenk steeds aan Zijn heilige, trouwe liefde,
Zie, dat uw lamp haar helder schijnsel geeft.

O, denk er aan, dat gij door 't kruis des Heeren
Ontruikt zijt aan des werelds valschen schijn.
Mag ooit Zijn heilige Naam onteerd nog worden
Door hen, die door Zijn bloed gereinigd zijn?

O, denk er aan, al wat deez' aard kan schenken,
Houdt nimmer stand, is een vergankelijk goed;
Wilt gij, mijn broeder! vrede in 't harte smaken
Als Jezus komt? Wees *hemelsch* van gemoed!

„Ik kom weldra!“ — Ja, Heer, al de uwen wachten,
Nog door gevaar aan allen kant omringd,
Dat Gij hen tot U haalt naar 's hemels woning,
Waar heel Uw volk U eeuwig 't loflied zingt,

„Ik kom weldra!“ In duizenden van harten
Wekt, Heer, Uw roep het blijde wederwoord:
„Ja, kom, Heer Jezus! haal Uw Bruid ter woning,
Uw Bruid, die U voor eeuwig toebehoort.“

